

ELŐFIZETÉS
 HELYBEN:
 Egy évre 24 korona.
 Egy hóra 2 korona.
 VIDÉKEN:
 Egy évre 28 korona.
 Egy hóra 2 k. 40 f.
 HIRDETÉSEK:
 4-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
 minden következőnél 16 fillér.
 Nyílttér petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
 Társaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1912.

FŐSZERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF

Vasárnap, május 26.

Egy radikális polgár naplójából.

1912. Pünkösöd.

... Nem tudom, ki állítja ki ma az oklevelet arról, hogy valaki radikális. Egyszer tudom, Vázsonyi Vilmos volt a radikálizmus egyetemi tanára. Később, egy rossz hírű időben, Kristóffy József. Tőle senki se vette volna ki szívesen a diplomát, miután őt Justh Gyula, a ki ebben a korban a hazafiság tanszékein ült, szemétnépnek deklarálta. Utóbb azután, különös fordulatkép Justh Gyula lett a radikálizmus magyar pápája, egy csomó püspökkel, a kik újsághíreket se ettek még a választójogi eszmékből, a mikor mi már mohón faltuk a tudományos könyveket, brosúrákat, külföldi szemléket, a melyek az általános választójog történelmi fejlődésére tanítottak bennünket és a melyekkel magyar talajba először kezdtük beültetni az új gondolatot.

De én nem követem Justh Gyulát és püspökeit. Utálom az obstrukciót, különösen abban a rendezésben, a hogy ők gyakorolták. Nem tudok történelmi hivatást látni abban, hogy egy csomó ember névszerinti szavazást kér, zárt ülésezik, műfelhárítást rendez és közben a Ház büféjében szórakozik. A radikálizmus könyveiben sehol se olvastam, hogy valaki azzal a rugással löki előbbre a népjogokat, a melylyel a képviselőház szavazó urnáját a földre hányja. De ha nem esküszöm Justh Gyulára, ha nem teszem ugyanazt, mint a budapesti

munkásság, a mely Justh Gyulának sietett a mentésére, a mikor az obstrukció haldoklásának első napján általános sztrájkot rendezett, fölkinálva a maga bőrét és vérért és föláldozva a gyárak egy napját, és ép ablakait: akkor szabad-e magamat radikálisnak, a jogkiterjesztés hívének, haladónak, nyugati gondolkodásának vallani?

Ha a jogcímet nem kérem mástól, mint a magam lelkiismeretétől: akkor igen. Sőt akkor is jogot érzek ehhez, ha örömmel látom és kedvesen fogadom az oly reformot, a mely egyelőre a jogtalanok felét vonja be az alkotmányba. Igaz: a kik kívül maradnak, azokkal igazságtalanság történik. Az egyikkel nagyobb, a másikkal kisebb. Hanem volt-e már olyan forradalma a világnak, a melynek sikere az összes elégedetleneket egyszerre, teljes mértékben kielégítette volna? S megállhat-e, érvényesülhet-e egy olyan szolidaritás-féle, hogy a míg a földön mindenki az étvágát ki nem elégítheti, addig mindenkinek éhesnek kell maradni, még annak is, a ki jóllakhatnék? Ilyen megállapításról sohase hallottam.

Igenis, az kárhozzátalni való önzés lenne, ha mi, akik a politikai jogokban (közbevetve meg is kérdezhetsz: olyan nagy örömmünk és élvezetünk van nekünk a politikai jogokból?) benn ülünk, ezt az örömet másnak egyáltalán nem szánnók. De az nem bűn, ha készséggel nyújtunk segítséget ahhoz, hogy a jogtalanok első raja bevonuljon a szavazók közé, — hogy azután később a többi kövesse.

Azért azonban én nem boritanék föl parlamentet, villamos kocsikat, kandalábereket és gyárkerítéseket, mert az egész követelés meg nem adatik és főként, mert azt az obstrukció ki nem csikarta. Azt mondják: minden jogkivívás forradalommal és vérpazarlással jár. Lehet: de az ellenkezőre is van példa. A bécsi munkások néma, hatalmas tüntetése, amelynek orrán csak egy kifeszített vászon beszélt: *Heraus mit dem Wahlrecht!* — sokkal szebb és eredményesebb volt, mint a csütörtöki tüntetés, amelybe kétségen kívül árnyat sző be, hogy a halottak és sebesültek között kiskorúak és utcai alakok is voltak, tehát semmiesetre se öntudatos, kellő határozottsággal bíró mártírjai a választójogi küzdelemnek. S ha vér az ára a népjogok diadalának, — akkor semmiesetre se vették meg azon a véren, amelyet csütörtökön és pénteken vesztettek: az csak az obstrukcióért fizetett, kárbavesztett, meg nem érdemelt áldozat volt amelyet, ha már pusztulásra volt szánva, jobb alkalomra kellett volna hagyni.

A szervezett munkásság bizonyára taktikai okokból se fogja beismerni ezt a csalódását. De ma, a már be nem vett radikálisok, az el nem ismert haladók, igazolását látjuk benne annak, a mit csöndes szemlélődéseinkben megállapítottunk; hogy a Justh-párt, a hivatalosan radikális, nem való arra, hogy az általános választójogot kiküzdje. Sem elég erős, sem elég következetes és legkevésbé se taktikus arra, hogy ezt rá lehessen bízni. Ha a szociáldemokraták és a Justh-párt között csak-

Néma tragédia.

Írta: Herczeg Ferenc.

Miközben a farsang forgószele javában tombolt körülötte, egy kísértet vonult el Réfalvy szeme előtt, sötétén, lomhán, mint varjúseleg az őszi táj fölött. Sötét sejtélem, dühös rettegés, hogy Elza asszony meg fogja csalni. Meg fogja csalni, még mielőtt az övé lett volna.

A cigánydobogó falának támaszkodott és félig lehunyt pillák alól látszólag közömbösen nézte a táncot. Anyyira parancsolt arcizmáinak, hogy álmosnak tudott látszani akkor, mikor összefont karjai remegtek az ingerültségtől és a torkában is érezte szívének szilaj lüktetését.

Ásított — és ha rajta állott volna, ökle egyetlen mozdulatával megsemmisítette volna ezt az egész muzsikáló, fénylő és kavargó Szodomát, amelynek rothadt voltát most ismerte föl először.

Pedig még nem történt semmi különös, az asszony csak táncolt. Ott rezgett-forgott egy helyben, kipirult arccal, bájosan, önfeledten, mint egykor Herodiás leánya.

Százsor látta már táncolni, így még soha. Nem beszélt a párjával, csak gyöngye merev mosolylyal mutatta a fehér fogsorát, a pillantása meg kitartóan, szinte makaesul mosolygó kérdésként furódott a táncosa barna szemébe. És e pillantás hatása alatt a táncos szeme csillogni kezdett, az arca meg vérvörös lett...

Aki látta, tudhatta, hogy ez az asszony

szerelemes. Nem tudta titkolni, vagy talán nem is vett magának hozzávaló fáradságot. Az erős, a ravasz, a veszedelmes Elza, a nőstény párdúc-esse nélkül megszeretett egy embert, akit az este hoztak eléje... Akár egy iskolásleány!

Az az ember különben Dolovay volt, Réfalvy régi barátja. Tituszfejú, po.npás férfialak. Félig kalandor, félig nagyúr. Egy ember, aki szétfeszített könyökkel tör magának utat a világban. Szép, erős, bátor, a mellett vakmerő, kíméletlen és mégis naiv, nemes, nagylelkű. Egyike azoknak a hatalmas féljellemeleknek, amelyek elszédítik, elemi erővel magukhoz sodorják az erőlelkű asszonyokat, mint örvény a hajót.

Réfalvy elnézte és úgy megértette Elzát. Ez az asszony nem szeretett soha senkit. Őt sem. Nem is a szenvedély, hanem a nagyra-vágyás szakította el az első férjétől, az öreg doktortól. Otthagya a szegény öreget, akit nem szeretett, hogy a gazdag, fiatal Réfalvy lehessen, akit szintén nem szeretett. Józan fővel és hűvös szívvvel játszott az érzések skáláján, mint művész a hangszerén, de szíve érintetlen maradt és ha vétkezett is, számításból tette... És amint most szíve szűzies odaadással megnyílik első szerelme előtt, mindaz, ami eddig erőssége volt, gyöngeséggé változik át. Talán tudja, hogy Dolovay csak játszik vele, sejteti is, hogy a játék vesztére lesz, de nem tehet másképp; lehunyt szemmel át kell engednie magát az örvénynek. Nyíltan teszi, szinte kihívóan...

Réfalvyt végtelen, fájdalmas keserűség töltötte el, amikor összehasonlította azt, amit Elza egykor iránta érzett és amit most Dolovay iránt mutatott.

Az asszony elveszett az ő számára. Mindörökké el. Elza talán még maga sem tudta, de ő már világosan látta. Erőszak, esel, kérés: hiábavaló fáradság volna. Dolovayval nem képes versenyezni. Ez az ember nagyobb nála, erősebb is, nemesebb is. Remekmű, míg ő maga csak torzkép. Ez az ember tud parancsolni olyan asszonynak is, akinek az egész világ engedelmessékedik...

Réfalvy egy pillanatig olyasmit gondolt, hogy számíthatna barátja nagylelkűségére. Azt mondhatná neki: — Hagyd nekem ezt az asszonyt! Neked csak játék, nekem meg mindennem!

Vagy az asszonynak szóljon? Megmondhatná neki: En feleségül vettem? Hisz azt akarta? Miért hiúsítja meg a saját terveit? Szereti Dolovayt? Mit önpnek a szerelem?

Majd egy irtóztató botrány elképzelésében kéjelgett. Egy botrány, amely ketté vágthatná a csomót és pisztolya csöve elé állítaná Dolovayt...

Ingerülten rázta meg a fejét. Ostobaság! A büszkeségével gavallér ember nem hizlalja a tömeg kíváncsiságát...

És amint révedező szemmel tovább nézte Salome táncát, amelynek az ő feje adja majd meg az arát, egy vízió jelent meg szeme előtt. Egy kép a múltból.

ugyan kétoldalu szerződés volt, abban eddig csak a munkások teljesítették vállalt kötelezettségüket. Adtak a Justh-pártnak utcát, népgyüléseket, tömeget, és mindezek fölé vért, zavart, — a Justh-párt azonban nem adott egyebet, mint oktalanságot, a melylyel a választójog legszebb kilátásait is elrontotta és mindenestre elrontotta. Az obstrukciót nem a munkáságnak adta, hanem önmagának, miután csak ezzel az eszközzel tudta a maga parlamenti létjogát igazolni.

De vajon érdeke az obstrukciónak, hogy az általános választójogot elérje. Bizonyára azt hiszi, hogy igen. Én a parlamenttől messze élő, talán kissé elméleti radikális, azt hiszem: nem. A jogkiterjesztés első hullámán be fognak evezni a parlamentbe a munkásság, a szociáldemokraták első képviselői; minél többen, annál jobb. Én bízom benne, hogy a szervezett munkásság legjobb tudással és előrelátással kellően felfegyverkezett embereit küldi a törvényhozásba. Névszerint is megmondhatnám, hogy kiket, — de elvégre a szociálistáknak mi polgárok vagyunk legkevésbé hivatottak képviselőjelölteket ajánlani. Ha ezek bejönnek és megbecsülik a helyet, a melyet annyi áldozattal és küzdelemmel szerzett nekik a munkásság: mellettük fog legjobban megbizonyosodni, hogy mennyire nem való a parlamentbe a mai obstruktorok legnagyobb része, a Kovács Gyulák és mások, s az ő parlamenti küzdelmük mellett fog beigazolódni, hogy mennyire nem parlamenti harcmód mind az a léhaság, amit Justhék az obstrukcióba kotyvasztottak. S hozzájuk közelebb lesz a parlamentnek az a része, a mely nem obstruál, hanem egész meggyőződésére, cselekvésére, szin-vallására radikális és közelebb leszünk mi is a radikálizmussal nem hetvenkedő, azt nem hasznosító polgárok is, éppolyan közel, mint a milyen távol lesz megint a Justh-párt, ha a jegybank és a választójog után valami egyébért lesz kedve és esetleg módja obstruálni.

Egy év előtt történt, amikor Elza még más ember felesége volt. Azé az öregedő, vidéki doktoré, aki gyanu nélkül vitte a házába Réfalvyt, a fiatal gavallért.

Egy este némán szemben ült az asszonnyal. Elza akkor ép úgy mosolygott, mint most, szürke szeme ép oly makacs kitartással kereste az ő pillantását, mint most Dolovayét. Csakhogy sokkal hidegebben. És e rejtélyes, kérdő pillantás oly hatással volt reá, hogy egyszerre odavetette magát Elza lába elé a szőnyegre és szenvedélyes hangon beszélt hozzá, — az ég tudná, hogy mit?

— És azért, mert szeret, a gyalázatba akar vinni? — kérdezte az asszony nyugodt alhangján, elborult homlokkal.

— Szeretem és feleségemmé teszem!

Érezte, hogy az asszony keze melegebben simul az övébe. De mikor magához akarta vonni, Elza szeliden védekezett.

— Most nem, — majd aztán!

Aztán! Megtörtént a botrány: az asszony otthagya a férjét. A szegény öreg oly ostobán, oly szánalmasan viselkedett. Ott térdelt a felesége küszöbén, rimázkodott neki, tönkre akarta magát tenni a feleségeért, mint más ember a szeretőjeért. Gyalázta a versenytársát, rágalmazta: Mikor pedig nem hallgattak a szavára, dühbe jött és botránnyal fenyegetőzött...

Réfalvy arra a kinos jelenetre gondolt, amikor egy magával tehetetlen öreg őt a nyílt utcán meg akarta korbácsolni... Aztán arra a

Németek és magyarok.

Düsseldorf, 1912. május 21.

Mindig azt hittem, hogy nagyítás, ha azt beszélük külföldet járt magyarok, hogy bennünket, magyarokat a külföldön vagy egyáltalán nem, vagy nagyon rosszul ismernek. Azt hittem, hogy ennek a közjogi fogalomnak: Ausztria-Magyarország, valamennyire csak át kell mennie külföldön is a köztudatba, s ezen a révén csak megtudják majd, hogy Magyarország van, Magyarország Ausztriával együtt van és Ausztriával együtt nagyhatalmi szerepet játszik. Eddig így is van. Ausztria-Magyarországot tényleg ismerik s elenyészően kevés már az a németországi ujság, avagy jónevelésű ember, aki Oesterreich-Ungarn helyet csak Oesterreichet ír, vagy mond. Tudják, hogy van Oesterreich és hogy van külön Ungarn, tudják, hogy a kettő nem egy, ismerik, felületesen ugyan, a két országnak egymáshoz való viszonyát és bár a 67-iki kiegyezést a Tezner-féle nagyosztrák ideológia alapján ítélik meg, mégis érzik azt, hogy itt valami különös helyzet lehet, a melyet nem látnak át teljes tisztasággal.

Amde most következik az, amit bosszankodással és szomorúsággal kellett tapasztalnom, hogy ugyanis Ungarn alatt itt nem a magyar nemzet foglalatját értik, hanem — s ezt az iskolában is így tanítják — Ungarn nem egyéb, mint különböző népfajoknak államba tömörülése. Ezek a népfajok; Madjaren, Rumänen, Slaven, Ruthenen és a mi németeink is, akik közül különösen csak az erdélyi szászokat isrik, mert ezek sajtójuk útján korrespondeálnak a németországi németekkel. Az Ungarn és a Madjar nem egy és ugyanaz a fogalom, a Madjar, a magyar néptörzsét jelenti, az Ungar pedig Magyarország, helyesebben Ungarn államkötelékébe való tartozandóságot jelenti, s ha azt mondom, hogy Ungar vagyok, megkérdezik tőlem, hogy miféle Ungar vagyok, magyar-e, német-e, avagy más. Ez a Tezner-féle nagyosztrák államelmélet gyümölcse bosszantó és különösen bántó azért, mert nem gyűlölködésből, hanem a legjobbhiszemű meggyőződéssel tanítják ezt a bolondgombát az iskolában. És a német, aki egy szisztemához ha hozzászólt, nagyon ragaszkodik, aligha, vagy legalább is nagyon nehezen lesz rávehető, hogy a magyar nemzet elméletét elfogadja.

szegyenletes párbajra, amelynél ellenfele remegve sütötte reá a pisztolyát...

És ő most ugyanabban a helyzetben találta magát, amelyben az öreg doktor volt egy évvel ezelőtt. Választania kellett a megcsalt szerelmes három szerepe közt: hogy nevetséges legyen-e, szánalmat keltsen-e, vagy meggyűlöltesse magát?

Réfalvy valami hidegséget érzett az egész fején, mintha fagyos szél csapna az arcába. Érezte, hogy arca krétafehér a dühből és úgy tudta, hogy aki most a szemébe néz, az belelát a lelkébe is. Pedig sokan néztek reá. Ott hagyta a táncolókat és lassu léptekkel ment az ebédlőbe.

A cukrászleány egy pezsgőpoharat nyújtott feléje. Fölhajtotta a poharat, aztán fejébe ment a vére... A pohár éles csörömpöléssel vágódott a padlóra...

A leány ijedten nézett Réfalvy arcába. Réfalvy az ajkába harapott és mosolyogni próbált.

— Eltörtem, mert egy nagyon szép asszony egészségére ittam... Máséra ne igyanak belőle!

Most már a leány is nevetett. Ej, ez az ur be van csipve!

Réfalvy odalépett a nagy tükörhöz és rendbe simított a haját.

Nevetséges, — szánalmas, — gyűlöletes? Egyik sem lesz! Ha bele is hal: senkisémm fogja mondhatni, legkevésbé pedig az az asszony, hogy Réfalvy gyöngének mutatta magát.

Egy másik tapasztalatom, amely már nem bántott, inkább megkacagtató, az, hogy minket magyarokat itt afajta cseheknek tartanak. Nem ismerik a származásunkat, (hogy ismernék ők, mikor magunk sem ismerjük) csak azt tudják, hogy valamilyen szláv törzset képezünk. Akadtam itt egy uri emberre, Regierungs assessor a müncheni kerületi kormányzóságnál, aki a németeket jellemző alapossággal és körültekintéssel érdeklődik magyar közjogunk iránt. Ez az ur a következő magyarozatát adta nekem annak, hogy minket itt cseheknek tartanak:

— Tudja kérem, mi itt a mi lapjainkban folyton azt olvassuk, hogy a csehek és a magyarok (Madjaren) állandó konfliktussal vannak az osztrák kormányval, ebből azt következtettük, hogy közös érdekeik és közös céljaik vannak és így egymással közeli rokonságban is állanak.

Meg is jegyeztem ennek a német urnak, hogy a következtetésnek ez a módja nem nagyon hasonlít a német alapossághoz, mire mentegetőzve mondta:

— Bocsánat, ez itt nálunk meggyőződéssé vált, mi ezzel semmi rosszat nem gondolunk a magyarokról.

Ezt az utóbbit azonban, miután vele a magyar nemzetelméletet előzőleg megérttettem, így mondta: „über die Ungarn”. Es mosolygot hozzá. És ebből a mosolygásból, lehet, hogy tulzott önértetből, azt olvastam ki, hogy udvariasságból hiszi csak el, hogy Madjar és Ungar egy és ugyanaz a fogalom.

Mainzban történt velem. Egyedül ültem a fogadó terraszán és néztem, hogy mint siklik végig az éj csendjében a Rajnán egy kis vitorlás. Odajön hozzám a fogadós és — valószínűleg házigazdai kötelességből — diskurzust kezd. Előbb Zeppelinről, majd a német haderőről folyik a társalgás. Közben megkerdi, hogy hová való vagyok. Megmondtam neki, hogy magyar vagyok.

— Ah, also von Oesterreich sind Sie! — kiált fel örömmel a fogadós. Tiltakoztam ez ellen, s újból hangsúlyoztam, hogy „von Ungarn”. A fogadós e fölött elsiklik s bőbeszédűen meséli, hogy az öreg hesszeniek még most is mily szívesen emlékeznek az osztrák katonaságra, a melynek egy ezrede ifjukorukban itt állomásozott Mainzban. Majd beszélt Bécs szépségeiről és a „bécsiek kedélyesség-

Most már tudta, hogy mit kell tennie, mikor megint közömbös arccal visszament a táncterembe.

A tánc időközben véget ért.

Elza asszony táncosa karján járt a terem tulsó oldalán, mintha kerülni akarná a találkozást Réfalvyval. Különben oly kevély vonásai valami lágy, nőies kifejezést nyertek, összehozott hajával, kipirult arcával bájosabb volt, mint valaha.

Mikor Réfalvy hozzájuk lépett, az asszony arca kissé elkomorodott.

— Kellemetlen helyzetben vagyok, nagyságos asszonyom, — mondta Réfalvy, rekedt hangon, de mosolyogva. A világ előtt mindig formaszorult udvariassággal bánt az elvált asszonnyal.

— Kellemetlen helyzetben vagyok! Az édesanyám megérkezett a fővárosba és a fogadóba hivatott... Valami fontos dolog lehet, — azt hiszem, nem várhatom meg...

És én? — kérdezte Elza idegesen.

— Dolovay oly régi és kipróbált barátom, hogy bátran elfogadhatja kíséretét... Kezességét vállalok érte! — tette hozzá tréfásan.

Elza kissé elpirult, aztán egy gyors oldalpillantást vetett kíséretjére, majd kezét nyújtott Réfalvynak. Melegebben szorította meg a kezét és hosszabban tartotta fogva, mint rendesen. Talán érezte, hogy némi kárpozlással tartozik neki.

— Sajnálom, hogy elhagy! És mikor látom megint?

ról. Ujból figyelmeztetem, hogy Bécshez, Ausztriához semmi közöm, magyar vagyok Magyarországból.

— Ah, also ein Madjar von Ungarn! mondja most a derék vendéglős. Mivelhogy azonban ekkortájt még nem igen tudtam a Madjar és Unger közötti közjogi különbségről, bosszankodva felkeltem és a barátságos fogadást faképnél hagytam. Másnap reggel azonban már várt a szálloda előcsarnokában és bocsánatot kért, hogy az este talán megbántott. Pedig, dehogy is akart ő engem megbántani. Szegény ő így tanulta.

Meg kell azonban állapítani, hogy vannak igazán tájékozott emberek közöttük, kik közjogi aspirációinkat és állami önállóságunkat, nemzeti létünket ismerik. Ezeket leginkább a sportkörökben lehet megtalálni. Ott elragadtatással beszélnek a magyar sport fejlettségéről. A Kölnische Zeitung tegnapi számában olvasom, hogy a magyar nemzet (ungarische Nation!) sportszeretete példás és utánzásra méltó. Sajnos, ezeket a distinkciókat csak a sportrovatóban találjuk meg.

Ujdonsült barátommal, a Regiarungs assessorral alaposan tárgyaljuk, hogy miért van ez így s mint lehetne ezen segíteni. Ő abban látja ennek a tévtannak az okát, hogy a németországi lapok minden hírtükét Bécsből kapják, a honnan a magyar események természetesen Bécs politikai nézeteibe burkolva kerülnek ide.

Egy alkalommal gondolatokba merülve kerül elélem. — Lássá, gondolkodtam a magyaroszlák viszonyokról s egy ötletre akadtam. Önöknek egyenesen Budapestről kellene német tudósításokat küldeniök ide a mi lapjainkhoz.

Azután ajánlotta a centrum pártot, mint a melylyel nekünk összekötést kellene keresnünk, hogy állapotainkat itt igaz szemüveggel lássák. Megköszöntem neki a kellemes érdeklődést és azt feleltem neki, hogy mi nem járunk semmiféle politikai párt után, s hogy Magyarországon mindenki meg van róla győződve, hogy a magyar nemzeti eszme, a kultura útján majd betalál Németországba is. Mindenhez idő kell, s bár nehéz lesz kiirtani egy évtizedek óta dogmává vált tévtant, fognak még hallani a magyar nemzetről.

Biz' ezt a rezignáció hangján mondtam. Van azonban német barátomnak valami igaza. Hogy legutóbb is, Auffenberg beavatkozását

— Holnap, délben fogom tiszteletemet tenni... De egy föltétel alatt...

— Ah? Föltételei vannak?

— Ha megengedi, hogy Dolovayt magammal hozzam... Oly régen nem láttam, hogy nem szeretném egy percig se nélkülözni...

Réfalvy meghajította magát és elment.

Az asszony meghökkenve élesen tekintett Réfalvy szemébe, abban azonban nem olvashatott egyebet közömbös jókedvvel.

Elza asszony és Dolovay elgondolkozva, némán haladtak egymás mellett a teremben. Dolovay azt a megmagyarázhatatlan elképedetlenséget érezte, amelyet a győzelemhez szokott vezér érezhet, ha az ellenség, akivel kemény tusára készült, váratlanul meglöbögatja a fehér zászlót.

Az asszonyt pedig a biztosság és a szabadságának tudata gyávává tette.

Réfalvy azalatt végtelen keserőséggel, dühös féltékenységgel a szívében, sötét aggodalmakkal eltelve ment le a lépcsőn. Lassan, habozva ment, mintha minden lépcsőfokkal nagyobb lenne a távolság közte és örökre elvesztett életboldogsága közt. Mikor a kocsijáiban ült, halkan mormogta:

— Aki szerencsés versenytársa elől vissza tud vonulni anélkül, hogy nevetségessé, szánalmasá és gyűlöletessé tegye magát, az mindenestre letette a gavallér tűzpróbáját. Hanem néha nehéz dolog gavallérnak maradni.

jóformán minden német lap a „verrückte Madjarentum“ megrendszabályozásának nevezte, ebben egyenesen a magyarfaló bécsi sajtó hatását kell látnunk. Végre is, azon már igazán lehetne segíteni, hogy Magyarországnak Németországba nincs hirszolgálat. Most alakul, talán pünkösdre készen is lesz, egy új nemzetközi sajtóiroda, a *Jula*, vagyis az Internationale Unabhängige Telegrafische Agentur, a mely a Wolf és a Stefani ügynökségek nagyszabású összeköttetései mintájára akar berendezkedni. Két irodája lesz, egyik Genfben, másik Milánóban. Nem lehetne ebbe az ügynökségbe a német és francia nyelvű magyar hirszolgálatot is bekapcsolni?

Az én derék német barátomnak nagyon a szívére huzódott a német-magyar megértés. Legutóbb avval a gondolatlalt lepott meg, hogy meg kellene alapítani minden magyar városban az idegenforgalmi egyesületet, a mely kiadványaival az országba csalogatná a németországi turistákat, kik ily módon közvetlenül ismernék meg a magyarok hazáját.

Szegény német barátom lassankint magyar spleent kap a magyar-német barátságtól, sajnálom azonban, hogy a hatvanöt millió német közül csak ő az egyetlen, akit ez a betegség gyötör.

Hunyár Algernon,
pécskai szolgabíró.

Az aradi vár halálraiteltjei.

— Érdekes rabkatonák. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 25.

Az aradi katonai vár börtönének vastag falain nehezen szívárogo át valami új hír. Rendszerint akkor tudunk meg egyet mást a kazamaták világtól elzárt sápadt alakjairól, amikor közülük egy-kettőnek sikerül megszökni a súlyos fogságból és a polgári hatóság is nyomozást indít elfogatásuk érdekében. Ha aztán sikerül kézre keríteni egy-egy ilyen szerencsétlen bűnöst és megkérdezzük tőle: miért hagyta ott a földsáncokból készült fogházat, könyves szemmel panasolja el: inkább bujdokolva, az emberektől elvonulva, örökös rettegésben akar élni, mintsem hogy elevenen eltemesse magát a középkori börtön fojtogató magányába.

Egy magasrangú katonatiszt szívélyes előzékenysége lehetővé tette nekünk, hogy bepillantsunk az aradi vár nehéz börtönének falai mögé. Most különben is aktuális volt megnézni ezeknek a raboknak életét, mert néhány esemény időszerűvé tette a vár börtönében való látogatásunkat.

A napokban ugyais új foglyot kapott az aradi vár börtöne. A budapesti katonai fogházból Aradra szállították Sch. Gusztáv budapesti zenész katonát, akiről hosszas nyomozás állapította meg, hogy Graham József, budai zenész őrmestert ő gyilkolta meg. A szerencsétlen fiatal katonát tizenhét esztendőre súlyos börtönre ítélték és nincs remény rá, hogy hamarabb szabaduljon ki. Katonáéknál ugyanis az ilyen súlyos bűnnel terhelt egyéneknek még feltételes szabadságot sem adnak. Ez idő allatt gyékényfonással fogja eltölteni az idejét és mire kiszabadul, aggastyán lesz a fiatal emberből.

Tegnap volt tizesztendeje annak, hogy az aradi vár börtönébe került Tatár János szegedi fiu, az ottani negyvenhatodik gyalogezred volt közlegénye. Az ügye még emlékezetes. A puska-poros toronynál teljesített szolgálatot és ott hagyva őrhelyét lement a közeli tanyába, hogy a tanyás fiatal szép leányával szerelmeskedjék. A leány apja meglepte az erőszakos katonát,

aki aztán szolgálati fegyverével az öreg parasztot és leányát is megölte. Az aradi hadbíróóság golyó által való halálra ítélte Tatárt, akinek büntetését aztán a királyi kegy, husz esztendőre szállította le. Ő az aradi vár legidősebb lakója.

Még egy halálra ítélt katona szenved a sánc-fogházban. Ez K. I. szerbszármaszú fiu, aki a Duna mellett levő Péterváradban szolgált, mint vártüzér. Rosszul viselte magát és ezért fogházra ítélték. Egyik társával valamelyik délután kivezette az őt a Duna partra, vesszőt vágni. Itt a két fogoly megröhanta az őrt, megfojtották és holttestét a Dunába dobták, azután pedig megszögték és csak hosszas hajsza után sikerült őket elfogni. Arra a kérdésre, hol van az őt, azt felelték, hogy bizonyára a Dunába ugrott a feletti felelmében hogy sikerült tőle a foglyoknak megszökni. A Dunából csakugyan ki is fogták a fegyőr holttestét és megállapították, hogy a szerencsétlen embert előbb megfojtották, azután pedig a vízbe dobták. K. bűntársa megszökött a börtönből, K. felett azonban ítéletet hoztatott az aradi hadbíróóság, amely szintén halálra ítélte a gyilkost. A király kegyelme következtében 17 évi fogságra változtatták át a büntetést. Ugy az ő, valamint Tatár büntetése sötét zárakkal és havonként egyszer való teljes koplalással súlyosbodik.

Az aradi vár-börtönben jelenleg 90 rab tartózkodik, akik között egy sines egykori katonatiszt. A katonai büntető perrendtartás ugyanis különbséget tesz tiszti és legénységi foglyok között. A tisztek számára a Möllersdorffban levő fegyintézetet rendezték be és az valamivel kényelmesebb, mint a monarchia egyetlen legénységi börtöne, az aradi vár-börtön.

Az itteni raboknak meglehetősen egyhangú az életük. Beszélni egyáltalában nincs alkalmuk, némán ülnek a munkatermekben és csak akkor öntik ki keservüket, amikor Hegedűs Ede alezredes térparancsnok és a börtön főellenőre naponta kísétál hozzájuk, hogy megnézze, nincs-e valami kívánságuk. A jölelkü főtiszt beszédbe elegvedik egy-egy rabbal, és megtudakolja mi indította őt a bűn elkövetésére.

Van a börtönnek egy igen érdekes rab, akiben határozottan művészi kvalitások fedezhet fel. J. K. oszlák származású többszörös kato-szökevény ez, aki különben pénzhamisítást és került a fogházba és legalább egy évtáknem elveszheti a szabadságot. Az egyéaz rokonszenves fiatalember szomorúan panasze-el sorsát az alezredesnek.

— Nyole éves koromban jutottam árvaságra, nem volt senki, aki jó utra terelt volna és egészen fiatalon sodródottam bűnbe. Ha lop-tam, senki sem világosított fel, hogy ezt nem szabad tennem. Amikor husz éves elmúltam, sorozásra kellett volna jelentkeznom, azonban én egyáltalában nem tudtam, hogy hány esztendő vagyok és így természetesen nem is jelentkeztem. Ekkor fogtak meg legelőször, én azonban a szabad élethez voltam szokva és már az első héten megszöktem. Azután következett a többi szökésem. Bujdosásom alkalmával pénzhamisítók társaságába kerültem és magam is gyakoroltam a pénzhamisítás mesterségét. Mint katonaszökevény is hamisítottam pénzt és ezért ítélték el, no meg vagy egy tucat szökésemért.

A fiatalember különben a fogházban fényképek és életnagyságu arcképek festésével foglalkozik. Egy-egy kis képet tizenöt-szörösen megnagyobbítva tud reprodukálni. A művészi hajdandóságú ifjunak rendkívül sok megrendelése van. Azt igéri, ha kiszabadul festőiskolába iratkozik be és még hasznos polgára lehet az államnak.

Az aradi tizenkettedik huszárezred egyik manipuláns őrmestere is a fogházba slynlődik.

Néhány hónappal ezelőtt tartóztatták le sikkasztás miatt. A kezelésére bizott idegen pénzeket saját céljaira használta fel és ezért négy évi börtönnel sújtották.

Néhány nappal ezelőtt egy cigányrabot az örültek házába vittek a fogházból, mert a folytonos magánzárka, amivel a gonosz embert büntették, az örületbe kergette és gyilkos kísérletet követett el rohamában rabtársai ellen.

Ez év augusztus havában egy rendkívül jó családból való fiatal ember kap feltételes szabadságot. Ez Gy., aki hét gimnáziumot végzett, és családi körülményei nem engedték meg, hogy érettséget tegyen. Három éves katonai lett és a katonai szolgálat alatt csalást követett el. E miatt három és fél évi fogságra ítélték, amelyből azonban négyhónapot el fognak engedni, miután a javulásnak számos jelét adta már.

A börtönben levő többi rab négy öt esztendő büntetést áll ki. Jobbára szökés miatt, lopásért vagy betörésért büntette meg őket a hadbíró. A vizsgálati foglyok között van egy nevezetesebb rab, Mihálics István, aki az aradmegyei Soborsin határában tudvalevőleg félesztendővel ezelőtt megfojtotta Botár Julis parasztleányt és pénzét elrabolta. Erre a jeles emberre egész csomó rablás és gyilkosság büne derült ki. Az ügye néhány hét múlva a főtárgyalásig jut el és a beavatottak szerint halálos ítéletet hoznak. Nem tartják valószínűnek, hogy ezt a halálos ítéletet husz esztendei, vagy életfogytiglan való rabsággal megváltja-e a királyi könyörület. Mihálics ugyanis olyan elvetemült gonosztevő, amilyenhez hasonló kevésült az aradi vár börtönében. Az ilyen bűnös nem szokták királyi kegyelemre ajánlani.

„Majd megírja az ujság!”

— Bécsi levelezőnkől. —

Bécsről van szó, de épen oly jogon gondolhatunk kerek a világ bármely nagy metropolisára: New York — Chikago — London — Páris — Berlinre, vagy akár a szépséges Budapest után következő akármelyik, kulturával és az ezelővet jelentő fényes kávéházakkal, autókkal és nmitalpas kocikkal rendelkező vidéki város is! Mert mindezek a helyeken meg-

t a csak némileg is látó — nemcsak néző — olyan emberi alakokon, akik a nagy-Etarka tömegében ezrével is megfordulnak, embe előfordulhatnak és akiknek láttára a dol-űsületes kereskedő, a kerges tenyerű munkás-fa-ber, de még a nagyobb kiváltságokat is rvezni jogosult középosztályhoz tartozó „lateiner” is bizonyos foku irigykedést nem titkolhat el. Mert azok az irigylésre „méltó” alakok fényes kávéházi kirakatokban ülve fitogtatják szemkáprázatóan fényes ékszereiket, száguldó gépkocsikon, vagy számozatlan gummitalpason viszik sétára elegánciájukat. Hát csoda-e vajon ekkor, ha a magunkfajta, kopottas gunyáju proletárt a sárgának jelzett irigykedés fogja el és sóhajtva gondolja: „Beh jó is ennek az embernek, akinek nem szükséges a garast élére raknia és lüktető agyvelővel elgondolnia a sokszor lehetetlennek látszót: az esedékes negyedévi lakbért összekapirgálnia!”... Ezek mindig vasalt nadrágban jelennek meg ott, ahol a bőven guruló arany láttára a pezsgő ital patakokban folyik, a szerencsejátékon nagy tétek usznak el, a lövésznek totalizátorgépjeinél ezres bankók tűnnek el és költséges szeretők karjaiban pihenik ki a pénzalköltés fáradsalmait; röviden szólva, az élvező emberek gondtalan életét élik.

Az ilyen életű embereket azonban csakis ama embertársaik irigylük, akik nem ismerik a nagyvárosi existenciákat, élettanát. A beavatott

azonban fölényes mosolylyal, sokat mondó rövidséggel felel a nála kérdezősködőnek, hogy vajon honnan az anyagi eszköz, amely ezt a buja életet lehetővé teszi:

— Majd megírja az ujság!...

A fentvázolt emberkategória összessége, akiről egy szép napon „majd megírja az ujság,” hogy hát tulajdonképen honnan és miből is tellett, sokkal nagyobb, mintsem gondolnók. De ebbeli várakozásunk vajmi ritkán elégül ki. Hiába lesünk — az ujság nem ír semmit, annak ellenére sem, hogy ezek a személyek már régen megérették a nyilvánosság előtt való pörérvetkőzésre, értjük: nevüknek, tetteiknek, élet-soruknak, gyalázatos keresetforrásaiknak akár a „Napi események,” akár pedig a — „Törvénykezés” rovatában való nyilvános megtárgyalására. Mert birodalmuk ott van a bünyen, de nagyon tágas mezején! Az egyik csoportjuk csalásból élő pénzügylők és kőszívű uzsorások hada, a másik rész pedig iparszerűleg üzi a szerencsejátékokot, sőt nem ritkán a hamisan-kártyázás mesterségét is.

Félvilági hölgyek „felhajtói”, fogadóirodák százalékokban részesülő ügynökei, zugsukmerek, gyanus szagu „üzletek” közvetítói, perverz vágyak készsége kerítői és minden fajtájú csalókat találhatunk embertársaink ama csoportjában, akiknek tetteit „majd megírja az ujság!”...

Vajon miként lehetséges az, hogy mindennek dacára is csak nagy ritkán, sőt gyakorta — egyáltalán nem is olvashatunk felőlök valamit a lapban? Talán a rendőrhatalóság nem is tud eme, már nem is kétséges elemek bűnös pénzszerzéséről ugyannyira, hogy szótlánul eltekinthet ténykedésük felett?

Nyugodtan maradhat talán ezek láttára s nem kényszerül seprőt ragadni eme katilináris existenciák Augias-istállójának megtisztítására? A hatóság nagyon is könnyen végezhetné el feladatát: a nagyvárosi társadalom szociális mélységeit kikutatni és mindenképen elítélendő lenne, ha a lakosság eme éiősdieinek tetteiről nem volna tájékozott. A rendőrség szíves-öröme lépne közbe, de erre nincs módja, hiányzik a törvényes eszköze!

Mi sem volna könnyebb, mint hurokra keríteni a csalókat, rájönni fogásaikra, mert ez esetben semmiféle különösebb kriminalisztikus feladatról sincs szó. A nehézség azonban itt a — károsult kinyomozásában, annak elnyerésében rejlik, hogy a becsapott ember beleegyezék abba, miszerint a törvény elé tanuul szólíttassék és itt magát megkárosítottnak is vallja.

De épen itt rejtőzik az „üzleti titka” azon egyéniségeknek, akiknek tetteit, hogy majd megírja az ujság — hiába várjuk! Mert ők minden igyekezetükkel azon lesznek mindig, hogy a közvetlen áldozat, vagy a csak közvetve az afférbe keveredett mellékalak tündöklő rangu és neves ember legyen, aki inkább elviseli a legnagyobb anyagi veszteséget is, csak ne kelljen önmagára sütnie a törvényszéki tárgyalóteremben való megjelenésének „szégyenbélyegét” és ne kényszerüljön bevallani, hogy összeköttetésben állott a csalóval.

A nagyvárosi gazember bűnöző üzleti üzemenek eme biztonsági szelepe teszi lehetlenné a hatósági beleavatkozást, mert kihallgatásuk alkalmával a tanuk használhatatlanná válnak, vagy is, mint betörőnyelven mondani szokták: visszatolat = „zuruckschiebol”...

Jól tudják ám ezt ezek az emberek és messzemenőleg is használják. A grófok és bárók, a házasságtörő asszonyok és az élnivágyók, a nagyvilági kerítőnők és a mulatóhely tulaj-

donosok és kávéosok, akik —hazard-, sőt nem ritkán hamisjátékosokat türnek meg, a pénz dolgában megszorult kereskedők és előkelő családok váltohamisítói fiai, akik a csalásból élő gazemberek állandó áldozatai, mindezeknek inkább látszik előnyösebbnek, konokul hallgatni, semmint a törvényteremben szót szaporítón a saját szégyenüket, a tulajdon erkölcsi defektusukat felfedni. Csak nagy ritkán kerül az ügy békebirói közbelépésre a rendőrség előtt, de tövényszéki tárgyalásra — soha!

Ilyen békebirói intervenciónál a rendőrtisztviselő tulajdonképen csak a nagyon is háládatlan szerepet játsza, hogy alkuszik és tárgyal, aki azon igyekezik, hogy a csaló zsákmányából legalább némi részt tudjon visszaszerezni. Áldozataik tehetetlensége láttára e gaztevői a nagyvárosnak még a rendőrség előtt is megőrzik arcátlanságukat.

Egy alkalommal így szót egy ilyen érdemes férfi a rendőrkapitányhoz:

— No, igen! Nem tagadom, hogy én ezt az embert becsaptam, de mégis fillérnyit sem engedek a követelésemből. Végre is életfogytomiglanra nem csukhatnak le, de a feljelentő egész életét teszi tönkre, ha az ügy egy botránytelt tárgyalásra kerül!

Ennek a szemtelen beszédnek azután az lett az eredménye, hogy a feljelentő, — magasrangú arisztokrata, — a hatósági közbelépésről még csak hallani sem akart, hanem inkább sok nehéz ezrest hagyott odaveszni. A nagyon is jól sikerült „érvágás”-sal megelégedett gazfickó azután így szót:

— Nézze, kapitány uram, nekem az én életmódomhoz évenként legalább is 20.000 „Kron”-ra van szükségem. Tisztességes uton ennyi pénzt nem tudok megkeresni és így ilyen módon szerzem meg magamnak. Emelett azonban sokkal kisebb fáradsággal, de jóval kellemesebben, mint ön, kapitány ur, élem világot, amit ön, szegényes fizetéssel, ha mindjárt tiszteletreméltó hivatással is, meg nem tehet!...

Igy gondolkoznak ezek az emberek és így is tesznek. Hiszen a „gaztelt” szó a betörőnyelvben nem is fordul elő. Annak ott „munka” a neve és azt „kereset”-nek hívják, de annak is tekintik, mint a többi hivatást.

„Majd megírja az ujság!” Ez már szinte szállóigévé lett, megjelölése a problematikus nagyvárosi existenciáknak, akiknek busás jövedelmiforrása a közönség előtt rejtély.

És — még sem írja majd meg az ujság, amíg akadnak emberek, akik elég tapasztalatlanok, ezekkel a gazemberekkel szóbaállani és akik azután nem érznek bátorságot ezt nyíltan be is vallani és ezáltal a csalót jól megérdemelt büntetéséhez juttatni.

Csak amikor majd elmúlt a bíróság előtt, az emberi morál boncolóasztalánál, való megjelenés félelme és a nyilvánosság elé lépnek, akkor — majd olvassuk:

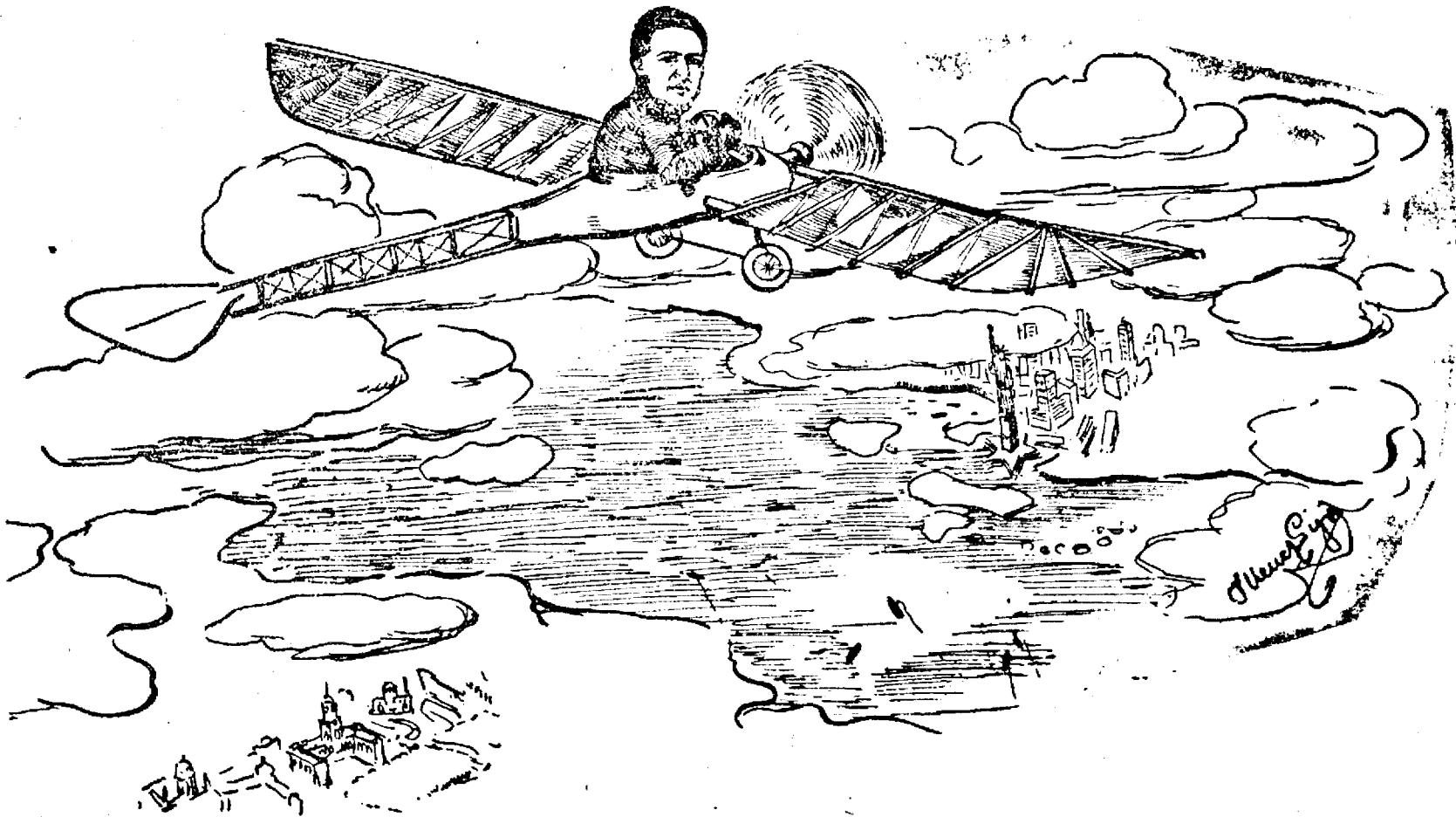
— majd megírja az ujság!

Lázár Antal.

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— — — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— — — — — 151
Nyomda	— — — — — 151

A REPÜLÉS TANÁRA.

Ordögösnek ekkal nevezte
A népszáj a vén telepet:
Pokoli módon lett a veszte
A kit a balsors ott lepett.
Keresztheltek Benoid-ra,
S kapott bár friss meszet fala,
Rajt' pusztított, akár egy hidra
A szerencsétlen kabala.

Gyártottak benne benoidot
(Bár, hogy mi az, titok maradt)
Gőzfűtést, a mely fagyot szított.

Meg egyéb csodabogarat.
De palikat nem esalt a lépre
A sok idegen nevezet.
„Térjünk át a repülőgépre.”
Mondták, — „az sikerhez vezet.”

S az első gyártott eroplánon
Ez a szenzáció esett:
Szólt a direktor: „No, nem bánom,
Én fölülök egy keveset.”
Szállt, szállt (ez az utolsó strófa)
S bár nem zuhant, nem ütközött, —

Nagy repülőgép-katasztrófa
Volt a részvényesek között.

Szállt ellebegett Nevi-Yorkba
Át egy pár jéghegy-tengeren
Mit tett, hogy járt a régi honba'
Elmondta az egyetemen.
És New-York szólt: „az eset óta
Önnek a diploma kijár
Mint első aradi pilóta
És repülő magántanár.”

Aradmegyei kereskedő az adósok börtönében.

— Hatvan éves okmány. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 25.

Nehéz pénzviszonyokról panaszkodnak a kereskedők és hangos panaszokkal a bankok ellen — csődbe mennek. De hát mit is tehetnek mást, mikor nem kapni hitelt? Érdekes volna azonban tudni, hogy lenne-e annyi csőd, ha az adósok börtöne című, már-már elfeledt intézmény még életben volna? A kereskedők ma panaszkodnak a bankok ellen, de vajon mit szólt 50-60 év előtt az a kereskedő, akit miután már csődbe ment, még be is zárták. Ötven, hatvan év előtt ugyanis nemcsak az adós vagyona, hanem a személye ellen is vezethettek végrehajtást, ami annyit jelent, hogy a hitelező kérelmére a törvényszék a fizetni nem akaró adóst egyszerűen lezárta és addig tartotta a hitelező költségén az adósok börtönében, míg tartozását ki nem fizette. Nem is kell itt Dorrit papa romantikájára gondolni, nagyon könnyen megtörtént, hogy az adós egy emberöltőn keresztül börtönben ült, megfosztva még a lehetőségétől is annak, hogy kifizethesse adósságát. Voltak szőrösszívű hitelezők, akik nem is akartak a csődvagyontól kielégítést, hanem egyenesen az adós személye ellen törtek. Ilyen szigorú hitelező lehetett a pesti *Boscovitz Manó és fia* nagykereskedő cég, amely ezelőtt 57 évvel *Scheinberger Salamon aradi kereskedőt csukatta az adósok börtönébe.*

Megsárgult már azóta az a 15 krajcár

osztrák értékű bélyeggel ellátott okmánypapiros amelyen *Boscovitz* nevében *Cserepes Ferenc* ügyvéd a kérvényt benyújtotta a csász. és kir. aradmegyei törvényszékhez. A kérvény teljes szövege a következő:

Pécskai lakos és vagyonbukott *Scheinberger Salamon* az 7. alatt csatolt váltó szerint 849 ezüstforint és 58 krajcárral adósunk lévén, minthogy mi a csődvagyontól kielégítésünket eszközöltetni nem kívánjuk, hanem a csődkiütése után adósunk személye ellen akarjuk a végrehajtást intéztetni; az iránt folyamodunk a császári királyi tekintetes megyei törvényszékhez, hogy a csődre tartás 64 §-a értelmében bukott *Scheinberger Salamon* ellen, kinek fizetési tehetetlensége a bementett és elrendelt csőddel igazolva van, 849 frt. 58 kr. és a törvényes járulmányok erejéig a személy-fogságot elrendelni, sőt az aradvárosi kiküldött cs. k. bíróság útján börtönbe záratni méltóztassék. Az illető élelmezési összeg fedezésére készségiünket ajánlván a meghatalmazó levelet 2. pont alatt ide csatoljuk *Boscovitz Manó és fia papirnagykereskedők.*

A kérvényt március 10-én nyújtották be és március 19-én már döntött is a törvényszék:

„1099 sz./P. Folyamondó kérésének — miután a csőd vagyontól kielégítést nem kíván, csőd rendtartás 64. §-a értelmében hely adatik s ennek folytán a kért személyes fogság vagyont bukott *Scheinberger Salamon* ellen 849 pfrt 58 kr. váltó összeg s ennek törvényes járuléka erejéig elrendeltetik, fogházul a megyei adóssági fogház kijelöltetik s az eljárás foganatosításával az aradvárosi kiküldött bíróság megbízzatik, panaszolt élelmi költsége naponta 12 pkrá akként határoztatik, hogy folyamondó azt 8 nappal 8 nappal előrelegezve a tömlőtartónál tegye le. Miről folyamondó ügyvéde a beadvány elején az

aradvárosi kiküldött bíróság pedig 2 laton a börtönfelügyelő folyamondó által behozandó felzeten értesítettik. Aradi cs. kir. megyetörvényszék március 19. 855.

Scheinberger Salamon 849 pengő forint és 58 krajcár váltótartozása miatt be is zárták egyidőre. Vajon hány hitelező van ebben az országban, aki ezt a „rég jó időt” visszajárja?

MULATSÁGOK.

(=) **Népiünnepély.** Méltóságos felsőalmási *Fábrý Sándor dr. vezérigazgató* ur örökös védnöksége alatt álló *Aradi és Csanádi Egyesült Vasutak „Szárnyaskerek dalköre”* e hó 27-én, pünkösd hétfőjén a városligetben tombolával egybekötött népiünnepélyt rendez jótékony célra. A rendezőség mindent elkövet, hogy a dalkör eddigi jó hírnevét emelje, ennél fogva fáradságot s anyagiakat nem kímélve, a népiünnepélyt rengeteg sok mulattató és kacajt keltő látványossággal is teszi fényesebbé. Népiünnepély után este fél 9 órai kezdettel mükedvelői előadással egybekötött táncestély. A mükedvelői előadás műsora: 1. Hoppe: Remény éneklő a Dalkör. 2. Kuplák: Előadja Mayer Antal, zongorán kíséri Leitner Erzsike urleány. 3. Fogadás: monológ előadja Kelli László. 4. Kenedi: találkozzunk, Förster: Mandolli szerenád, éneklő Riechlich Micike urleány, zongorán kíséri Leitner Paula urhölgy. 5. Goldmerek Károly: Házi tücsök, zongorán előadják Leitner Paula és Riechlich Micike urhölgyek. 6. Kuplák: előadja Mayer Antal, zongorán kíséri Leitner Paula urleány. 7. Hoppe, Piros rózsza, éneklő a Dalkör. Belépti jegy a népiünnepélyre 50 fillér, gyermekeknek 30 fillér, a kabaret előadásra 1 korona 20 fillér, karzat 80 fillér.

Hogyan „dolgoznak“ a fővárosi hamis kártyások.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, május 25.

Bár a kártyázás játék-engedelemehez van kötve, amelyet a rendőrség „nagy körültekintéssel“ ad ki, a hazardjáték nyilvános helyeken esőppet se ritka a fővárosban. Budapest a kávéházak városa s nyilvánvaló, hogy a tömegtelen kávéház létalapja bajosan lehet az elfogyasztott kávé. Más tényezők azok, melyek a kávéipart az elviselhetetlen versenyben némi egzisztenciához segítik, persze leginkább a kávé obszkurus házaiban.

Sokfelé kedvelt a félvilági hölgyek attrakciója, amely a legelhagyottabb helyre is pezsdülő életet tud varázsolni; de nem kevésbé megszokott a kártya vonzó erejének fölhasználása. Többnyire olyan helyiségekben, ahol bőven akad félreeső szeparé, vagy diszkrét, félhomályban tartott fülke.

Idők folyamán a kávésnak és alkalmazottjainak ügyes detektiveskedése mellett beszoknak oda azok, akiknek a játék haszon. S folyik a hazardjáték reggelig. Izgalomtól éjszakázástól megviselt alakok támolyognak kifelé, mikor az első napsugár az ébredő városra tűz...

A rendőrség be-bepillant, de akkor egyszerre megváltozik a kép. A ferbli, makaó, faraó egy pillanat alatt átváltozik márijássá, alsóssá, s kedélyes, szinte familiáris kép tárul a szemlélő elé. Krajcárokba megy... De újra föllendül a bank, ha a zsaruk (rendőrök) vagy kibererek (detektívek) kivonultak.

Igy képzelhető, hogy a rendőrség csakis furfanggal üthet részt a sipisták jól szervezett társaságán. Meglepetésekkel dolgozik. Egy-egy fölrobbantott kártyabarlang története néha bőséges anyagot nyújt az érdekességet kedvelő napi krónikásnak.

Néhány esetet elmondok. Anyag bőven akad, hiszen a rendőrség tavaly is — egy éven belül — százharminc ilyenféle bankot foglalt le...

Hírlett és sok névtelen följelentés is tanuskodott mellette, hogy egy kávé lakásán éjjelente nagy bacarat- és makaó-játék folyik ismert sipisták részvételével. Ezt le kellett leplezni. A kávé azonban tapasztalt ember, s holmi ajtóstól való berohanás nem árthatott neki. Egy szép napon csinos fiatalember szállott ki a kávéház előtt gummikereket fogatból. Volt rá gondja, hogy előkelő allűrökkel, busás borralalóval magára terelje a figyelmet. Ez tökéletesen sikerült is.

A fiatal fölúrbirtokos csakhamar barátokat szerzett, akinek eldicsekedve mesélte azt, hogy most veszi föl az örökségét... a Magyar-Osztrák Banknál van több ezer forintja. Mutatott is egy csomagot... felül tizes, alul tizes... a többi tizesformára vágott papír, átkötve magyar-osztrák banktól szerzett szalaggal. Sok pénznek látszott, úgy, hogy a detektív — mert az volt a fölúrbirtokos — általános rokonérzést tapasztalhatott.

— Ez jó Pali! — suttogták a kopott frakviselők s csakhamar megjelent a játékra való kísértés, óvatosan, bizalmasan pincérek képében. A mi emberünk pedig engedte magát elcsábítani. Mikor a zártkörű társaságba belépett, mindent úgy előkészített, hogy detektív társainak az in flagranti-ra módot adjon. Meg is történt a lelepezés...

Egy előkelő fővárosi kávéház emeleti helyiségében hazard-játék-barlangot fedezett fel a rendőrség. Egy jóképű detektív vállalkozott rá, hogy tettenéri a játékosokat. Elegáns világfinak öltözködött s egy ismerőse révén bejutott a társaságba, ahol lassankint megnyerte mindenkinek a bizalmát. Aztán szólott egy rendőrtisztnek, hogy vonuljon meg az oldalszobában embereivel. Majd ő jelt ad, hogy mikor ronthat

be. Épen ezen az estén mondta neki egy játékos:

— Adj mutyit és majd közösen adjuk a bankot.

A detektív belement az üzletbe, átadott száz koronát és odanilt a mutyista mögé drukkolni...

Erősen közeledett az az idő, amikor szólni kellett volna már a rendőrtisztnek. De hát a kártya nagyszerűen járt, igazán gyönyörűség volt kibicelni. Végre a detektív kiosant az oldalszobába, ahol türelmetlenül támad rá a rendőrtiszt:

— No, mi lesz?

— Várjon még egy kicsit, az Isten áldja meg. Remekül jön a kártya és mutyit adtam a bankba. Izgat nagyon és most nem tudom abbahagyni.

A rendőrtiszt nagyot nézett.

— De hiszen abból neked úgy sincs hasznod. Lefoglalunk minden pénzt...

— Tudom, de mégis... Legalább hadd kibiceljek egy kicsit.

A detektív visszaült és kibicelt tovább. Végre negyedóra múlva kezdett megfordulni a kártya. A pénz, amit egész halomban nyertek össze, gyorsan visszauszott. Akor a detektív felállott, rátette tenyerét a pénzre és ünnepies hangon kiáltotta:

— A törvény nevében!

A mutyista azonban keserűen ráfordmott:

— Szép... és magának még kedve van viccelni!?

A következő pillanatban berontottak a polgári ruhás rendőrök...

Szomorubb a következő eset.

Egy belvárosi kereskedő éjjel is nyitva szokta tartani boltját, ami föltűnt a szomszédoknak. De ez nem tűnt föl, hogy elszórtan, a késő éjjeli órákban is akadtak vevők. Ezeket a kereskedő nagy hajlongással fogadta és bevezette a lakásába, amely egy nagy teremből és több kisebb szobából állt.

A teremben folyt a tiltott kártyajáték: makaó, nasi-vasi és bacarat. A bank forgalma minden éjszakán több ezer forint volt. A sok könnyelmű ember között, innen zuhantak a romlás örvényébe, volt egy D. G. nevű fiatalember is, a ki nyolcezer forinttal jött a fővárosba, hogy itt üzletet nyisson. A vonaton megismerkedett egy barátságos külsejű uri emberrel, aki megnyerte bizalmát. Elmondta neki, hogy sok pénz van nála. Az idegen erre beinvitálta őt a kereskedőhöz azzal, hogy ott majd ajánlanak neki megfelelő üzletet. D. G. el is ment s hamar beavatták őt a hazardjáték titkaiba.

Három nap alatt vége volt a D. G. nyolcezer forintjának. A boldogtalan ember kétségbeesésében kiment a kerepesi-uti terepbe s ott édesanyja sírján föbelőtte magát. Heteken át élet-halál között lebegett a Rokus-ban s mikor kigyógyult, följelentette a játékbarlangot a rendőrségen.

A detektívönök több markos embere kíséretében megjelent a bűntanyán, tettenérte a hazardjátékosokat s a bankot lefoglalta. A játékosok között a főváros több kereskedője szerepelt, de nagyobb számmal voltak közöttük a sipisták, akikkel a játékbarlang tulajdonosa osztozkodott. A vizsgálat kiderítette, hogy a kereskedőnek fizetett ügynökei voltak; akik a vonaton utaztak, ismereséget kötöttek a pénzes vidékiekkel s a D. G. esetének mintájára, a bűnbarlangba esalták őket.

Nagyon jellemző a következő történet is, amelynek egy nagyragu rendőrtiszt a főszereplője.

Hírhedt játékbarlang szétrobbantásáról volt szó, amely azonban oly ügyesen volt szervezve, hogy a játékosok tettenérését hiába kísérelte meg a rendőrség. Amint egy rendőr-féle ember mutatkozott a szemhatáron, a játékosok már tudtak róla.

A rendőrtisztviselőnek merész ötlete támadt. Kezdett sűrűn bejárni, — persze polgári ruhában — a kávéházba és életre-halálra udvarolt a csinos kaszirnőnek, a mire ez szívesen reagált. Közben megfigyelte, hogy tényleg erős s rendszeres hazardjáték folyik az elkülönített szobákban, de amint gyanus szimptoma merül föl, éles, berregő csöngetés jelzi azt a játékosoknak.

Pedig senki sem csöngetett. Se pincér, se más. Valahol titkos csengő volt, amelyet nem tudott fölfedezni. A falban, vagy a padlón, esetleg a pénztárosnő asztala mellett kellett annak lennie.

Egy éjszaka újra beállított a rendőrtiszt. Részegnek tetette magát s elszunyokált a feketéje mellett. Amikor fizetni akart, úgy rántotta ki — a részeg ember ügyetlenségével — a pénzt, hogy a hatosok és a krajcárok szerteszét gurultak. Gyujtóval kereste össze, támolyogva, lassankint a pénzt s — rájött a titokra. A pénztárosnő lába alatt egy gomb fehérlett, azt nyomta meg észrevétlenül a tündér, ha veszedelmet sejtett.

A férfi kész volt a tervével. A következő éjjel megint jókedvűen állított be s erős szerelmi ostrom alá vette a kaszirnőt. Még csókot is kért. Kapott is. Egyszerre aztán dévajkodva megához ölelte a leányt.

Most toppantak be a detektívek. A szerelmes se látott, se hallott. Szenvedelmesen vonta magához az ellenkező hölgyet, fölemelte a levegőbe s nagyokat cuppantott rajta. Persze, hogy a jelzés elmaradt s a detektívek ráüthettek a javában kártyázó társaságra.

Egy hírhedt nő volt a banda feje, aki sok gazdag áldozatot csábított oda...

Ma az a helyzet, hogy korlátoltabb a játék a rendes kávéházi kártyaszobákban, de annál dühöngőbb a szaporodó áklklubokban, ahol — duplán is — játszva játszik ki a rendőrséget.

Egy délelőtt elegáns ur állított be Sz. S. budapesti nagykereskedő üzletébe s elmondta a fiatalembernek, hogy roppantul érdeklődik iránta egy dús gazdag háziur leánya, aki százötvenezer forintot kap hozományul. A nagyműveltségű és csinos leány többször vásárolt a boltban s egyszer itt járt az apja is, aki szimpatikusnak találta Sz.-t, így hát esetleg „komolyabban“ is lehetne a dolgról beszélni. Sz. S. nagyon megörült s hálálkodott az elegáns urnak, miután abban is megállapodtak, hogy látogatást tehet a háziur svábhegyi nyaralójában.

Jóindulattal figyelmeztette az elegáns ur arra is, hogy okos lesz, ha a tárcájába minél több pénzt tesz s valami ürügygel betekintést enged abba a leendő apósának: hadd lássa, hogy nem valami éhenkórászba szeretett belé a leánya.

Sz. S. hamarjában összeköleszött a barátaitól pár ezer forintot és beállított a svábhegyi villába, ahol nagyon szívesen fogadták. Nemsokára megjelent ott egy országgyűlési képviselő, egy miniszteri tanácsos s egy nyugalmazott állam titkár is, — a háziur közeli vérrokonai. Egy ideig mindenféléről beszélgettek, majd az államtitkár egy kis huszonegyest proponált. Sz. nem igen szokott kártyázni, de a jövődöbelije biztatására mégis leült játszani. Folyton vesztett. Igyekezett azonban jó arcot vágni s amikor széjjelmentek, azzal vigasztalta magát, hogy a „fényes párti“, meg az „előkelő rokonság“ megéri a veszteséget.

Annál keservesebb volt a meglepetése másnap, amikor ilyen tartalmu levelet kapott:

Sajnálom, de a házasságból nem lehet semmi, mert a leányomat oda nem adhatom olyan embernek, aki egy délután ezeket el-kártyázik.

A fiatalember aztán véletlenül egy rendőrtiszt barátjának elmesélte a kalandját. A rendőrtiszt megmutatta neki a hamiskártyások fényképalbumát s a leghírhetőbb sipisták egyikében, Tichy-ben felismerte a füstbement apóst, akinek nem is volt leánya. Egy rendőri felügyelet alatt álló hölgyet adtak ki házikisasszonynak, s a méltóságos, nagyságos rokonokról is kiderült, hogy professzionátus kártyabanditák.

Ki a magyar király?

— Egy aradmegyei község, ahol nem tudják a király, a román püspök, a főispán nevét. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Csömört kapott egy időben a magyar közvélemény a politikától. Mintha mindenki undorodott volna tőle s három év előtt szó nélkül lapozta keresztül az újságolvasó a „Politika” és „Országgyűlés” című rovatokat.

Azóta elmúlt néhány év s ma ismét a politika áll az érdeklődés középpontjában. Feszült figyelemmel kíséri mindenki az eseményeket. „Návay lemond”, „Tisza lesz a házelnök”, „Vajon mi lesz”, „November 18”, „Verkedni fognak a képviselőházban.”

Erről beszélnek az emberek. Csodálatos, hogy minden ember, aki vasalt nadrágot visel, a politikában szakértő. Sőt még az is, akinek nincs vasalt nadrágja. A hordár a sarkon unalmában politizál és a szállító cég előtt a kocsi-sok ép oly meggyőződéssel jósolják, hogy Lukács meg fog bukni, mint amilyen fanatikusan Justhot vallja vezérének a mérszárosság, aki reggelenként fonott kosarában a hust hordja házról-házra.

Nálunk mindenki politizál!

De vajon tényleg mindenki politizál? Vajon a „rezolúció”, „junktim” és — last, not least — „az obstrukció” mindenütt olyan közszájon forgó, általánosan használt szavak? Rendkívül érdekes volna a nagy tömeget, amelynek most választójogot akarnak adni, megkérdezni, hogy mit is értenek tulajdonképpen azok alatt a jelszavak alatt, amelyekért annyira lelkesednek. Vajon milyen feleleteket kapnának?

Vajon milyen fogalmaik vannak egy-egy olyan község lakóinak, ahol nincs és nem is volt iskola, dolgokról, emberekről, intézményekről. Olyasmikről, amikről feltételezhető, hogy lényegüket minden ember ismeri, hogyan vélekednek ezekben a községekben, ahol generációk nőnek fel anélkül, hogy kimozdulnának a faluból, anélkül, hogy idegen embert látnának, hogy ezt a szót „iskola” még csak hallották volna. Pedig itt Aradmegyében — ahol az analfabéták százaléka a negyvenet közelíti meg, — van egynehány község, ahol nincs iskola, ahol a lakosság 100 százaléka irástudatlan. Itt van Ocsisor, Körösivánd, Marfalva, Csokosd, Halmágymező Fazekastarnó, Sövényes, Keresztespatak, Halmágygoros, Vajkaháza, Bugyfalva, Rosztócs, Borosztok, Édeslak, Bálfalva, Milova, Vám, Áldásos, Felsőköves, Szarvaság, Óborsa, Maroszekéte, Marosmonyoró.

...Vajkaháza aránylag még a legszerencsésebb közöttük. El van nagyon dugva a hegyek közé, de a vasuti állomás közvetlenül a község mellett van. Meg van a lehetőség, hogy a világgal érintkezessék, hogy a világból valami, valaki idevetődhessék.

Szegény románok lakják a falut. A szó teljes értelmében földhöz ragadtak. Egy-egy embernek három-négy hold rozindulatú, kemény, szinte sziklás földje van, azon dolgozgat, azt ápolja, tőri egész éven át: minden keresménye az a pár mázsa gabona, amint ebből a földből kikényszerít, kizsarol.

A templom előtt álldogál vagy százötven ember. Talán a község egész férfilakossága.

Kíváncsian csoportosulnak körém. Csakhamar kiderül, hogy egy ember van a faluban, aki félig-meddig tud magyarul: Kaprár Pável, a falu egyetlen kereskedője. A bíró, Nyamcz György csak tőri a magyar nyelvet. Kaprár

Pável tolmácsolja kérdéseimet. Eleinte nagy szemeket mereszt, nem érti, hogy miért intézek olyan furcsa kérdéseket. A válaszok is bizalmatlanok eleinte, de később egy-két kérdés után már megoldódnak a nyelvek, bőbeszédűen és szívesen válaszolnak.

Először a bíróhoz intézek egy pár kérdést.

— Nincs itt, uram, iskola — feleli — pedig mi nagyon szeretnénk, ha volna. Volt is ezelőtt, de mióta behozták azt a törvényt, hogy olyan sokat (!) kell a tanítóknak fizetni, azóta meg szűnt. Szegény a község, szegények az emberek nem tudunk mi fizetni. Pedig nagyon szeretnénk, ha a gyerekek iskolába járhatnának. De hát messze van, a szomszéd községben.

— Mi nem tudunk fizetni. Nagyon szegények itt az emberek. Azután egyezernyolcszázhatvanhatban felmérték a földet, de rosszul mérték fel!

A körülállók helyeslőleg bologatnak a bíró szavaira, aki most már tört magyarsággal folytatja:

— Nincs lánca, nincs juger. Van olyan darab, hogy 20 kv. drát méter van és meg van számítva egy juger. Aztán az adó minden évben még feljebb, még feljebb... Aztán, hogy a föld második osztályu! Nincs ez a föld második osztályu, sovány föld ez!

— Ki a leggazdagabb ember a faluban? — kérdeztem.

Rövid tanácskozás után a bíró válaszol:

— A Bodgán Joan!

— Mennyi földje van annak?

Megint összebujnak tanácskozni. Végre megállapodnak és a bíró közli a választ:

— Nyolc lánca van!

— Hát magának mennyi földje van? — kérdelem a bírótól.

— Három hold!

— Mi terem egy évben a földön?

Lassan, meggondoltan felel:

— Hát buza, mikor jó buza, 8 mázsa és kukorica 10 mázsa, krumpli 5 méter, kender amennyi kell ruhához, paszuly egy fél mázsa... Más semmi... És széna megvan, hogy birunk tartani két ökör, aki dolgozik a földön...

— Szokott-e valamit eladni a gabonából?

Románul felel:

— Dehogy! Nem elég még nekünk se. Most husvétkor is már elfogyott a buza! El kell menni napszámba, de nincs hová! Kevés a föld, drága az adó, nincs valahol valami gyár, hogy dolgozhatna az ember. Csak a vasúthoz lehet napszámba menni!

— Mennyi adót fizet évente?

— Most negyven koronát! Nagyon sok az, uram, nagyon sok...

Egy közelemben álló, összes férfihez fordulok tolmácsom segítségével:

— Mondja meg, hogy hívják a királyt?

Csodálkozva néz reám. Miért kérdez ez ilyesmit? Aztán elneveti magát, majd gondolkodni kezd. Végre lassan, vontatottan válaszol vállát vonogatva:

— Nu stiu!

Nem tudja! Egy magyar állampolgár, negyven-negyvenöt év körüli férfi nem tudja, hogy hívják a magyar uralkodót!

— Hát a román király nevét tudja? — kérdeztem abban a hitben, hogy talán a nemzeti-ségi agitátorok betanították ezt a nevet.

— Azt sem tudom uram!

— Hát az aradi román püspököt? — Nem tudom.

Sorban felteszem a kérdést a köröttem állóknak. Tizen, tizenketten válaszolnak, egyik sem tudja a király nevét, vagy a püspökét. Végre egy szál, nagybajuszu fiatal ember válaszol. Gyorsan, hadarva beszél, nem értem, hogy mit mond. „Kaiser Franz Josef”, ez a három szó üti meg fületem. Megkérem, hogy még egyszer válaszoljon, de lassabban. Ujra elmondja:

— Alerhihszher Krikszher szájne Májesztét Kajzer Franc Joszef der erste!

Katonáéknál tanulta be így szóról szóra.

— Jó! De mondja meg, hogy mi a neve a királynak! — kérdeztem.

Ujra elkezd:

— Alerhihszher Krikszher...

A faluban csak azok tudják, hogy hívják a királyt, akik katonák voltak. Az igaz, hogy azoknál az „Allerhöchster Kriegsherr” hozzátartozik a névhez.

Egy mellettem álló legényhez fordultam, Popa Pávelhez, aki nemrég szabadult ki a katonaságtól:

— Szívesen vonult-e be?

— Igen. A katonaságnál nagyon jó! Van jó koszt és csak az a kár, hogy nem tudok írni: Mert akkor sarzsit is kaptam volna!

— Van szavazati joga?

— Van!

— Kire szavazott a múlt választásoknál?

— Almayra!

— Milyen párti volt Almay?

— Kormánypárti (gubernamentul).

— Ki volt az ellenjelöltje?

— Popa György.

— Hát az milyen párti volt?

— Nemzeti párti (nationalist)

— Miért szavazott Almayra?

Tört magyarsággal felel:

Azért, hogy az országban igazság csináljon. Ugy gondoltam, hogy ő majd könnyű csínál a szegény embernek!

— Hát azt tudja, hogy a főbíró, a következőket válaszolta:

— Nem!

Tudvalevő, hogy a falusi életben a főbíró játsza a legnagyobb szerepet. A főbíró reprezentálja a hatalmat, tőle függ minden, ő a legnagyobb ur. És azért mégis a legtöbben még azt sem tudják, hogy hívják. Például Farkas József 60—70 év körüli földműves, látta egyszer-kétszer, de nem tudja, hogy hívják. Arra a kérdésre, hogy jó ember-e a főbíró, a következőket válaszolta:

— Én nem tudom, hogy jó-e, vagy rossz-e. Én nem csinállok semmit, nekem nem volt vele bajom!

Végre a negyedik ember, akihez a kérdést feladtam, Mitre György, megmondja a főbíró nevét.

— Lovichnak hívják!

— Aztán mit csinál a főbíró?

— Hát mikor tilosba megy a kecske, akkor megbünteti a gazdáját!

— Azt tudja-e, hogy hívják a királyt?

— Nem!

— Hát a miniszterelnököt?

— Azt sem!

Sorba feladom a kérdést. Nincs egyetlen ember a faluban, aki tudná, hogy hívják a miniszterelnököt. A főispán nevét szintén nem ismeri senki.

— Hát azt ki tudná megmondani, hogy mi dolga a királynak?

Egy katonaviselt ember, Marim Nikolaj válaszol:

— Nincs semmi dolga, csak vigyáz, hogy ellenség ne jöjjön az országba!

— Van szavazati joga? — kérdeztem tőle.
 — Nincs! Nincs elég földem!
 — Szeretné-e, hogy ha volna?
 — Igen!
 — És miért?
 — Hogy igazság legyen az országban és hogy a napszámosnak jó fizetése legyen! Meg akkor majd szabad lenne a legelő!

A bíróhoz, Nyámez Györgyhez fordulok.

— Vándorolnak-e ki innen Amerikába?

— Három év előtt kiment négy ember, de azóta nem ment el senki.

— Nem jött vissza közülük egy sem?

— De igen. Filimon Pável vissza jött. Ez az itt!

Alacsony termetű, ritka bajszu emberre mutatott. Beteges arcszíne kiült a többiek közül.

Filimon Pável, amint azt elmondja, egy freeporti vasgyárban dolgozott napi 2 dollárért. A munkaidő napi 10 óra volt. Másfél évig volt kint, s ez alatt az idő alatt 3000 koronát takarított meg. Lakásért 75 centet fizetett egy hétre.

— Jó ott kint nagyon! — mondja. — Jól fizetnek, lehet félretenni. És ott olcsó a kenyér és szalonna, lehet enni. Itthon csak maláj van.

— Miért jött vissza?

— Eljöttem az anyámért, meg a feleségemért. Most nem engednek vissza, mert egy fegyvergyakorlat van hátra, de azután megint kiutazom!

— Aztán nem is jön vissza?

— De igen. Annyi pénzt akarok félretenni, hogy legalább 10 lánca földet vehessek, ha az meglesz, akkor visszajövök! Pedig itthon nagyon drága minden, mert itt sok költség van mindenre. Itthon sokan vannak, akik nem dolgoznak, csak esznek, azért olyan drága minden.

Filimon Pável, az Amerikát járt, katonaviselt ember, nem tudja — mint az a hozzá intézett kérdésekből kiderült — hogy milyen országban vagyunk, hogy hívják a királyt, vagy a főbíró! Azt azonban már megtanulta, hogy Amerikában nincs király, csak „Aupredent”.

A beszélgetés során felmelegednek, bizalmassá lesznek körültem az emberek. Most már ők veszik át a szót. Panaszkodnak. Egyik a másiknak adja át a szót: hogy az 1866-iki földmérés rossz, hogy a föld másodosztályunak van sorozva. És a legfőbb sérelem: a volt urbéresek közös tulajdonát képező erdőt nem szabad használni. Fát sem lehet belőle vágni, legeltetni sem szabad benne. A napszám is kevés. Alig-alig lehet megélni és még dohányra sem telik.

— Talán ha az ur megmondaná az uraknak! Mérjék fel megint a földet és a legelőt adják vissza!

Naiv hittel kérnek erre. Közben kérdéseim révén megtudom, hogy háziipart egyáltalán nem üznek. Pedig gyönyörű varottas dalmányok, mellények vannak a férfiakon. Az asszonyok szövik télen, de még nem is gondoltak arra, hogy ilyesmit el is lehet adni. Aztán újra panaszkodni kezdnek. Ujra a földmérés és a legelő. És a község hatvan hold föld miatt pert indított Peleskefalva ellen. A per már nagyon régen huzódik, utána nézhetnék, hadd adják már vissza nekünk a hatvan holdat...

A vonat már beérkezett a kis állomásra. A falu felől három férfi jön nagy sietve. Még utánam kiabálják:

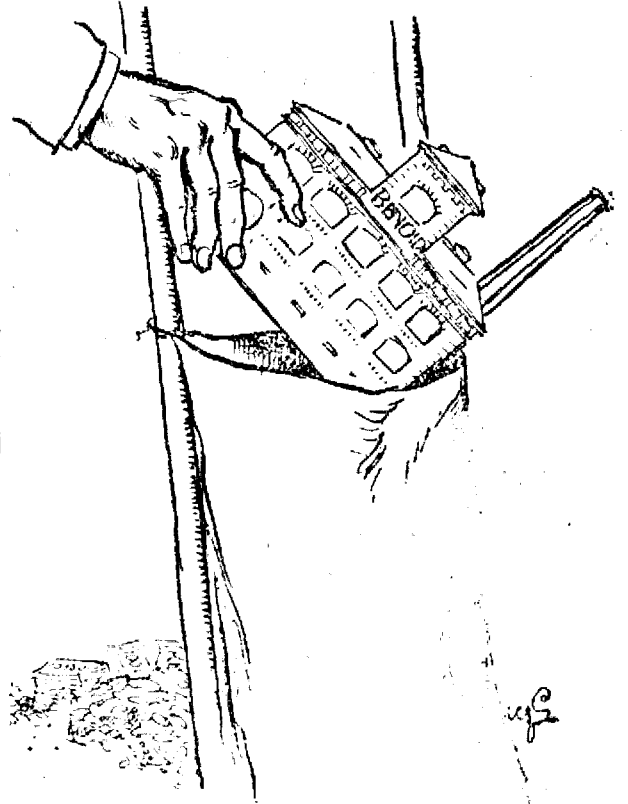
— A legelő domnule! Ugyan szóljon odabenn, el ne felejtse!

A mentőzsák csodái.

I.

Tisztelt közönség bejelentem,
 Hogy szabadalom jogán mentem
 Az embereket égő gyárból,
 Itt helyben és vidéken bárhol;
 Jogom erre sőt kiváltságom:
 Egyetlen magyar mentőzsákom.
 A mentőzsák az olyan ponyva,
 Mely néhány vasrudra van fonyva,
 A tetőről leér a földig,
 Felül az embert beletöltik
 És egy-kettő, nem számol huszig,
 Alul, mint megmentett kicsuszik,
 Hogy ez így van és nem szédelgés,
 Tanum e néhány próbamentés.

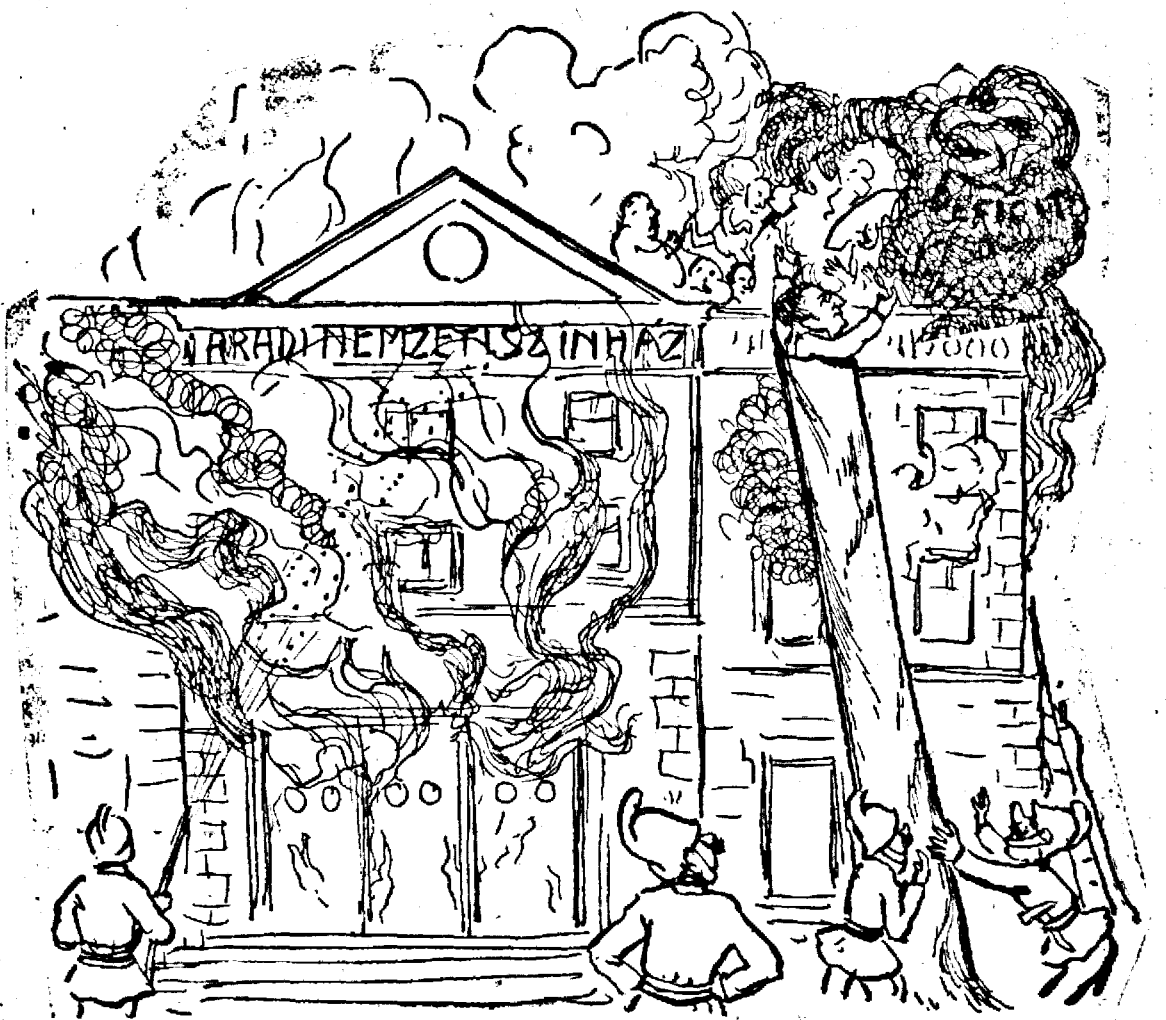
A Benoid körül nagy baj van;
 Tavaly még usztak fejben-vajban,
 De idén megbillent a mérleg
 És meddő már minden kísérlet:
 Összecsapott a váltótenger,
 Nincs mentő kéz, mentő pénzember!
 Elusztott a nagy alapfőke,
 S a vállalat ballag a csődbe. —
 A csőd elől, mely kissé várat,
 Megmentem — ha lehet — a gyárat.
 Egy mentőzsák prima minőség,
 Erős rudak, legnagyobb bőség,

Ezen az órjás mentőzsákon
 A Benoidot átbotcsátom,
 A gyár — reményem kissé haloány —
 Ismét ép lesz majd a zsák alján.

A mentőzsák csodái.

II.

Rut mesterség a direktorság,
 Nincs benne köszönet se hála —
 Így panaszoja rémes sorsát
 Az aradi színház Mihályja —
 Hatezer forint kiadás van
 És husz krajcár napi bevétel,
 Ity vergődésben, kintlódásban
 Nem alszom, nem kell ital-étel,
 Csak hálni jár belém a lélek,
 Direkt a deficitből élek!

Egyetlen ut van direktorka
 A deficit szörnyű tűzéből:
 Egy mentőzsák kényelmes torka,
 Amelybe könyvedén belédől
 És bucsut intve, csókot hintve
 Rábizsa magát kezeimre;
 A zsákon át bizton megmentem
 És új életet kezdhet mentem
 Vagy Váradon vagy Debrecenben.

Fegyverre van szüksége ?

Jó revolverek — — — — — 5.— Kor-tól
 Önműködő ismétlőpisztolyok — — — 26.—
 Pinon fegyver — — — — — 8.35
 Olcsó vadász- és cölövé fegyverek kiváló minőségben.
 Werndl-féle gyalogsági fegyverek majdnem új álla-
 potban K. 750. Olyanok karabély formára vágva
 100—200 lépésre K. 12.—, serülősre (kal. 28) K.
 18.50. Irjon azonnal 1. sz. Árjegyzékért (ingyenes)
A. Antonitsch Fernbach 44., (Karinthia) megbiz-
 ható fegyvergyárához. 6802

Fábián és Társa

Arad, Forrai-u. 8.

(Román templom-épület).

Városi és megyei telefon 494.

Ajánlja nagy varrógép, kerékpár és beszélő gépek nagy raktárát.

Sürgős értesítés zenekedve-
 lők figyelmébe.

Nagy választékban tartunk hanglemezeket. Naponta hangversenynek Fedák Sári, Király Ernő a Király színház, Környei Béla a kir.

Operaház, Rózsa S. Lajos temesvári színházak tagjai, valamint Toll Árpád és Károly, Steinhardt Géza és Göndör Aurél hírneves komikus, továbbá több művészek művésznők is. Ajánljuk az érdeklődők szíves figyelmébe. 2891

Kedvező listételt feltételek mellett is kaphatók.

Tömeges olcsó vétel és feltűnő olcsó elárusítás

az alanti árukban.

Angol férfi és női szövöttek, francia Grenadin, gyapju Delének, angol Zephírek, selyemvásznak minden színben. Damaszt asztalneműek és ágyszőnyegek ajszálal, törülközők, pamut vásznak, valódi rumburgi vásznak, szőnyegek stb. stb. Mindezen cikkek feltűnő olcsó árban lesznek elárusítva.

MAUTNER R.

olcsó áruhása.

Hunyadi-utca 1. szám alatt.

5621

Egy hölgy

hajlandó bárkinék, aki ideggyengeségben (Neurasthenia), vérszegénységben, csusz, köszvény, stb. betegségben szenved, diltalanul egy egyszerű, meglepő gyorsan ható gyógyszert ajánlani, a melyet a véletlen által ismert meg. Személyesen gyógyult meg ezen gyógyszer által, mint sok más beteg, miután mindenféle gyógyszerhez eredmény nélkül folyamodott és lelkiismereti kötelességének tartja hálából ezen nyilatkozatot közö tenni, tisztán emberbaráti célból, egy tett fogadalom következtében. Szíveskedjenek írásban fordulni

Müller Amália Ef.

Budapest, Albertfalva 6. 6790

Szőnyegek (kárpitok)

Linoleum Lincrusta

Szőnyegház 6981
Jerk & Schuschnitz
 Wien, VI. Gumpendorferstrasse 6.
 Minta és árköltégetetés kívánatra díjmentesen.

Eladó.

Egy selyem Brokat Salon garnitúra a hozzá való függönyökkel, azonkívül különféle ezüst és majolika tárgyak elköltözés végett

eladók.

Megtekinthetők saivességéből:

Singer Sándor

divatüzletében 3595

József főherceg-ut 3. sz.

Komor Márton

cserép, és palafedő mester.
 Arad, Kápolna-utca 21.

Elvállalja minden e szakmába vágó munkák keresztülvitelét a legpontosabb kivitelben jutányos árért.

Meghívásra vidékre kimegyek.

Meisl és Adler

uri divat, kalap és fehérnemű üzlete

Arad, Andrassy-tér 14. (Herman-palota.)

Különlegességek nyakkendőben.
 Óriási raktár gallér, kézelő és ingekben.
 Feltűnő újdonságok kalapokban,
 Bőrkeztük, és harisnyák.
 Angol Raglánok.

Uri fehérneműeket mérték szerint készítünk.

Telefon 578.

Telefon 578.

Hogy arca szép, fehér, üde és bájos legyen

Benzoetej-cremet 1 korona
 Kárpáti-féle és **Benzoetej-szappant** 70 fillér

vegyen, mert ez a legtökéletesebb és legjobb ártalmatlan szépítőszert.

4671

Fenti szerek eredeti minőségben kizárólag az egyedüli készítőnél:

Kárpáti János gyógyszer-tárában kaphatók Aradon, Boros Béni-tér 15. (Dengl-ház.)

Ha fáj a feje

használjon Kárpáti-féle pasztillát, mely 5-10 perc alatt megsabadítja bármilyen főfájástól és migrántól. 1 üveg 12 adaggal és utasítással 1 korona.

Kiváló gyomortisztító és kellemes ízű a Kárpáti-féle

epehajtó,

mely minden fájdalom nélkül gyorsan és biztosan hat.

1 üveg ára utasítással 40 fillér. Postán 12 üveg bérmentve 4 kor. 80 fillér.

Fagylalt

Jégkáv

A pünkösdi ünnepek

alkalmával, ha kellemesen akar szórakozni,
ne felejtse el fölkeresni a Szabadság-téren
levő volt **PÖLZL** :: :: :: ::

kávéházat

ahol kitűnő hideg büffé, továbbá jégbehü-
tött hűsítő, jó minőségű italok állanak a t.
vendégeim rendelkezésére olcsó árért, fi-
gyelmes kiszolgálás mellett. :: ::

3633

A legkitűnőbb szivarkahüvely

'KADI'

eredeti egyiptomi papir, ni-
kotin és zsirmentes, kizáró-
lagos képviselője

Hammerschlag Lipótné

dohánytőzsdéjében

Aradon, Andrássy-tér 15. sz.

Telefon 775.

Aradi Nyomda

Részvénytársaság

készít

névjegyet

elefántcsontpapíron

nyomva

divatos kivitelben.

Előjegyezni lehet a pénztárnál.

6647

A Simay-féle gőzfürdőben

junius hó 15-től

megnyilik az uszoda délutánonként.

Bérlet-jegy egész szezonra felnőttek-
nek 20 korona, gyermek szezon-
jegy 12 kor., uszástanitással együtt
16 korona.

Előjegyezni lehet a pénztárnál.

Goldschmidt Pensió
szálló Buziás,

Templom utca, a fürdő
közelében újonnan épült

20 udvari, utcai és kerti

szoba. Elsőrendű családi
ház, elismert rituális fő
konyha. Árnyékos udvar.
Villanyvilágítás. 3627

Nagymennyiségű

maculatura

eladó.

Gőzgép

16 P. S. Hoffmeistermotor, leg-
jobb állapotban, 8 légnomásra
kipróbálva, csak különös körü-
lmények miatt

OLCSÓN ELADÓ.

Szíves tudakozódások intézendők:
METALLWAARENFABRIK, WIEN 1312

Penzingerstrasse 17.

6830

VILÁGHIRŰ MŰVÉSZNŐK

Ivonne de Treville,
 Arnoldson Sigríd,
 Medgyaszay Vilma,
 Szamosi Elza,
 Petráss Sári,
 Fedák Sári,
 Berky Lili stb.

mind, mind az egész ország hölgyközön-
 sége csakis Dr. BIRÓ-léle törv. védett

Havasi gyopár krém

használ.

Nagy tégely. 1 kor. || Szappan . . . 70 fill.
 Mosdóvíz . . 1 kor. || Puder . . . 1 kor.

Főraktár: 5098

Dr. BIRÓ gyógytára, KOLOZSVÁR.

Aradon kapható minden gyógyszerháznál és drogériánál.

ÜGYES

vas- és fűszeres-segédet

keres június 1-ére

Weisz János Marosillye

Vizellátási telepet

épít városoknak, faluknak, birto-
 koknak, villáknak, gyáraknak, ker-
 teknek, stb. mint különlegességet

Első morva Vizvezeték és Szivattyutelep

ANT. KUNZ

cs. kir. udvari szállító Mährisch Weiss-kirchen.

Előnyös információk rendelkezésre állanak.

NE FOGADJON EL MÁ-A-ÁST!

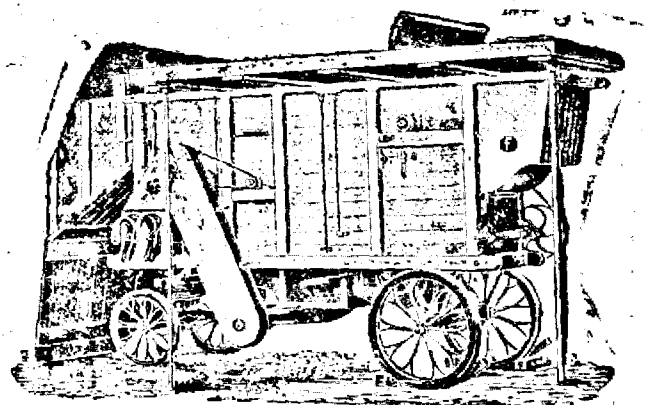
CSAK ORIAS
FEDÁK-
CIPOKREMET
 30 FINEBERT

Figyelem!

Értesítjük a birtokos és gazdaközönseget, hogy a

cséplési idényre

módunkban van azon-
 nal szállítani 2 kész-
 let gőzcséplő 4-es,
 3 készlet 6-os és 8
 készlet 8 lóerőt, ugy-
 szintén több benzín-
 cséplő garnitúrát és
 motorok legolcsóbb
 és kedvező részlet-
 fizetési gyári árak
 mellett.

Tisztelettel

Burza Testvérek

gazdasági gép- és vasnagykereskedése,
 a „Nicholson“ gépgyár ker. képviselője

3621

Arad, Boros Benitér 1.

Mesés szép lesz az a hölgy

aki a **HAJÓS-féle Ibolya Crém**et
 használja. Az arcbőrt vakító fehérre vará-
 zsolja. Eltünteti mindenféle arctisztatlanságot
 egy csapásra.

Ara egy tégelynek 1 kor., Ibolya bőlgypor 1 kor. 20 fill. Ibolya szappan 70 fill.

Kapható a készítőnél: **HAJÓS ÁRPÁD** gyógyszerháznál **ARAD, Andrassy-tér 22. sz.**

A legkitűnőbb hatású nyálkaoldó

köhögés és rekedtség elleni szer a
Tussinál cukorka, ára egy nagy do-
 boznak 60 fillér és a **Tussinál tea**
 á 1 doboznak 50 fillér. — Kellemes ízénél
 fogva bárki legszívesebben veszi be.

LENKEY FERENC

ÉPÜLET- ÉS
MŰLAKATOS

1894

ARADON, Közép-utca 12. szám.

Ajánlja a mai kor igényeinek megfelelőleg berendezett

épület és műlakatos műhelyét

a nagyközönség szives figyelmébe.

Kész eszszolt takaréktűzhelyek állan-
dóan raktáron.

Lakatos tanulók felvétetnek.

IGLÓ- FÜRED gyógyfürdő

(Szepes megye.)

vasúti állomás: Igló. (Automobil-
járat.) Gyönyörű fekvéssel, feny-
vesekkel körülövezve, teljesen
védett fekvésű hely. Elsőrendű
vizgyógyintézet az összes fizikai
gyógyító eljárásokra. Inhalató-
rium, szénsavas fürdők, fekvő-
csarnok, hűzláló kura stb. Szóra-
kozásokról gondoskodva. Kitűnő
konyha. Állandó fürdőorvos. Árak
mértékelték. Tájékoztató leírást
(prospektust) kívánatra küld

Iglófürdő gondnoksága.

6647

Márton Herman

angol uri szabó

Arad, Bercsényi Miklós-u. 1. sz.

Tisztelettel értesitem Arad város
közönségét, hogy régi

szabóműhelyemet

ismét megnyitottam **Bercsényi
Miklós-utca 1. szám alatt**
és készítek legdivatosabb öltönyö-
ket 50—60 koronáért, fazon öltö-
nyöket 26—28 koronáért. Ugyazin-
tén elfogadok minden a férfiszabó
szakmába vágó munkát. Szives
pártfogást kér

MÁRTON HERMAN,

uri szabó.

3453

A kirakatokban ki-
függesztett OLLA
táblácskák az Olla
lerakatot jelzik.

Kapható Aradon:
Vojtek és Weisz,
Török A. és Társa,
Vojtek Kálmán,
Binglajos és Hegedűs
Gy. uraknál.

Az „OLLA” több
mint 200 orvos ál-
tal legmegbízha-
tóbbrak van
ajánlva. 1894

Uj menetrend

Az Aradról induló és
ide érkező, valamint az
Aradot érintő összes vo-
natok menetrendjét tar-
talmazó füzet kapható az

Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

:: Ára 12 fillér. ::

SZUSZÉKOS LAJOS

bádogos és vízvezetéksszerelő

Arad, Deák Ferenc-u. 32. sz.

Elvállal mindennemű épület-
és diszműmunkákat, azok
évi jókarban tartását, javi-
tását ugyszintén tetőfesté-
seket legpontosabb kivitel-
ben, méltányos áron.

3439

LANTOS VERSENYÜZLETE

ARAD, VEITZER JÁNOS-UTCA 9. SZÁM. (Leányiskola.)

Ajánlom az igen tisztelt vásárló közönségnek ujonnan berendezett **vászon, rövid-
áru, harisnya, keztyű és szabókellékek üzletemet.** — Egyidejűleg
értesítem a nagy közönséget, **szövet- és mosóáruimat** e cikkek felha-
gyása tolytán **minden elfogadható árban elárusítom.**

További szives pártfogást kérek

3295

LANTOS JÓZSEF.

Ablakredők

Valódi amerikai önműködő
ablakredőnyök gyári rak-
tára, valamint valódi

lignum sanctum-
tekegolyók és bábuk

legjutányosabb árakban
kaphatók:

Zimmermann Ignác

norinbergi, diszmű és játék-
áru üzletében 1871

ARAD, Szabadság-tér 21.

Épület és portál üveges

(táblaüveg és tükör raktár.)

Uj építkezési, valamint bármily csekély javítási mun-
kát pontosan és jutányosan végez. Önműködő vászon
és nád ablakrollettákat olcsón szállít

Fried Ferenc

Arad, gróf Apponyi Albert-ut 15—16.

Telefon 909.

Telefon 909.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. kö-
zönség szives tudomására hoz-
ni, hogy **Petőfi-utca 1. sz.**
(Klein cipész-üzlet mellett) egy
cukorka, élelmi cikkek üzletet
nyitottam, hol állandóan
készletben tartok
friss tea vaj, tej, szalámi,
szardinia és legfinomabb cukorkát
nagyban és kicsinyben,
legolcsóbb napi áron.

Szives pártfogást kér kitűnő
tisztelettel 3389

Novák Gyula.

Értesítés.

Igen tisztelt vevőimet és a nagyközönséget értesítem, hogy szücs
üzletemet teljesen 3590

ujonnan átalakítva ujból megnyitottam.

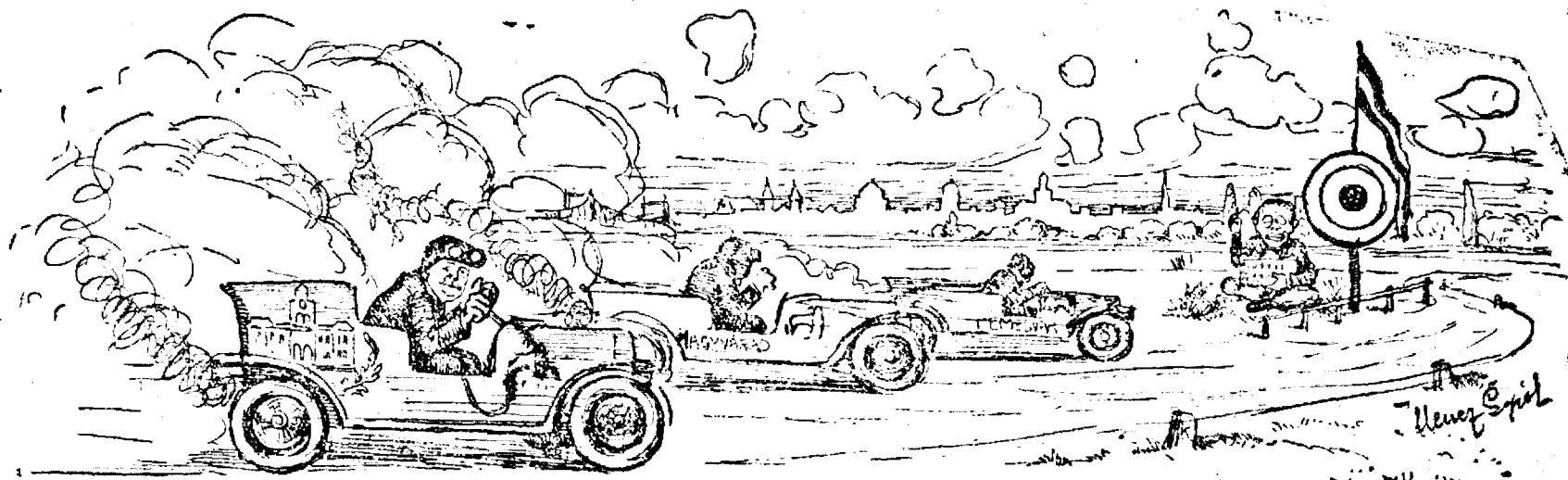
Etvállalok szavatossági biztosítás mellett nyári megóvásra minden-
nemű szőrme tárgyakat és felső téli ruhákat legjutányosabb szabott
árakban. — További szives pártfogást kérek kiváló tisztelettel

Kovács Géza

szücs

Arad, Forrai-utca (gr. Hunyady-palota.)

AUTOMOBIL VERSENY.

Az autómobil versenyekre
Három város áll ki a gyepre;
A gyep: a gyors fejlődés útja,
A három város régen futja.
A célnál integet a zászló
S a pályabíró: Lukács László.
Mint a rajzon látható szépen:
Értékes díjat tart kezében,
A győztest megkínálja: „Vedd el!” —
Műegyetemi épülettel.

Ez több mint bármely babér, pálma,
Ez három város titkos álma,
Ézért a porban, bűzben ott föl
A három polgármester-soffőr.
Most némi előnyt Temesvár ad,
De nyomában pöfög Nagyvárad,
Arad maradt hátul és hoppon
Az egyetem-verseny-é tappe-on.

A megszökött tanár.

— Magyar professzorból — rikkancs. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 25

Az elmúlt években Szeged társadalmának egyik legismertebb alakja volt *Andrássy Jenő* dr. felsőkereskedelmi iskolai tanár. Majd minden társadalmi mozgalomban és egyesülésben szerepelt az imponáló megjelenésű tanár neve. A közvélemény figyelme ráterelődött *Andrássy Jenő* dr. közéleti működésére és annál meglepőbb volt az eset, amikor két évvel ezelőtt elhelyezték Szegedről. A tanár intim barátai előtt azonban nyílt titok volt, hogy az áthelyezés *kényszerűségéből* történt. *Andrássy Jenő* dr. ugyanis az életmódja erkölcsi csődbe kergette. Ami pénze volt, a felesége vagyonával együtt, elszórt, az adóssága pedig már majd *százezer koronára* rugott. Különösen nagy összegű váltóhitelet vett igénybe, amelynek még a kamatát sem törlesztette. Az iskolában elveszett a tekintélye, a diákok egymás között beszélték a tanárjuk vagyoni romlását. Ehez járult még, hogy elkeseredésében a züllés lejtőjére lépett, amelynek az iskolában is érezhető volt a hatása.

A sorsüldözött tanárt két évvel ezelőtt áthelyezték Miskolcra.

Alig néhány hónap múltán olvassuk a hírt, hogy a volt szegedi tanár hirtelen eltűnt Miskolcra. A hír a szenzáció erejével hatott, igen sok embert érdekelt *Andrássy Jenő* dr. sorsa. Szegeden az a hír terjedt el, hogy Amerikába szökött. A föltevés most valóságnak bizonyult. *Andrássy Jenő* dr. Newyorkban él, még pedig *nagy nyomoruságban*. Egy szegedi ismerősének levelet írt, amelyben leírta szomorú történetét.

Amikor Newyorkba érkezett, alig volt néhány korona a zsebében. Rokona, barátja nem volt az óriási városban. Éhezett, piszkos éjszakai zugokban halt. Minthogy más foglalkozást eleinte nem kapott, kénytelenségből *szolgának szegődött egy vendéglőbe*. Az intelligens tanár, aki ezer és ezer diákot oktatott, evőeszközökét tányérokat tisztogatott.

Néhány hét múlva pályát változtatott: *beállt rikkancsnak*. Naphosszat szaladgált az ut-

cán az amerikai lapok friss kiadásával. Ez a foglalkozás tisztességes megélhetést biztosított a számára, de kénytelen volt abbahagyni az újságírást, mert az állandó futkosást nem bírta a szervezete. Egy ideig újból állás nélkül lézengett. Züllött társaságba járt, órákig üldögélt a csapszékben. Sok letört egzisztenciával találkozott, akik valaha más sorban éltek, épen úgy, mint ő. Az ilyen bevándoroltak valóságos külön nemzetközi társaságot alkotnak. Együtt laknak, együtt élnek. A lapokból figyelemmel kísérik a hazájukbeli eseményeket és gyakran órákig tartó vita fejlődik némely eseményből.

Ezt az életet is megunta *Andrássy Jenő* dr. Egy ismerőse német levelezői állást szerzett neki egy kereskedelmi irodában. Most komolyan dolgozik, szorgalmasan tanul angolul.

— Karriert akarok csinálni! — írta a levelében. — Mindent lehet, csak akarni kell. Kierőszakolom magamnak az életet és nem válogatom meg az eszközöket.

*Andrássy*ról sok érdekes esetet beszélnek tanítványai. A tanításmódja rendkívül különös volt.

Nem mult el hét, hogy modern folyóiratot ne olvastatott volna föl az iskolában. Ha a lapokban megjelent egy-egy szép vers, novella, vagy tanulmány, a következő napon *Andrássy Jenő* dr. már megismertette azt a diákokkal. Ady némely versét el is szavalta, olyan fiatalos hévvel és lelkesedéssel, mint egy diák.

Andrássy Jenő dr. a jezsuitáknál végezte az iskoláit. A tanulmányai befejezése után a közigazgatás szolgálatába lépett. Alig néhány év alatt *szolgabíró lett Erdélyben*. A közigazgatási pályát megunta, tanári diplomát szerzett. Hét évvel ezelőtt nevezték ki a szegedi állami felső kereskedelmi iskolába tanárnak.

Andrássy doktort felesége, akivel nyolc éve élt együtt, nem kísérte Amerikába. Megunta a sok bajt és nyomoruságot, itthon maradt a családjánál. Gyermeke nem származott a házaságból.

Szép piros vér.

Megfigyelések a budapesti vérnászról.

— Fővárosi levél. —

Budapest, 1912. május 23.

Reggel még mosolyogva ittuk a teánkat és élvezettel haraptuk a rózsaszín-belü sonkaszemélyünket, és két órával később már megtelt a lelkünk iszonyattal, mert a lábunk előtt vérpatakok fakadtak és a szemünk láttára kaszabolták le a polgártársainkat.

Verőfényes reggel galoppoztak végig az utcákon a kecskeméti huszárok, hogy előre kijelölt helyekre jussanak. A város szörnyen komoly képet öltött. Minden utcasarok, minden köztér, minden forgalmasabb hely megtelt katonasággal és rendőrséggel. Nyugalomhoz szokott, jámbor pestiek, mi, rémüldözve tekinttünk a hosszú napnak elébe, és még a legégyéb fantáziájú ember sem álmodta meg azt, amivel még meglepett bennünket.

Délelőtt 10 óra tájban igyekszem a földművelésügyi minisztériumba. A huszárkordon nem akar átengedni. Igazolom magam, és nagynehezen jutok az országházzal szemközt levő hatalmas palotába. 11 óra táján a Szabadságterén járok. Ott már élénkebb a kép. Az Upor kávéház előtt és a sétaterén volt vaslábu székekből és padokból barrikádokat emeltek a tüntetők és a lovascsapat megakadva áll a hatalmas védőbástya előtt, nem tudván mitévő legyen.

Kis, matrózruhás gyerek sétál arra, a nevelőnőjével...Két pisztolydurranás...A gyerek holtan rogy össze...Székdarabok repülnek, dörrenések hallatszanak, kövek zuhannak, ablakok csörömpölnek, fegyverzaj...és ha oroszlan lenne a közelben, minden bizonnyal megérezné a vér szagát. Magam is elbódulok. A rendőrség is. Most már kimélet nélkül kardlapoznak mindenkit.

Az Alkotmány-utcában homlokukon köveznek egy huszárkapitányt. Az letörli a vért, cigarettára gyújt, és legyint a kezével. Csigavér. A népség eljenez. Az ellenfeleit éljenzi.

A Váci-körut egyenesen siralmas. Minden ablaktábla, minden kirakattábla, minden boltcimer bezúva. Gázlámpák üvegtáblái összetörve, a letört gázcsap helyén kibugyanó gáz-

oszlop meggyújtva. A mentők vörössáslós autója rémes szirénabugással vágat egyik sebesültől a másikhoz. Akit bekötöznek, annak a nevét egyszersmind feljegyzik, és le is tartóztatják.

A Batárori-utca torkolatánál agyonlőnek egy lovasrendőrt. A villamoskocsik hosszú sorban állnak, bevett ablakkal. A Podmanicky-utcában vagy száz ember neki ment egy sárga villamosnak, és kifordította a sinekből. Minden leszedhetőt (csengőt, légféket, szijakat) leszerelték róla, leöntözték petroliummal és meggyújtották. Ott feküdt lobogó lángokban délutánig.

A Nagymező-utcában szintén felfordítottak egy villamoskocsit, csak hogy ott (sokkal elméletesebben) keresztül fektetve az uttesten, barrikádnak használták. Dél tájon megeredt a májusi eső, és a tüntető nép a kapuk alá húzódott. Ez a kis víz, egy időre el is csendesítette a forradalmat. Ennek a leple alatt, ebédidő alatt vontatták be a villamoskocsikat a remisebe, és a körutakat, meg az Andrássy-utat még jobban megrakták katonasággal. Éles töltéssel, feltűzött szuronnal állnak az őrhelyeiken. A délután csöndes.

A Váci-uton rettenetes gyújtogatás hírért kolportálják. Állítólag a Neuchatel Asphalt Cie. gyára áll lángokban. A tüntetők gyújtották volna fel. Tíz percen belül meggyőződést szereztem arról, hogy a hír igaz. A hatalmas gyárépület lángokban állott, és óriási tűzoltó készenlét foglalkozott az oltással.

Nem mindenkit érdekelnek éppen ezek a részletei a borzalmas napnak, amiket én elősorolok. Voltak borzalmasabbak is. Több vér is folyt. Délután már harminc halotról tudott a kózsza hír, és 800 sebesültről. Ebből persze csak 6 halott igaz, meg valami 170 sebesült, de ilyen utcai csatából az is elég.

Délután a telefonközpont épületében elhelyezett postahivatalt is megostromolták a demonstrálók. Ezt azonban, az utolsó pillanatban — deus ex machinaként — érkezett katonaság, feltűzött szuronnal, megakadályozta. Az ember szíve megtelik harci kedvvel és borzasztó elkeseredéssel. Imme, előtűnik gyilkolják polgártársainkat. Előttünk folyik a vér. A város tele száguldó automobillal. A rendőrség is automobilon rohan, a mentők is, meg a tűzörség is. Természetesen a zsurnalisztika is autóra kapott. És mindenfelé látom Fröhlich Jánosnak, az „Az Ujság” riporterének fehérászlós chassis-ját.

Csodaszép alkony volt. A nap leszállott. A Duna felől valami lágy szellő jött és felfrissítette a vér mámorában elernyedé kedélyeket. Mert mi, akik egész napon át az utcát róttuk, mi megborzádtunk a vértől és a látottaktól. Félelmetes rendőreinknek azonban a vér még nagyobb erélyt és brutálitást kölcsönzött. Ártatlan embereket ok nélkül pofoztak, lepos vágásokkal illették, letartóztatottak, megvágottak és gyilkos revolvergolyókkal tönkresilányítottak. A kulturátlan rendőrhad, mint a kiéhezett orosz-lán-csorda a Szaharában, úgy rohant a védtelen népre és ütött-vágott, ahol és amit lehetett.

Estére nagy csönd lett. A város ugyan megvolt még szállva, de az optimistábbak lelkébe nyugalom költözött. Mint az örült jártam — és jártunk — egész alkonyat alatt a teli utcákon. Valami borzasztó estének és éjnek néztünk elébe. Lelkünket elfogta a kétség. A cél szentesíti ugyan az eszközt, azonban — bátran dacolva a közmondással — ezt az eszközt nem tartom méltónak a célhoz. És ezt a célt nem tartom elég utolsó célhoz, hogy ilyen

eszközök védelmére szoruljon. Voltak utcák, ahol egyetlen lámpa sem égett. Voltak utcák, ahol az égő lámpákat leverték. Olyan volt ez az este, tele ködös sejtellemmel, mintha a Szent Bertalan éj előestéjét ültük volna.

Es fájó sejtellemeinket igazolják a történetek. A sötéttségbe borult városban borzalmas dolgokat műveltek. A felvadított, fellovalt fanatizált tömeg, a sötéttség leple alatt tört, zuzott mindent, ami a kezeügyébe akadt. És éjjel a rémhírek egyre jobban terjednek, és éjjel a hírek rémesebbeknek látszanak. A Nefelejts-utcában egy öreg asszonynak levágták a karját. Ugyancsak ott három embert leszurttak. A Váci-utat végig felgyújtották. Hogy ebből mi igaz, azt mindenki kihámozhatja a későbbi sajtójelentésekből, e percben — amikor e sorokat papírra vetem — még nem tudni.

A Váci-ut tényleg koromsötét, és a végén valami égő pirosat látok. Szeretek kószálni a nagy éjszakában. Végigrogom hát a Váci utat és csakhamar megállapítom, hogy az a nagy tűz a messzeségben, még mindig az aszfaltgyár égése. A Váci-ut kövezetén egyre közeledő dobogás hallatszik. Mikor közel érnek, a sötétben nagynehezen látom, hogy huszárezred. Csakhamar azt is megtudom, hogy ezek a székesfehérvári huszárok, akiket sürgönyileg rendelték be ma éjszakára.

Tíz óra táján ötvenezer példányban osztották szét a szociáldemokrata párt körözünyét, amelyben arra kéri a munkásokat, hogy mivel a mai napon derekasan megállották a helyüket és megmutatták, hogy ők is a világon vannak, most vonuljanak békével haza és holnap reggel álljanak munkába. A tömeg nagy része eleget is tett ennek az okos intézkedésnek és hamarosan visszavonult. Csak a csöcselők használta fel a kedvező alkalmat a zavarosban halászásra. Egy csomó csirkefogó a Csikágó városrészben a sötéttség védelme alatt boltkirakatokat tört fel, rabolt, fosztogatott, sőt gyújtogatni is próbált. Az erélyes katonaság és a tulerélyes rendőrség gyökeresen megleztitotta tőlük is az utcát.

Két óra után ballagtam haza. Nyitott ablaknál feküdtem le. A szívem és a lelkem megtelt a hallottak és látottak reflexeivel és gyötrődve hanykolódtam az átmelegedett párnákon. É-ztem; összes érzékeimmel éreztem a friss emberi vér szagát, és a hangtalan sötét utcában meresztett szemmel felültem az ágyamban... Már megint megszarják a csendet... Autó tiúklés, majd olyan zaj, mintha sok ember jönne. Tényleg egy század gyalogság jön, a tiszték mögöttük autón. Elfoglalva az utca egész szélességét, jönnek raxziára. A szakaszvezetők hangosan ordítanak „ablakokat becsukni, minden ablakot be kell csukni”.

Én is becsukom az ablakomat. És lassanként tisztulni kezdenek előlem a forradalmi képek... Már nem látom az öldöklő rendőrlövességet, már rem látom az elkeseredett tüntető tömeget... A kinzó ébrenlélet a kinzó álmom váltja fel...

Most már a párisi halpiacot látom a forradalmat okozó kofákkal. Most már a Guillotine doktor embernakazó gőz-szörnyetegét látom. Most már Petőfi Sándort látom, amint a Heckenast nyomda előtt kiabáló hangon olvas... Most már minden összefolyik a szemem előtt, nem látok semmit... Gyűrűt arccal, akrikás szemmel, kifáradt testtel-lélekkel a másnapra ébrednek fel, hogy új borzalmakat, új rémeket lássak...

Glück László.

Az eladás művészei.

— Jelenetek a kereskedővilágból. —

A legtöbb elárúsító vagy utazó elfogja ismerni, hogy van az eladásnak egy szabálya, mely mindegyik fölött áll: sohase engedjünk a vevőnek alkalmat arra, hogy „nem”-et mondjon. Ez egy rövidke szó, de ha egyszer kimondtuk, hosszú utat tesz meg a vásár ellenében. Noha a vevő nem akar komolyan vásárolni és csupán arra vár, hogy a végsőt kimondja, ebből még nem következik, hogy nem lehet őt érvekkal meggyőzni. A lehetőség meg van mindaddig, míg tiltakozását ki nem fejezte. Akárhány eladó oda sem hallgat, ha a „nem”-szóval felelnek neki. Nem jobb ennél, ha időt sem hagy a kimondására?

— Mit szól ezekhez az ujításokhoz? — kérdezte egy fűszeres az utazótól, mikor ez jóreggelt kívánt neki.

— Pompás! — kiáltott fel az utazó, de még sem tökéletes. — Azt a régi kávéörölt még ott feledte. Vegyen tőlem egy ujat és akkor teljes lesz a felszerelése.

— Nem uram. Elég pénzt költöttem, míg berendeztem ezt a boltot.

— Azt akarja ezzel mondani, hogy többet most már nem kell költenie?

— Világért sem.

— No lássa! Az a régi kávéörölt föleszi az új boltok összes hasznát. Mégis csak jobb lesz, tette hozzá az utazó, ha rendel egy ujat, fizethet úgy, ahogy tetszik.

— Ismerem már ezeket a fogásokat — dörmögte a fűszeres és bucsuzva az utazótól, otthagya a boltját, mert a piacon valami bevásárolni valója volt.

— Csak egy percet! — kiáltotta az utazó — aki mindig a nyomában volt. — Mindössze egy kegyet kérek öntől.

— Nem haladunk egy uton, — válaszolta a kereskedő jelentősen.

— Nem... Csupán arra kérem önt, mondja ki kétszázszor ezt a szót: „kávédaráló”, mielőtt a piacra ér — mondta az utazó nevetve.

— Mi legyen ez? Tréfa?

— Nem tudom, furcsán hangzik, de szeretném, ha ön megtenné a kedvemért.

— Ha ezzel önnek örömet szerzek, hát jöf van...

— Én pedig ígérem, hogy nem fogom önt többé kirozni. Azonban... ha történetesen szükségé volna arra a kávéöröltre, hívjon fel kérem telefonon.

Ezzel az utazó elköszönt.

Másnap este csakugyan megszólalt a telefon.

— Mondja csak, mibe is kerül az a kávéörölt? — kérdezte a kereskedő hangja.

Megalkudtak a kávéörölt árában.

— Megtette, amire kértem? — kérdezte azután.

— Nem egészen, mert csak százötvenig olvastam, mielőtt elszántam magam a vásárlásra. Hanem mondja mi az értelme ennek a viccnek?...

Az utazó bocsánatkérések között kitért a válasz elől és leakasztotta a kagylót. Neki az volt a fő, hogy elérte célját, — hamarabb mintsem gondolta.

Nem kevésbé tanulságos annak a fiatal utazónak diplomatikus eljárása, aki e szavakkal nyitott be egy divatüzlet tulajdonosjéhez:

Azért jöttem nagysád, hogy átvegyem a rendelést az ernyőkre.

— Miféle rendelést? — kérdezte a hölgy, némileg meglepve az utazó biztos, hidegvérű fellépésétől. — Szeretném tudni, ki vásárol az üzletem számára — ön vagy én?

— Ami azt illeti — felelte az utazó — mindkettőnknek körülbelül egy a dolga. Hogyan várhatnánk mi sikert, ha nem teremtünk keresletet az ön útján?

— Jobb lesz, ha másutt néz kereslet után. Hámos és Társa kapták meg tegnap a rendelésemet.

— Ne mondja! Szépen megnyirhatta az árait Hámos, hogy lenyomjon minket.

— Mivel az ön árait nem ismerem, ezt nem tudom megmondani.

Az utazó elmosolyodott.

— Nézze, nagysád, én tudom, hogy kegyed semmiféle rendelést nem ad, mielőtt nem látta a mi áruinkat. Sokkal többet vásárolt tőlünk, sem hogy ezt megtegye.

— Nos, ez nem volt olyan rendelés, amit nem vonhatok vissza...

Az utazó a zsebébe nyult és kivett egy előre elkészített árjegyzéket.

— Talán volna annak a rendelésnek egy másolata, kérdezte, hogy az árakat összehasonlítsuk?

— Ne higgye, nagysád, — tette hozzá — hogy egy versenytársat akarok tönkre tenni, én csak bírálni akarok.

Az árakat összehasonlították.

— Ez a cég, — folytatta — nem volt tekintettel az igényeire.

— Hogy érti ezt?

— Ugy, hogy csak mennyiséget szállít, de nem választékot és pusztán árakra dolgozik.

Az utazó itt pontról-pontra kimutatta a versenytárs ajánlatának hiányait és hátrányait.

— Nos, — magyarázott tovább, a személyes érvekhez folyamodva — kegyed és segédei azzal fecsérlik idejüket, hogy meggyőzzék a vevőket arról, hogy elég egy kis ernyő is — egyszerűen azért, mert nagyobb nincsen a boltjukban?

Az üzlet tulajdonosa csodálattal, sőt jó adag elismeréssel hallgatta az utazó meggyőző fejtegetéseit — s mi volt a vége a dolognak? Természetesen az, hogy az utazó megkapta a rendelést. Egy kevésbé tapintatos ember már ez első „nem” szóra megfutamodott volna, de aki a végsőkig nem adja fel a harcot, azé lesz a győzelem.

Ha az üzletemberek megtanulták együtt emlegetni az ő nevét a Frank és Fia-nak, a „Hattyu” cipőkészítőinek nevével, viszont a Frank és Fia cég megtanulta érezni, hogy mekkorra befolyása van neki az üzleti világban.

Az az utazó így szokott beszélni embereivel, miután leadta névjegyet.

— Örülök a szerencsének, Bárd ur — mondja a kereskedő, kezét nyujtva.

— Bizonyára emlékezni fog a Frank és Fia levelére — válaszolja Bárd.

Frank és Fia... hogyne...

— Igenis, uram, Frank és Fia, a „Hattyu” cipő gyártói. A cég épen most szervezi hirdetését ezen a vidéken s nagyon örülnék, ha önt is felvehetnők bizományosainak jegyzékébe a helyi lapokban megjelenő hirdetéseimben.

— Sajnálom, Bárd ur, de jelenleg mi a Vascipőt tartjuk s egy kis választékot más fajtákból. Tényleg, mi a Vas-cipőt oly nagy mértékben elterjesztettük, hogy igazán nem is kívánunk mást. Alig hiszem, hogy az önök gyártmányait sikerrel tarthatnók. Ezzel nem azt mondom — sietett magát kimagyarázni a kereskedő — hogy a Frank és Fia cipői silányabbak volnának. Csakhogy a mi nevünk össze van kötve a Vas-cipőkkel és mást nem is keresnek nálunk.

— Frank és Fia nem is azt kéri öntől, hogy egészen nekik kösse le magát. Mía a

hirdetésünktől azt várjuk, hogy keresletet teremtsünk a Frank-féle cipőknek. Ebben a kérdésben az összes helyi lapokkal szerződésre léptünk, hogy közlik hirdetésünket és én biztos vagyok, hogy ebből a forrásból ön sok megkeresésre számíthat. Megpróbálná ön Vascipőt adni azoknak, akik Frank-cipőt kérnek öntől?

— No persze, azaz hogy... hebegte a kereskedő — és az utazó készséggel segítségére sietett.

— Szóval nem! Nos ahelyett, hogy vevőit egyféléhez szoktassa és egy cikket adjon el aránylag kevés embernek, Frank és Fia csupán arra kéri önt, hogy sorozza be a Hattyucipőt is az általános cikkek közé. Ha egy vevő jön az ön boltjába és Frank-féle cipőt kér, tegyék fel, hogy a segédei megpróbálnak neki eladni egy Vas-cipőt. Ha sikerül nekik, a dolog rendben van, de ha nem sikerült — és nem is sikerülhet — ön elvesztett egy vásárlót.

— Bizonyos értelemben — mosolygott a kereskedő — ez mind igaz. Nem mondom, hogy engem megtéritett, azonban a Frank-gyártmánnak létjogosultságát sem akarom elvitatni. Az ön érvei megédesítik azt, hogy kívánsága elől ne zárkozzam el.

Az utazó meglepődéssel látta, hogy a kereskedő nem feledte el a Frank és Fia nevet s ösztönszerűen érezte, hogy cégének hírneve megakadályozta a végérvényes elutasításban. Ő maga kétségkívül olyan ember volt, aki méltóan képviselte háza érdekeit s akinek nem lehetett „nem”-et mondani.

TANÜGY.

(—) Tanitógyűlés. A „Délmagyarországi Tanitóegylet” márosmelléki fiókköre e hó 23 án Felsőbencséken tartotta tavaszi közgyűlését, amelyen, dacára a tartós esős időjárásnak, tanítók s tanügybarátok elég szép számban jelentek meg. Prinz Fidél ujaradi igazgató-tanító, fiókköri elnök üdvözölte a jelenlévőket, a papságot, a községi elöljáróságot. Andor Jakab felsőbencseki tanító élvezetes s tanulságos szabadelőadása — „Tapasztalataim a számtantánítás köréből” — következett. Utána Lamesfeld Péter máslaki tanító az Országos tanítói nyugdíjtörvény revízióját ismertette. Geisz Lajos felsőbencseki kántor tanító tartalmas értekezést tartott a „Vallásérkölesös nevelésről.” Az egylet belső ügyeinek tárgyalása után új tagokat vétettek fel. Ezután a fizetésrendezés ügyét vitatták meg. Az őszi gyűlés helyéül Rigósfürdőt jelölték ki. Délben közös ebéd volt, melyen mintegy nyolevanan jelentek meg és Prinz Fidél elnök, Gócsy Mátyás plébános, Weber János igazgató-tanító, Lamesfeld Péter tanító, Mayer János községi bíró, Klein Péter tanító és Geisz Lajos kántortanító mondtak felköszöntőket.

(—) Felhívás. Felhívom az „Aradvidéki Tanitóegylet” tagjait, hogy az „Eötvös alap”-tól nyerendő ösztöndíjak és segélyek elnyerését vagy a „Tanítók Háza”-ba való felvételt célzó kérelmek felszerelt kérvényeiket legkésőbb e hó 28 ig bezárólag címemre (Arad Kápolna-u. 1.) elküldjék. Az elnökség.

(—) Gyorsíróverseny a Felső Kereskedelmi Iskolában. Az aradi felső kereskedelmi iskola vitagyorsírói e hó 19-én 5 percig tartó 150 szótagos gyorsíróversenyt tartottak. A Kereskedelmi Kamara által kitűzött díjakat, egy-egy 10 kor. aranyat elnyerték Cucker Dániel és Vajda János, míg Révész Jenő és Farkas Sándor dicséretet nyertek.

Sikkasztással vádolt pénzintézet.

— Az Aradi Forgalmi Bank egy debreceni bank ellen. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 25.

Az Aradi Forgalmi Bank részvénytársaság, Arad legfiatalabb pénzintézete, megalakulása óta összeköttetésben áll egyik debreceni pénzintézettel a Nagymagyaralföldi Bank részvénytársasággal. A két pénzintézet összeköttetéséből most bonyolult per támadt s amennyiben a Forgalmi Bank ügyésze az igazgatóság megbízásából *bünyádi feljelentést tett a debreceni ügyészségnél a Nagymagyaralföldi ellen.*

Amikor az Aradi Forgalmi Bank megalakult és az alapítók a pénzintézet cégjegyzését kérték az aradi törvényszéknél, azt jelentették be, hogy az alaptőke 30 százalékát egy debreceni pénzintézethez fizették be. Ez a debreceni intézet, a Nagymagyaralföldi Bank könyvkivonatokkal igazolta, hogy a Forgalmi Bank részvényjegyzéseiből 230.000 korona — a törvényben megkövetelt harminc százalékát az alaptőkének — csakugyan befolyt az intézet pénztárába. Az aradi kereskedelmi bíróságnak feltűnt az a szokatlan dolog, hogy az alakuló pénzintézet nem helybeli banknál helyezi el a kétszázharmincezer koronát, hanem Debrecenbe küldi. A könyvkivonatokból pedig nem látták minden kétséget kizáróan igazoltnak azt, hogy a Forgalmi Bank alaptőkéjének egyharmadát csakugyan be is fizették-e a Nagymagyaralföldi Bankban. Az Aradi Forgalmi Bank r.-t. bejegyzését ezért a cégbíróság meg is tagadta és a megalapítás gondjaival küzdő fiatal intézet csak akkor tudta cégét bejegyeztetni, midőn a törvényszék könyvszakértőkkel megvizsgáltatta a debreceni intézet könyveit és a szakértők azt konstatálták, hogy a 230.000 koronát valószínűleg is befizették a bankba.

A cégjegyzés körül támadt nehézségek után most komolyabb differenciája támadt az Aradi Forgalmi Banknak a Nagymagyaralföldi Bankkal. A végleges megalakulás után a Forgalmi Bank a debreceni intézetnél folyószámlára elhelyezett kétszázharmincezer koronát saját igazgatóságára rendelkezésére akarta bocsátani és felszólította a Nagymagyaralföldi igazgatóságát, hogy utalja át a betétet Aradra. A debreceniek kiterő választ adtak, halogatták az ügyet és ez a furcsa magatartás nagyon is megerősítette azokat a híreket, amelyek a Nagymagyaralföldi Bankról keringtek. Hetek óta beszéltek, hogy a pénzintézet válságos helyzetbe került, sőt már arról is volt szó, hogy a Nagymagyaralföldi beszünteti a fizetéseket.

Ezt az utóbbi hírt a bank igazgatósága ugyan megcáfolta, de kellő óvatossággal csak annyit jelentett ki, hogy a mai napig nem szüntették be a fizetéseket. Együttal azonban kénytelenek voltak azt is beismerni, hogy a válságos pénzügyi viszonyok következtében *nehézségei vannak a Nagymagyaralföldinek* és kénytelen volt sürgős támogatást kérni a debreceni nagybankoktól.

Ilyen helyzetben az Aradi Forgalmi Bank igazgatósága a leghatározottabban formában szólította föl a válságba jutott pénzintézetet, hogy a kétszázharmincezer koronát utalja át a Forgalmi Bankhoz. A debreceniek válaszából kiderült, hogy a *folyószámla betétet a Nagymagyaralföldi Bank elköltötte*, illetőleg pénzügyi nyelven szólva *immobilitetásokban helyezte el.* Az aradi pénzintézetnek ugyan felajánlották, hogy bizonyos határidőn belül visszafizetik több részletben a 230.000 koronát, de a Forgalmi Bank igazgatósága, miután befizetésnél semmi lejáratot nem állapítottak meg, nem fogadta el az ajánlatot, hanem utasította *Hanthó Sándor dr. intézeti ügyészt, hogy tegye sikkasztás miatt bünyádi feljelentést a Nagyma-*

gyaralföldi Bank ellen a debreceni királyi ügyészségnél.

A Forgalmi Bank feljelentése ügyében már megindult az eljárás. A debreceni pénzügyintézet azt állítja, hogy a 230.000 korona megvan, de nem tudják mobilizálni, különben sem kötelesek lejárat előtt visszafizetni.

Az aradi konyhakerti kiállítás.

— Akik díjakat kapnak. —

Az ujaradi zöldség brigadérosok néhány nap óta térdig gazolnak a gyönyörűségben, akárcsak a budapesti rendőrök a munkásverben. Ujaradon konyhakertészeti, vagy költői szóval élve: zöldségkiállítást rendeztetett Fetter Hans, a derék sváb-község ambiciózus képviselője, akinek parlamenti szavazatait a napló Filip János néven örökíti meg. Ujaradon néhány nap óta népvándorlás van: mindenki látni akarja a konyhakertészet remekait: a nagyszerűen kifejlett sárgarépákat, a vidáman mosolygó vörshagymákat és a haragosan zöldelő petrezselymeket.

Megkértük a konyhakerti művészet apostolát, Filip képviselő urat, hogy nálunk Aradon is rendezzen ilyen szép kiállítást.

— Nagyon szívesen — felelte ő Deákferenci bölcseséggel — csak az a kérdés, hogy Aradon van-e annyi zöldség, mint nálunk?

— Hogyne lenne. Tessék csak följönni valamelyik városi közgyűlésre. Vagy az aradi népgyűléseket hallgassa végig; európai hírvű zöldségkiállítást rendezhet belőlük.

Hans apa — mint odaát a hidon tul nevezik a nép atyját — elfogadta meghívásunkat. Csak azt kötötte ki, hogy a konyhakertészeti kiállításához mi szolgáltatassuk neki az anyagot. Kötelezettségünknek gyorsan eleget teszünk és az aradi konyhakertészeti kiállítás néhány, éremmel jutalmazandó diszpéldányát Filip János rendező urnak átszolgáltatjuk.

A szerkesztőség zöldség szállítója — a tavaszi versekkel be- és kirepülő — ifju poeta dicserőoklevelet érdemel. A szerkesztő külön sátorban fogja elhelyezni ezeket a poetai alkotásokat, amelyekhez hasonló az ujaradi zöldséges kert se tud termelni.

Ugyanebbe az osztályba fogjuk sorozni ama diplomás népgyűlési szónoklatokat, amelyek az aradi szocialisták koronázatlan királyától — IV. Ármin királytól — származnak. Az ő népgyűlési uralma a zöldségeseknek nagyszerűen kifejlett termékeivel ajándékozta meg Arad népét. A kiállítás zsűrijének nehéz lesz dönteni a zöldség díj odaitélésénél: ki-nek adja az első díjat: — a szerkesztőségben lábatlankodó tavaszi verselőnek-e, vagy IV. Ármin királynak?

Egy szépen rendezett konyhakertészeti kiállításon nemcsak zöldségeket kell bemutatni. Lesz itt kitűnő petrezselyem is, amelyet direkt néhány aradi elit-bál forró levegőjű diszterméből szállítanak a petrezselymet áruló leánykák:

Az aradi konyhakertészeti kiállítás aranyérem-jelöltjei, úgy hisszük mégis azok, akiket a nevük is arra képesít. Sárga Lukács az aradi munkásbiztosítópénztár kitűnő pénztárnoka annyira kedveli a sárgarépát, hogy nem győzi eleget ajánlani a pénztár betegeknek. Ha gyomorfájdalomról panaszkodnak, kész nála a medicina:

— Sok sárgarépát kell enni. Abban sok a cukor- és szesztartalom és az erősíti az emberi szervezetet.

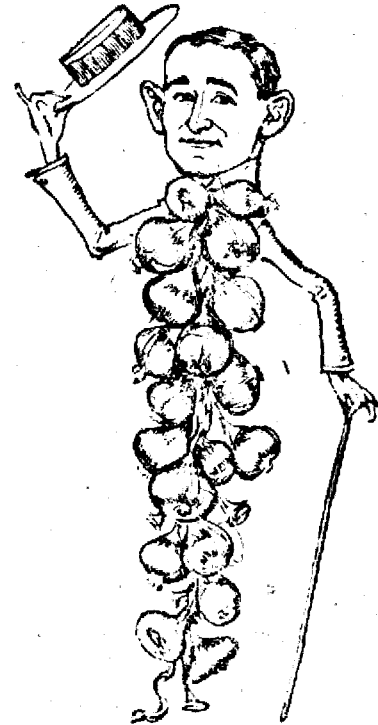

Hát van e olyan istentelen zsűri tag, aki a kell-káposzta díját másnak ítélné oda, mint a vegetárius ételrend prófétájának: a nagyszerűen bölcs Kell Lipót dr.-nak. Ha reggeli sétáit végzi, ha a kávéházi törzsasztalnál ül, ha a törvényszéki tárgyalások szüneteiben cseveg, nem mulasztja el

figyelműzetni az oktan embereket a hus rettenetesen romboló hatására és a főzelék, különösen a kell főzelék áldásos eredményeire. Sokat járkal korán reggel a Marosparton és nem csoda, ha a konyhakertészeti kiállítás legelső díját kijárja magának.

Már a költő is megmondta, sőt meg is írta, hogy az anyaföld legpoetikusabb terméke a vörshagyma. Vörös László dr. jeles aradi újságíró éppen ezért magyarosította a nevét Vörösre, mert ötletes versein kívül így akart rokonságba jutni a költészettel. És így jutott a konyhakertészeti ki-

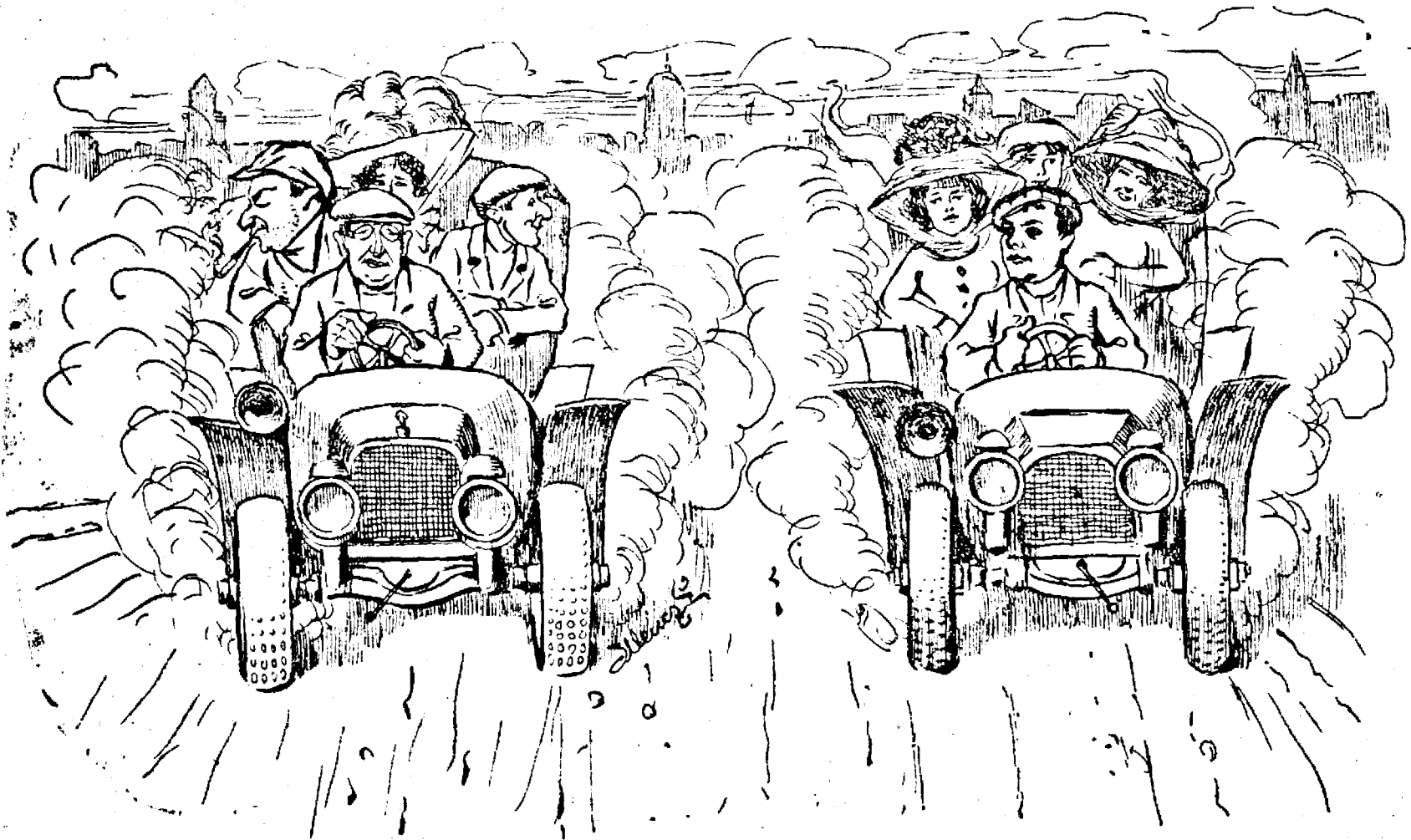

állításba. De nemcsak költeményeket, hanem riportokat is ír. Mindent ma akar megírni, holnapra semmit se akar halasztani. Pedig idősebb kollégái gyakran intik, hogy ne siesse el az eseményeket, várjon a megírásukkal holnapig. És a régi ismert mondást mindig emlékébe idézik: — Vörös hagy ma, lesz holnapra is.

VIDÉK.

Egyházzenei reform Ujaradon. Örömmel tapasztaljuk, hogy templomainkból mindinkább eltűnik a profánzene s betödul a tiszta finom egyházi zene, mely megfelel az egyház ama kívánságának, „legyen az egyházi zene Isten dicsőségének megfelelő szent, művészi, áhítatos és egyetemes”. Ezen cél megvalósítása érdekében alakult meg Ujaradon is Reiner Károly kántor vezetésével a templomi női énekkar. Első bemutatkozása husvét vasárnapján volt, amikor a 10 órai misében Haller Missa Tertiját, off. „Terra tremmit“-t Collertől adtak elő. Azóta már többször igen értékes műsorral lépett fel, a várakozásoknak fényesen megfelelt. Pünkösöd vasárnapján a 10 órai misében előadásra kerül: Palestrina „Tantum ergo”, Schweitzer J. miséje és Collernek híres Credója (op. 66.), és „Ad te Domine” offertoriumja (op. 23.) A kar tagjai: Csalogovics Róza, Dolga Demeterné, Gammer Irén, Holn Géza és Mariska, Krebsz Malvin, Kriegleder Contantia és Ilona, Sors Anna, Lambing Anna, Pate Berta, Reicher Giza, Schaff Berta, Schramm Berta és Mariska, Schremf Riza, dr. Ternárgó Józsefné, Vander Veiona Ferencné, Veil Károlyné, Urányi Anna. Nagyban föllendítené Ujarad zenei életét, ha ezen diszes kar tagjai tehetségüket a világi zene érdekében is értékesítenék.

SZINESZEK AUTO-VERSENYE.

Szendrey beszél:

Debrecenbe kéne menni
Mert itthon már nem vonz semmi;
Eltelt talán másfél század,
Hogy nem láttam megtelt házat.
Megpróbálok Debrecenbe
Találók-e rokonszenvre.

Zilahy beszél:

Hivnak jobbra, hivnak balra
Nagyváradra és Aradra;
Mindkét helyre vígan mennék,
Jó ám, ha az ember vendég
És megmutatja Aradnak:
Üres házat nemcsak ők aratnak.

Igy szolt a két diri nyersen

És kezdődött nemes verseny:

A két trupp mint auto száguld —

Jó közönség tapsold, hámuld!

Az új koalíció.

— Egy táborban az ellenzék. — Harc a végsőkig. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, május 25.

A képviselőháznak máától kezdve a jövő hét szerdájáig pünkösdi vakációja van s a politikusok kipihenhetik az elmúlt napok izgalmaikat és fáradtságát. A pihenésből azonban voltaképpen csak a közkatonák vehetik ki részüket, a vezérek a kuliszák mögött szakadatlanul munkában vannak, hogy a szünet utánra az új terveket s az új hadállásokat előkészíthessék.

(A függetlenségi pártok és a szociálisták)

Mig Lukács Bécsben jár, idehaza az ellenzéki pártok *Justhék, Kossuthék és a szociálisták* közös működésére igyekeznek egyesülni. Az az akció ugyanis, melyet napokkal ezelőtt ebből az irányban megindítottak, a tegnapi nappal odaig fejlődött, hogy e pártok megbízottai megállapodtak annak a választójogi tervezetnek alapelveiben, mely az együttműködés föltétele lenne. Ma pedig ezt a megállapodást az ellenzéki pártvezérek fogják egymás közt, ha közben nézeteltérés föl nem merül, véglegesíteni. *Justh Gyula* ma reggel megismertette ezt a tervezetet a szociálista pártvezérekkel, akikkel lakásán hosszabb ideig tanácskozott, e tanácskozás után pedig *Kossuth Ferencet* kereste föl a lakásán, hogy az ő hozzájárulását is megnyerje.

Ennek az ellenzéki szövetkezésnek, különösen *Justhék* akkora erőt és jelentőséget tulajdonítanak, hogy nemcsak a parlamenti védekezésre tartják elégségesnek az új koalíciót, de bizonyosra veszik, hogy *Tisza István* grófit és a kormányt is megbuktathatják.

(Tanácskozás Kossuth Ferencnél)

Az ellenzéki pártok vezérterfiai ma délelőtt tizenegy órákor gyűltek össze *Kossuth Ferenc* lakásán, hogy közös akciójuk számára az aktuális politika két alapvető kérdésében: a véderőreform

és a választói reform tekintetében egyöntetű elvi alapot teremtsenek. Megállapítható, hogy a meg egyezés minden kérdés dolgában meg történt.

Az értekezleten résztvettek a *Justh*-pártból *Justh Gyula, Holló Lajos, Földes Béla* és *Bakonyi Samu*; a pártönkivüliek részéről *Polónyi Géza, Egry Béla* és *Károlyi Mihály* gróf; a néppárt részéről *Szmrecsányi György, Gresswein Sándor, Zboray Miklós* és *Huszár Károly*; a kisgazda párt részéről *Szabó István*; a negyvennyolcas függetlenségi Kossuth-párt részéről *Apponyi Albert* gróf, *Désy Zoltán, Sághy Gyula, Hédekvári Lehel* és *Zlinszky István*.

Az értekezletről elsőnek háromnegyede gy után *Mezőssy Béla* távozott.

— Mi lesz a véderőjavaslat 43. paragrafusával? — kérdezték *Mezőssyt*. — Erre nézve titoktartást fogadtunk, de a megállapodás e részben is megvan.

Egy óra után *Földes Béla* távozott az értekezletről, aki a következőket jelentette ki:

— A megállapodásnak a választói reform főbb elvi kérdéseiben teljes részletei ezek: huszon-négy éves életkor, egy éves helybenlakás, irni-olvasni tudás, a vagyoni cenzus teljes eltörlése az analfabéták kivételével, ahol tizenöt koronás adóalap a cenzus, minden katonaviselt ember választó, a választások tisztaságának garantálása a választási eljárás megváltoztatásával és a választói bíráskodás reformjával.

Egry Béla távozóban kijelentette, hogy a közös megállapodást már kedden megszövegezik. A szövegezéssel *Holló Lajost, Bakonyi Samut* és *Szmrecsányi Györgyöt* bízzák meg.

A véderőjavaslat 43. szakasza dolgában való megállapodásra nézve az értekezlet tagjai szigorú diszkreciót vállaltak ugyan, de avatott forrásból úgy értesülünk, hogy a megállapodás a póttartalékos szakasznak teljes törlését követeli.

(A közös ellenzéki akció feltételei)

Bár a mai ellenzéki konferencia határozatait titokban tartják, az mégis kiszivárgott, hogy már csak a szövegezés van hátra, a választójogi meg-

állapodás egyébként teljesen kész. Az ellenzéknek a megállapodással az a célja, hogy ahhoz a kormány is hozzájáruljon. Ha a megegyezést a kormány magáévá teszi s a véderőjavaslatban a közjogi sérelmeket kiküszöböli, akkor az ellenzék nyomban megszünteti a technikai obstrukciót. Garanciaul az ellenzék azt követeli, hogy az elfogadott véderőjavaslat csak akkor léphessen érvénybe, ha a választói reform törvénybe van iktatva. Ha nem a teljes véderőjavaslatot, hanem csak provizóriumot akarnának keresztülvinni, akkor ennek időtartama legalább négy év legyen, hogy a két éves szolgálat megvalósulhasson. Ujontöbbsletet e célra csak annyit szavaznának meg, a mennyi a keretek kiegészítéséhez szükséges.

Mint fővárosi tudósítónk értesül, a béke még nem teljes, amennyiben még nem sikerült az egyezséget létrehozni a főbb pontokra vonatkozólag. Az ellenzék választójogi tervezetére *Váczonyi Vilmos* azt az észrevételt tette, hogy az eredeti terv tőle származik és most tudta és beleegyezése nélkül használták fel. Néhány hét előtt fent jártak nála *Lovász Márton* és *Holló Lajos*, és kölcsönkérték tőle a tervezetet, amelyet most felhasználtak anélkül, hogy beleegyezését kikérték volna.

(A harcra kész többség)

A munkapártot ez az új alakulás nem zavarja számításában. A párt arra készül, hogy pünkösdi után *Tisza István* vezetésével döntő csapást mér majd a parlamentben az ellenzékre. Tudják ugyanis, hogy az a beszédes küzdelem, melyre az ellenzéki pártok most rátérni készülnék, végeredményében ugyanazt célozza, mint a technika: a véderőreform meghiusítását. A többség támogatni fogja tehát *Tisza István* grótot ennek a beszédes vitának megfékezésében, esetleg meghiusításában is. A jövő héten az elnök a zárt ülést nem fogja elrendelni, vagy ha igen, úgy csak az ülés végén. A radikális eszközök alkalmazásánál paralel ülésekről, sőt a permanens ülésekről is szó van.

(Kossuth nézetét.)

A Budapesti holt napi számában Kossuth Ferenc és Mezőssy Béla cikkben ismertetik a helyzetet és kijelentik, hogy sikerült az ellenzéki pártok között a békét létrehozni. Kossuth Ferenc annak a hitének ad kifejezést, hogy a választójog tervezetét a munkapárt liberális és demokrata tagjai elfogadják. A véderőjavaslatot illetőleg olyan megegyezést kötöttek, amely a kormány beleegyezését is megnyerheti. Fél ugyan attól, hogy a békekilátásokat elronthatja Tisza István erőszakoskodása. Az ország érdeke most feltétlenül megkövetelheti, hogy a véderőjavaslat felett meginduljon s rendes vita, amelynek folyama alatt tovább tanácskozhatnak feladatuk teljesítésén azok, akik előtt nincsen más cél, mint az, hogy hazájukat teljes önzetlenséggel szolgálhassák.

(A hős Kovács)

Budapestről jelentik: Kovács Gyula gazdapárti képviselő, akit 30 napra kizártak a parlamentből, ma a következőket mondotta:

— Hallom, hogy a mentelmi bizottság kizárását javasolja. Hát én nem engedem magamat kivezetettni. Ha a munkapárti fiatalok vállalkozik erre a pecérszerepre, közébe fogok löni. Ha karhatalmat alkalmaznak ellenem, föbe lövöm magam. Rendőr ellen nem lövök, mert az csak kötelességét teljesít. Ha csak életben leszek, be fogok menni a Ház ülésébe szerdán, mert ez nekem a mandátum alapján jogom is, kötelességem is.

Bankbukás — letartóztatással.

— **Körözik a Szegedi Gazdasági és Iparbank vezérigazgatóját.** —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Szeged, május 25.

Néhány héttel ezelőtt megírtuk, hogy az öt éve alakult Szegedi Gazdasági és Iparbank válságba jutott. A pénzügyi helyzet, amelyben Szeged városának háromszázötvenezer korona betétje volt s amelynek élén a város számos előkelő szereplője állott, — beszüntette fizetéseit. A zavar közvetlen oka az volt, hogy a bank sokat kihitelezett és sikertelen ipari vállalatokba fektette a részvényitökét. Amikor a bukást nem lehetett tovább titkolni, Fényes Marcel vezérigazgató, aki Szeged legnépszerűbb szereplői közé tartozott, Berlinbe utazott, hogy megrongált idegeit egy ottani szanatóriumban gyógyíttassa.

A bankválság ügyében most nagy fordulat történt, amelyről ez a táviratunk szól:

Reök Iván, országgyűlési képviselő, a Szegedi Gazdasági és Iparbank elnöke ma délután megjelent a szegedi rendőrségen és feljelentést tett Fényes Marcel, a bank vezérigazgatója, továbbá Dragutin Kristóf, a bank főkönyvelője és Dutkovics szegedi fakereskedő ellen hűtlen kezelés és csalás miatt. Dragutint és Dutkovicsot a rendőrség letartóztatta. Fényes azonban egy berlini szanatóriumban van és így még nem tartóztatták le.

Az intézet válságba jutása után az elnökség megindította a vizsgálatot, hogy a bank státuszát megállapítsa és ekkor kiderült, hogy a bank főkönyvelője Dutkovics fakereskedőnek, bár az igazgatóság a kereskedő részére csak 20.000 korona hitelt engedélyezett, pinceváltók alapján 220.000 koronát utalt ki. Kiderült az is, hogy Dutkovics Dragutinnal összejátszott és váltókat hamisítottak. Miután a rendőrség Fényes Marcel bűnrészességéről meggyőződött, ellene is kiadta az elfogatóparancsot.

Egész éjszaka folytatták a kihallgatásokat és azt hiszik, hogy még több csalásnak fognak nyomára jönni, mert kiderült, hogy a főkönyvelő a bank közvetítésével nagy tőzsdemanipulációkat végzett

Rosner Dávid, az Amerikába szökött tőzsdeügynök segítségével. Nagyon valószínűnek tartják, hogy az egész részvényösszeg elveszett. A bank sorsáról egyébként a jövő héten tartandó rendkívüli közgyűlésen fognak határozni. Az ügyben még további letartóztatások várhatók.

Randevuhely a rendőrfőkapitány özvegyénél.

— Egy irónó kinos botránya. —

Távirati tudósítás.

Frankfurt, május 25.

Frankfurt előkelő körei izgalomban vannak, mert a Majna melletti világváros nagy vagyonu és nagynevű családjai olyan botrány felvonulása miatt reszketnek, amely igen sok fényes és szerepet vivő személyiséget söpörhet el a közélet teréről. Idáig a rendőrség diszkréciója mentette meg Frankfurt igen sok magasállású és a német birodalom határain túl is ismert vezető emberét a pellengéretől, azonban, ha a nyomozás befejeződik és a bíróság kezébe kerül az ügy, többé semmiféle hatalom sem tarthatja vissza a botrányárdatot, amelynek piszkos hullámai elborítással fenyegetik a frankfurti arisztokráciát.

A rendőrség letartóztatta Fontheim asszonyt, a volt frankfurti rendőrfőkapitány özvegyét, akinek az előkelő társaságokban igen jó neve van. Körülbelül hat esztendővel ezelőtt igen sokat beszéltek az előkelő és nagyvilági nőről, aki mártírságot szenvedett egy örült férj oldalán. Akkor egy költeménykötete jelent meg, amely arról tanuskodott, hogy igen *jelentékeny lírikus talentum*, de csakhamar botrány lett az ügyből, mert a bírálatok megtámadták a költőnőt *poézisének leplezetlen és merész erotikája miatt*. Beavatott körökben tudták, hogy az intelligens és szép asszony költeményeiben *élő személyiségekre vonatkozó intimításokat énekelt meg* és ezért a legmagasabb arisztokrácia diszkrétan tudomására is adta Fontheimnének, hogy nem szívesen látja köreiben. Röviddel ezután Fontheim asszony finom izléssel berendezett villája körül ismét röpködött a pletyka. Az irónó társalkodónője, aki már régibb idő óta volt mellette, *gyermekét szült és a házaspár adoptálta a fiút*, az anyát pedig továbbra is megtartották szolgálatukban. Egy év múlva újabb skandalum keltette fel az előkelő körök figyelmét. A társalkodónő megörült, megakart a gyilkolni gyermekét, sulyos sebet ejtett rajta, az örültek házába szállították, azonban egy fél év múlva, mint gyógyultat elbocsátották s a Fontheim házaspár újra visszafogadta a szolgálatába.

Ezelőtt két évvel a villa egy rettentő tragédiának volt a színhelye. Egy olyan vérengzés folyt ott le, amelynek motívumait sohasem lehet kibogozni, mert mikor a rendőrség behatolt a házba, a gyilkosságban szereplő személyek valamennyien halottak voltak. Míg Fontheim asszony ugyanis valamilyen irodalmi egyesületben felolvasott és nem volt otthon, a szomszédok több lövést hallottak a házból, behatoltak és a frankfurti nyugalmazott rendőrfőnököt, továbbá a társalkodónőt és ennek gyermekét holtan találták a szobában és nem lehetett megállapítani, vajon az elmebeteg férj, vagy pedig a társalkodónő követte-e el a gyilkosságot.

Ezután csend lett a kis villában, míg most a rendőrség keze ismét közbeavatott és bebizonyult, hogy a titokzatos nyári lakban igen vig és zajos élet folyik. A rendőrség megtudta ugyanis, hogy a ház kapuját csak egy bizonyos jelre nyitják ki belülről és egy nyílason át megfigyelhetik a kapu előtt állókat. Egyenruhát viselő messinger boyt küldtek el Fontheim asszonyhoz egy levéllel. A fiúnak gyanútlanul ajtót nyitottak és mikor a rendőrség emberei vele együtt behatoltak, *olyan szituációban találták a hölgyeket és urakat, hogy ezek látogatásának célja egyáltalán nem volt többé kétséges*. Az országosnevű irónó kerítés miatt nyomban letartóztatták. Elfogatása után néhány órával öngyilkossági kísérletet követett el börtönében. Megindult kiszabadítására az akció, mert ez a hölgy összeköttetésekkel bír a legmagasabb körökben is és itt valamilyen rendőrségi indiszkréció folytán megtudták, hogy *leplezésekkel fenyegetőzik* és a bíróságnak rendelkezésére bocsátja látogatóinak névjegygyűjteményét és egyéb bizonyítékul szolgálható irásokat.

Nagy ur a háziur.

— **Akit kizártak a lakásáról. — Különös pör az aradi járásbíró előtt.** —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 25.

A háziur hatalmas ember. A háziur mindenható. A háziur nagyobb, mint a miniszterelnök. A miniszterelnökre a harmadik verdung után azt mondom, hogy abcug. A háziurra ezt nem szabad mondani. Sőt a háziurnak illedelmesen köszönni kell, ha találkozik vele az ember az utcán. Mert ha nem köszön neki az ember, akkor egy-kettőre kitesz a házból bennünket, ringy-rongy partájakat.

A háziurral jóba kell lenni. Tudvalevő, hogy ha kettedklórsavas káliumot keverünk barnakővel, akkor oxigén fejlődik, de hogyha az ember összevész a háziurral, abból mi fejlődik, az bizonytalan. Azt hiszem, van olyan törvény, hogy a háziur a házifenyíték eszközeit használhatja a partájával szemben, de sőt még le is fejezheti őket. Ezért nagyon ajánlatos, hogy jobban legyünk a háziurral. Fontos továbbá az is, hogy az orrunk, szemünk, szánk, fülünk, szóval semmink ellen se lehessen semmi kifogása.

Vas Pál kereskedelmi utazó nem tudott mind-ezekről. Különben lehet, hogy tudott a fontos szempontokról, de megfélekedett róluk. Az történt ugyanis, hogy Aradra jött látogatóba és nővéréhez, Iványi Bélánéhoz szállt meg.

Történt ezután, hogy Vas Pál nem nyerte meg a háziur kegyét. Nem tudni, hogy összeveszték-e valami miatt, elég az ahhoz, hogy egy szép napon a szigorú háziur meghagyta földi helytartójának, a házmesternének, hogy Vas Pált, ha éjszaka hazajön, nem szabad a kapun beengedni.

Igy is történt. Vas Pál megnyomta a csengőt és várt. Közben elkészült a Kulturpalota, villamoskocsik kezdtek szaladgálni a város utcáin, Orosz L. Mátyás lett az aradi képviselő, végre, végre jött a házmesterné is. A kaput azonban nem nyitotta ki. Vas először arra gondolt, hogy a pénzpiac mostani helyzete készítette arra a házmesternét, hogy a személyhitelt megvonja, követelve az előrefizetést és ezért a kapuján diszkrétan becsusztatta a hatost. A kapu azonban nem nyit ki, ellenben a házmesterné kijelentette: *a háziur meghagyta neki, hogy ne engedje be őt a kapun*. Vas könyörgésre fogta a dolgot, talán szerelmet is vallott a nőnek, akinek csak egy lába volt. Nem használt semmi. Végre is a kizárt partáj kénytelen volt szállodába menni.

El is ment volna a szállodába. De: „Szállodába ment” — ezt így könnyű leírni, de megtenni, az már kunszt. Vas Pál elment a Fehér Keresztbe: nincs szoba, Központban: nincs szoba, a Vasban közeli névrokonsága folytán némi protekciója lett volna, de ott, ahol szoba nincs, még a protekció sem segít. Végre is kénytelen volt a Vörös Ökörbe menni. Másnap azonban feljelentést adott be az ügyészségnél a háziur ellen. Feljelentette őt személyes szabadság megsértése miatt.

Az aradi járásbírósnál ma volt a tárgyalás. Minden beigazolódott. Hogy Vas Pált nem engedte be a házmesterné a saját lakására, hogy emiatt kénytelen volt szállodába menni, de a vádlott háziurat felmentette a büntetőjárásbírósnak. Az indokolás szerint nem követte el a háziur a személyes szabadság megsértésének büntetését. Csak akkor sértette volna meg személyesen a szabadságot, illetve a szabadság, személyesen csak akkor érezheti magát sértve, ha engem, téged, vagy őt a háziur megkötöz, ha hét hónapra bezár egy szobába, ha Ubrik Borbálát csinál belőlem, szóval, ha a szabad mozgásban akadályozza. De azáltal, hogy nem engedte be a lakásba, nem sértett. Sőt ellenkezőleg. A háziurnak azon ténye, — mondja az ítélet indokolása — hogy nem engedte be éjszaka a lakásába a sértettet, a sértett részére még több alkalmat nyújtott, hogy szabad mozgási képességét kifejthesse. Iszen sétálhatott volna reggelig.

A csodatevő himlő.

Uj szenvedést kapott Arad
Az örök pechbe' sinlő
Kis séjour-ra a faluról
Bekocogott a himlő.

Hogy sárga-e vagy fekete
A nyom ki nem kufatta,
Csupán az volt kétségtelen:
Hogy félni kell miatta.

Döntést hoz a járvány-tanács.
Zordat, rögtön-ítélőt:
„Két nap, két éjszakán belül
Beoltni minden élet!”

S az emberekkel oltó-tűs
Doktorhad megy birokra
Mindenki ráfanyalodik
Borju- s egyéb nyirokra.

Őszvér-nyirok, szárnnyirok
Vált test-csipő parázsra,
Éttől lett csak a kis ragály
Égyptomi csapássá.

Szerencsés volt, a kit csak a
Himlő-hólyag lepett be. —
A ki beoltatta magát:
Az a keféet megette.

Ma még korzózott, mendegélt
A hioatalba, boltba:
Dühös kinok betegje lett
Mihelyest be volt oltva.

S hogy az ágyból kikecmereg
Újja vált képe mása

Igy működött az állatok
Nyirokjának hatása.

Szép városunkon így hagyott
A járvány örök foltot,
— Az ügyből csak a doktorok
Csináltak kövér boltot.

A miniszterelnök a királynál.

— Lukács László nyilatkozatai. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Bécs, május 25.

Lukács László miniszterelnök még tegnap délután Bécsbe utazott s ma kihallgatáson jelent meg a király előtt, hogy referáljon a politikai helyzetről, de mindenekelőtt annak az utcai forrongásnak részleteiről és hatásáról, mely tegnap és tegnapelőtt végig tombolt Budapesten. A munkapárton nem tulajdonítanak különösebb politikai jelentőséget a miniszterelnök audienciájának, bizonyosra veszik, hogy a király jóváhagyóan tudomásul veszi a kormány energikus intézkedéseit s hozzájárul azokhoz a tervekhez is, melyeket az ellenzék megrendszabályozása érdekében részben már eddig foganatba vettek s részben ezután készülnek végrehajtani. Az ellenzéki pártok viszont abban a hiedelemben vannak, hogy a miniszterelnök bécsi útja nem lesz kedvező kimenetelű arra a politikára, melyet Lukács László és Tisza István gróf együttműködése jelent.

Lukács miniszterelnök kihallgatása egy óra hosszáig tartott. Lukács *kimerítő jelentést* tett a királynak, aki *kegyesen hallgatta meg*. A politikai helyzetben *nem történt változás*. Lukács tizenegy óra husz perckor visszatért a magyar palotába. Ma délután a Szemmeringre megy s ott tölti a pünkösdi ünnepnapokat.

Egy újságírónak ezt mondta a miniszterelnök:

— Ő felségének jelentést tettem a tolyó ügyekről, *beható jelentést*, mert hiszen nagyon sok dolog történt az utolsó napokban.

Arra a kérdésre, vajon újabb elhatározások, vagy döntések várhatók-e, a miniszterelnök ezt felelte:

— Nem, nem, ismétlem, hogy csak jelentést tettem, a melyet ő felsége *megelégedéssel vett tudomásul*. Újabb elhatározásokat nem kell hozni. Az a föladatom, hogy programomat megvalósítsam s ennélfogva az *eddig uton tovább fogok menni*.

— És a véderőtörvényvel mi fog történni? — kérdezte az újságíró.

— Már mondtam, hogy az a föladatom, hogy *egész programomat meg kell valósítanom, tehát mindennel együtt, a mi hozzája tartozik*. Ezen a programon kívül más akcióról nem lehet szó.

Lukács László mai kihallgatása után *egyik politikusként* a magyarországi helyzetről a következőket mondta:

— Mondhatom, hogy kedvező a hangulat és remény van a békés megoldásra. *Mi most elvárjuk, hogy az ellenzék részéről olyan prozopozíciókat kapunk, melyek megnyitják a lehetőséget annak, hogy béke legyen és a parlament simán, egyetértésben dolgozhassék*. Most léptünk az egyetlen helyes utra. Eddig az volt a helyzet, hogy mindig a kormány tett javaslatokat az ellenzéknek és mindig visszautasító kritikával találkozott. Most az ellenzéknek kell javaslatokkal fordulni hozzánk és el lehetnek rá készülvé, hogy higgadt, nyhe és igazságos kritikára fognak találni nálunk.

— Van-e remény arra, hogy a véderőjavaslat a nyári szünet előtt tető alá jut?

— Minden bizonnyal. Az utolsó napoknak bár nagyon szomorú eseményei arra az eredményre vezettek, hogy végre tiszta a parlamenti erőviszonyok képe. Ez biztos záloga a békereménynek és jogos az a feltevés, hogy a véderőjavaslatokból még a nyári szünet előtt törvény lesz.

VÁROS ÉS MEGYE.

A város költségvetése. A belügyminiszter ma érkezett leiratával jóváhagyta a város 1912. évi költségvetését és a közgyűlésnek azt a határozatát, hogy a bevételi hiány fedezésére 78 százalék pótdátot szed.

Az utcai harc után.

— Újabb letartóztatások. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, május 25.

Ma már csönd van a fővárosban. A katonaság a kaszárnyákba huzódott vissza, a rendőrök sem mutatkoznak csoportosan. Az utcákon rendez a forgalom s az utcai harcból nem látszik más, mint a bezuzott ablakok, lámpák sokasága s a gyári városrészben az üszkös kerítések.

A zavargás azonban még sok dolgot ró a rendőrségre és a bíróságra, mert a vérengzésért, rombolásért és gyujtogatásért körülbelül száz letartóztatott embert fognak felelősségre vonni.

A rendőrségi vizsgálatról, valamint a zavargással összefüggő eseményekről a következőkben számolunk be.

(A rendőrség munkája.)

A rendőrség a kétnapos zavargás dolgában ma ismét *letartóztatott huszonhét embert*, akik valamennyien a munkásosztályhoz tartoznak. Ezeket valamint a csütörtökön és pénteken elfogott hatvanhét embert, át fogják kísélni az ügyészségre. Magánosok és hatóság ellen elkövetett erőszak és vagyonrongálás büntetével vádolják őket.

Az elmúlt két napon a kerületi kapitányságokra és a főkapitányságra nyolcszáz tüntetőt kísérték be, a legtöbbjüket azonban igazolásuk után szabadon bocsátották. Azokat, akiknek nincs foglalkozásuk, el fogják toloncolni, hogy ilyen módon megiszttítsák a fővárost a veszedelmes elemektől.

A főkapitányságon még folyik a kihallgatás és rendőrtisztviselők vannak minden kórházban, hogy a sebesültek vallomását jegyzőkönyvbe vegyék. A kórházba került sebesültek valamennyien a munkásosztályhoz tartoznak *Hajdu Károly igazságügyminisztériumi napidíjas kivételével*.

A főkapitányság előtt számos teherautomobil áll, hogy ha esetleg zavargás támadna valahol a városban, azonnal rendőri segítség mehessen oda.

Budapestről jelentik: A mai nap folyamán semmiféle zavargás nem történt. A rendőrség lázasan folytatja a letartóztatottak kihallgatását. A letartóztatottak majdnem kivétel nélkül munkások és csak egyetlenegy ügyvédjelölt, *Törzs Jenő van* közöltük, aki tegnapelőtt este a Kálvin-téren arra szólította fel a munkásokat, hogy a közeledő rendőröknek ellentálljanak, aminek következtében a munkások revolverrel és bottal támadták meg a rendőröket és nagy vérengzést okoztak. A katonaság továbbra is a fővárosban maradt. Székesfehérváron 26 személyt letartóztattak, akik a fővárosi tüntetésben részt vettek.

Bokányi és Weltner ma este megjelentek a budapesti főkapitánynál és arra kérték tőle engedélyt, hogy holnap a tüntetés áldozatait ünnepélyesen elkisérhessék a temetőbe és ott beszédeket tarthassanak. Boda Dezső a főutcákon a menet végigvonulását nem engedélyezte, az ellen azonban nincs kifogása, ha a mellékutcákon vonulnak végig és a temetőben beszédeket tartanak. A rend fenntartásáért a vezetésre hárítja a felelősséget.

(József főherceg és a grófok adománya.)

József királyi herceg ma délelőtt háromezer koronát küldött Boda Dezső dr. főkapitánynak azzal a rendeltetéssel, hogy ezer koronát adjon belőle az agyonlőtt Richter lovasrendőr özvegyének, kétezer koronát pedig osszon szét az *életükkel lakott tüntetők hátramaradtjainak*.

A lovasrendőr özvegyének és árváinak javára a kultuszminisztérium tisztviselői 128 koronát gyűjtöttek és ezt az összeget elküldötték a főkapitánynak.

Andrássy Géza gróf a főkapitány utján 500 koronát küldött Richter lovasrendőr özvegyének és 500 koronát az agyonlőtt *Hotuli Kristóf* napszámos hozzátartozóinak, mert, mint a főkapitánynak megírta, ezt a szerencsétlen embert akkor érte a golyó, amikor *egy épülő házban dolgozott*.

Vay Ádám gróf 250 koronát adományozott a lovasrendőr özvegyének és 500 koronát a tüntetés többi halottja családjának.

(Mit csináltak a főhadiszálláson?)

A véres nap eseményeiből eddig nem került nyilvánosságra a következő részlet: A tegnapi és tegnapelőtti tüntetéseknel a katonaság és rendőrség főhadiszállása a főkapitányságon volt. Itt reggel kilenc órakor megjelent a hadtestparancsnok,

a honvédelmi miniszter, több vezérkari tiszt és a belügyi államtitkár. A telefon központot utasították, hogyha a rendőrséget kéri, akkor minden kapcsolást bontani kell. A térparancsnokság, a főkapitányság és a hadtestparancsnokság között külön telefonvonalat szereltek fel. A katonaság térkép után dolgozott. Kiterítették Budapest térképét és a beérkezett jelentések szerint katonákat küldtek a veszélyes pontokra. Ezeket a helyeket a térképeken piros gombostűvel jelölték meg.

A főhadiszálláson formális tanácskozás volt. Megállapították, hogy a Mannlicher golyó négy emberen megy keresztül, így ha sűrű tömegre adnak sortüzet, több száz ember marad halott. Ezt az óriási felelősséget a katonaság nem akarta magára vállalni. A katonák a rendőrtisztviselők rendelkezése alá voltak bocsátva és a rendőrtisztviselőknek szigorúan meg volt hagyva, hogy *lővelni nem szabad*. Elsősorban dolgozzanak a rendőrök és ha ezek nem tudnak rendet csinálni, csak akkor lépjen közbe a katonaság.

Szavazás — 24 óráig.

— A zentai választás eredménye. —

Távirati tudósítás.

Zenta, május 25.

Zentán ma hajnalra ért véget a választás, amelyen *Fernbach* Károly zentai nagybirtokost, volt koalíciós főispánt választották meg *Teleszky* János pénzügyminiszterrel szemben. A Justh-párt jelöltje — amint ezt szelvében-hosszában beszél, *egész kis vagyont költött* erre a választásra és annak ellenére, hogy Zentán évtizedek óta lakik, koalíciós főispán volt, barátságban, atyafiságban van a fél várossal, még mindig százezreket kellett a választók alkotmányos meggyőződésének biztosítására szánnia. A zentai választás lefolyása hü képet adott arról, hogy a választások tisztaságáért hevülő ellenzéken hogyan értelmezik a tiszta választást.

A végső küzdelemről ezt jelentik Zentáról:

A zentai választás, amely *Mikosevics* Kanut képviselői örökéért folyt és amely *Teleszky* János dr. pénzügyminisztert állította szembe *Fernbach* Károly függetlenségi párti volt főispánnal, szombaton reggel hat órákor ért véget. Mindkét párt egyforma erővel bírta a küzdelmet, még a késő éjjeli órákban is. Éjfélkor ez volt a szavazatok aránya: *Teleszky* 920, *Fernbach* 914. Éjfél után egy órákor: *Teleszky* 935, *Fernbach* 931. Ekkor történt, hogy *Lovász* Márton országgyűlési képviselő, aki az éjszakai vonattal érkezett Budapestről, megtámadta a választási elnököt és *bitang gazembernek* nevezte. Az elnök e miatt kiűrtette a választási helyiséget.

Hajnali két órákor így álltak a szavazatok: *Teleszky* 956, *Fernbach* 955

Fóthy dr. ügyvéd kifogásolta *Heissler* választási elnök eljárás módját, mire a választási elnök felfüggesztette a szavazást. A választás mérlegében ekkor történt a döntő billenés a Justh-párt javára. A budapesti események híre ugyanis hatalmas agitációs eszköz volt a szociálisták kezében, akik mintegy hatvan kisiparost a kormány-pártról az ellenzéki jelölt táborába hódítottak át. Három órákor *Teleszky* 972 *Fernbach* 986 szavazatot kapott. A *Fernbach*-pártnak még mintegy száz szavazója volt tartalékban, a munkapárt azonban a következő órán belül csak egy szavazót tudott az urnához vinni. Hajnali öt órákor az elnök kitűzte a zárórát és a választás reggel hat órákor a következő eredménnyel végződött:

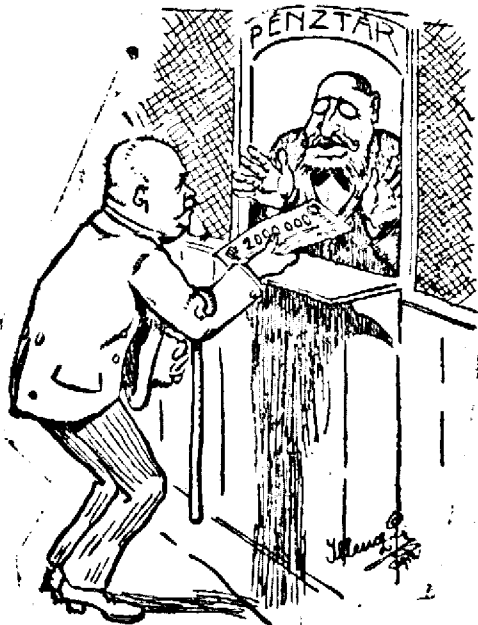
Teleszky 975

Fernbach 1071

vagyis *Fernbach* Károlyt 96 szótöbbséggel Zenta város országgyűlési képviselőjévé választották.

Teleszky minisztert a megüresedett nagybecs-kereki kerületben a napokban megfogják választani.

Arad a bank-korlát előtt.

Szél Kálmán bankdirektor: Pénzt, azt igazán nem adhatok. De van egy jó tanácsom: Ne vegyenek föl kölcsönt. Nincs fogalma, milyen jó az olyan embernek, akinek nincs adóssága...

Adós-város polgármestere: Kegyelmes uram, engedje meg, hogy a klasszikusokból idézzek: tanácsokkal el vagyunk látva.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színházi műsor:

Vasárnap: Délután: *Sasfők*, színmű. Este *Leányvásár*, operette. 25-ik előadás.

Hétfő: Délután: *Cigányszerelem*, operette. Este: *Kis gróf*, operette. 20-ik előadás.

Kedd: *Ártatlan Zsuzsi*, operette. Déry Rózsi és Falussy István vendégjellelével. A karszemélyzet jutalomjátéka.

A budapesti új színpad vendégjátéka.

Bárdos Arthur dr. derék művészei második fellépésükkel teljes diadalt arattak az aradi publikumon. Különös művészi izléssel megválasztott repertoárjuk már magában véve kiemeli ezt a művész társaságot az országot járó alkalmi egyesületek nivatlanságából, játék stílusuk pedig a reinhardti iskolának szerencsés követése. Ugy dekoratív, mint pedig felfogás tekintetében igyekeznek egységes művészi hatásra, nem a túlzások efemer értékű eszközeivel, hanem elmélyedéssel, különös súlyt helyezve a lényegre, a szerzők intencióinak teljes érvényre juttatásával. Fialtal, forrongó talentumok szimpatikus munkája amit nyújtanak, erős kezű rendező értékes materiái, akikből a legjobbat, a legelvezetesebbet tudja kiváltani. Erről a gárdáról, ha így együtt maradnak, talentumuk teljes kialakulása után még sok szépet fogunk hallani, és az irodalmi különlegességek kedvelői már most is gyönyörködhetnek szárnybontogatásukban. Ma este *Strindberg*nek *Hattyuvér* című mese játékában annyi poézis lengte át az előadást, hogy a közönség egész lelkével követte a színészek játékát abba a varázslatos mesevilágba, amit a nagy norvég szellemóriás olyan bűbájosan megálmodott. Ennyi illúziót kelteni, már magában véve diadalmas siker és ezt a sikert készséggel regisztráljuk. Nagyon talentumos tagja a társulatnak *Simonyi* Mária, aki *Hattyuvért* adta poétikusan, sok finomsággal. *Antalfy* Pesti Kálmán, *Marosi* Adél és *Harmos* Ilona tetszettek még a közönségnek. *Strindberg* darabja után *Bárdos* dr. ügyes konferánshban mutatta be a közönségnek *Schmitzler* Arthurt, akinek *A bator Cessian* című groteszk humoru bábjátéka rafinált naivitásával, pompás rendezésével nagy sikert aratott. *D. Huszár* Irén, *Gorás* Márton

és *Harsányi* Rezső játéka vitte értékes diadalra a darabot.

H. G.

* **A karszemélyzet jutalomjátéka.** Kedden este lesz az aradi színház derek karszemélyzetének jutalomjátéka. Az *Ártatlan Zsuzsi* operett kerül ez alkalommal színre. A főszerepeket Déry Rózsi, a szegedi színház primadonnája és Falussy István játsszák. Fellépnek a darabba szőtt kabaré-előadás aradi szereplői is. *Luffer* Margit (tánc), *Szecsy* Emma (ének), *Thorma* Gyula és ugyancsak fellépnek a kabaréban Déry Rózsi és Falussy is.

* **Uj Színpad Vendégjátékának meghosszabbítása.** A tóváros legfiatalabb és legművészeibb színházának, az *Uj Színpad*nak aradi vendégszereplése annyira megmozgatta műértő közönségünket, hogy az *Uj Színpad* igazgatósága szinte általános óhajnak engedett, amikor elhatározta aradi vendégszereplésének meghosszabbítását. Szerdán, csütörtökön és pénteken játszik ismét az aradi Nemzeti Színházban a kiváló művész társaság, mely *Bárdos* Agoston dr. igazgató személyes vezetésével mellett időzik nálunk és nagyjából saját művészi diszleteivel mutatja be darabját. Szerdán a műsor a következő: *Heyerman* „A Mari” és *Mirbeau*: „A Pénztárca”. Csütörtökön: *Hattyuvér* (*Gulácsy* Lajos diszleteivel); pénteken: *Strindberg*: „A halál küszöbén”; *Krudy* Gyula: *Kárpáti kaland*; *Vámos* Árpád: „Az efexusi özvegy”.

* **A Hadsereg.** Hehs Aladár szerkesztésében megjelenő *A Hadsereg* katonai képes folyóirat legújabb, kilencedik száma ma jelent meg. A szép és tartalmas számot több értékes és aktuális kép teszi változatosá. Az új szám főbb cikkei a következők: *Vogel* Akos: A tartalékos tisztek önképzése; — *zobori Pachner* Guidó: A cs. és kir. közös hadsereg 1912. évi költségvetése; — *Fel* Stockholmba; — Az asperni harcok emlék; — Magyar tisztek; — *Paner* Miksa: Az 1812. évi oroszországi hadjárat; — *Lószelidítés*; — *Delegátusok* a wienernerustadi repülőterén; — *Szvetics* József altábornagy; — A stockholmi lovasmérkőzések terve; — *Amiről* nekünk a drezdai egészségügyi kiállítás élettelen tárgyai beszélnek.

* **Halál ő felsége.** A legszebb kép, amit valaha mozgófényképen láttunk. Ebben a kritikában benne van minden elragadtatásunk, melylyel az *Uránia* csodaszép képéről, *Fred* Jörgsen drámájáról a *Halál ő felségéről* nyilatkozhatunk. A szerelem mindenekfelett való hatalmat érezzük ki a hatalmas drámából, melynek gyönyörűséges leányszereplője a legszebb nő, akit kinematografikus felvételben csak láttunk. Valami méltóságjelző hangulat vonul végig az egész drámán. Szinte megérezzük a rémes katasztrófát, mely két fiatal életet követel áldozatul. A néző szívébe markol ez a páratlan kép, csodálatosan szép jeleneteivel, megrázó drámaiságával és vérfagyasztó befejezésével. Egész tanulmányt lehetne írni az *Uránia* eme szenzációs látványosságáról és aki látta, az megérti azt, hogy a német cenzura betiltotta a kép előadását. Nem a morálja miatt, mert az a legutóbbi, legnemesebb idealizmus, hanem azért a fascinatív hatásért, melyet a kép a közönség kevésbé edzett lelkü részére gyakorol. Sajnos, a tömeges előjegyzés miatt még csak vasárnap kerül színre a *Halál ő felsége*, egyidejűleg az erdélyi ciklussal, mely szintén utóljára megy. Hétfőn teljesen új műsor szórakoztatja a közönséget.

175

* **A kabaré műsora.** A közönség körében nagy és állandó az érdeklődés *Nagy* Endre társulatának tagjaiból alakult kabarétársaság iránt, amely tudvalevőleg június elsején kezd meg működését a Központi szálló kerthelyiségében. Az érdeklődésnek leghibosabb fokmérője az, hogy már eddig is igen sok kedvezményes jegyfűzetet és paszpartut jegyeztek elő *Bruckner* Lajos hírlapírónál, a kabaré titkáranál. A jegyfűzetek mintegy harminc százalékos megtakarítást jelentenek. A kabaré rendezője, *Boross* Géza ma értesítette az igazgatóságot, hogy a műsört már teljesen összeállította. Már magában az, hogy a közönség izléssel és gonddal összeállított műsört kap, haladást jelent az előző évek tingli-tanglijaival szemben, amikor tudvalevőleg teljesen ötletszerűen, művészi tekintetek nélkül kapkodták össze a programot. Kellemes meglepetésül fognak a közönségnek *Magyary* Lajos konferanszai szolgálni. *Magyary* Nagy Endre nyomdokain halad: ötletek, csipősek a konferanszai, de sohasem bántóak, sohasem izléstelenek. *Szász* Ilona műsora egészen új lesz, épügy, mint a többi női tagoké. *Papp* Jancsi Reinitz legújabb szerzeményeit Aradon adja majd elő először. Az első heti műsoron szerepelnek még a „Mamuka, te hizol”, „A kapocs”, „A taxi”, „Haspók ur ebédel”, „Az ajánlott levél” című

apró darabok, melyekben Szász Ilona, Csabay Zsófi, Bács Olga, Ligeti Mariska, Boros, Boldizsár és Magyary szerepelnek. A darabokat Gábor Andor, a kitünő humorista írta. A kabaré zenei vezetését, — mint azt már megírtuk — Nádor Mihály vállalta el.

* **Érdekes látóvaló!** Felhívjuk a nagyközönség figyelmét Nagy Géza egészen újonnan épült s a kor legújabb technikai eszközeivel felszerelt fényképezési műtermére. A kapu aljában felállított kirakatokban sok szép enterieur-képet állított ki a fotografus. Ezen felvételek az illetők lakásán eszközöltettek. Azonkívül láthatók még nagyon sok helyes gyermek-felvételek és egy pár szépen beállított női portré. Nagy Géza műtermében naponta reggel 8—1-ig és délután 2—6-ig eszközöl felvételeket. Külső felvételeket pedig előjegyzés szerint teljesít. 6646

* **Anatole France; a Pinquinek szigete,** már kapható 1 kor. 90 fillér *Juhász és Tárjánánál*

* **A repülő cirkusz.** (Artista dráma az Urániában.) Hétfőn új szenzáció varázsereje vonza a közönséget az Urániába. A repülő cirkusz című három felvonásos artista dráma premiérjét tartják meg akkor, azé a drámáét, amely képek bemutatására külön színház alakult Olaszországban és városról-városra járva kizárólag ezt a darabot adta elő. Egy vándorló artistába beleszeret egy vidéki város polgármesterének leánya és elhódítja régi szerelmétől, egy hindu kigyószelidítőtől. Egy veszedelmes légtornászás alkalmával, mikor az artista a mérhetetlen magasságban a város felett kifeszített kötélre akar végigsétálni, a hindu lány egy mérges kigyót bocsát a kötélre. Rémes szorongás fogja el a nézőket, de a végzetes pillanatban megjelenik a toronyablakban a polgármester leánya és elriasztja a kigyót és megmenti kedvese életét. A kép hatását kellőképp leírni lehetetlen, meg kell azt nézni, hogy nagyszerűségét egész valójában méltányolhassuk. A hétfői előadások is délután két órakor kezdődnek. 175

* **Pünkösdi műsor az Apollóban.** A pünkösdi ünnepnapok alatt az Apolló-színház remek műsort mutat be. Első nap bemutatásra kerül az „Akasztófávirág” című szenzációs bűnügyi dráma, amelyet pénteken és szombaton páratlan nagy sikerrel vetített az Apolló. Hétfőn teljesen új műsor kerül bemutatásra, amelynek keretében színre hozza az Apolló-színház a „Vándorcirkusz” című legújabb nordisk slágert. A vándorcirkusz rendkívül érdekes artista-történetet visz a közönség elé. Tele van oly megkapó jelenetekkel s valódi cirkuszi produkciókkal, amelyek a Négy ördög című képet is feledhetetlenné tették. A vándorcirkusz első részében végignézhetjük, hogy az izmos artisták mint állítják fel a hatalmas ponyvasátort, amelyben játszani fognak. A második részben kialakulni látjuk Laurentó kötéláncos s Strom polgármester leányának szerelmét. A fiatalok egymásé akarnak lenni, de a nyárspolgárisan gondolkodó apa hallani sem akar arról, hogy a leánya egy artista felesége legyen. A kötéláncos végső elkeseredésében végső tette határozza el magát, a templom tornyára kifeszített kötélre végigmegy, hogy így pénzt szerezhesen s más pályára léphessen. Vállalkozása majdnem végzetessé válik. A cirkusból megszabadult kigyó felkuszlik a kötélre s utját állja a kötéláncosnak. Örületesen izgalmas jelenetek következnek, míg aztán a kötéláncos szerencsésen megszabadul veszedelmes helyzetéből s a polgármester leánya is az övé lesz. A remek artista-dráma mellett még több humoros slágert is színre hoz az Apolló új műsorán. 177

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi „Fehér Kereszt” gyermekvédő egyesület folyó hó 29-én (szerdán) d. u. 4 órakor. Urbán Iván főispán elnöklése mellett évi rendes közgyűlést tart. Targysorozat: Elnöki megnyitó. Károlyi Gyula gróf lemondása a társelnökségről. Titkári jelentés. Pénztárnoki jelentés. 1912.

évi munka program. Leitner Ernő dr. urnak az aradi áll. gyermekmenhely igazgató főorvosának előterjesztése a csecsemő dispenser felállítására tárgyában. 1912. évi költségeloirányzat. Esetleges indítványok. Zárszó.

Mit beszélnek a pesti forradalom sebesültjei.

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, május 25.

A Rókus-kórház sebészeti osztályán a tüntetés ötven sebesültje fekszik. Nyolevanhat embert részesítettek orvosi segítségben, ezek közül harminchat hazavitte a rendőrkard véres nyomát. Makay, Jung, Czukor, Révész, Király és Szegő orvosok kötözték be a rend őreinek áldozatait. Ma reggel szokása szerint megjelent a kórházban Augustza főhercegasszony és jelen volt a sebesültek kötözésénél. A fenséges hölgynek egy kis műtő-szeparéban külön kötözték a buzgó doktorok. Egy ujságíró végigjárta a 25., 26., 27., 30. számú kórtermeket; minden harmadik ágyban a kétnapos forradalom mártirjai fekszenek. *Martinka* Mátyás 29 éves állványozó munkást épen akkor vitték a műtőbe, ahol már operációra készen várták Augustza főhercegasszony és az orvosok. Manlicher-golyó érte a szerencsétlen ember lábát.

— Nem fáj, — mondta — eleinte sajgott, de aztán, mintha megbénult volna az egész testem. Hát nem baj kérem. Az elvért, a jogért eslekedtem. Ha mi nem, a fiaink majd hasznát veszik.

Kaposvárec Mátyás tizenhét éves asztalossegédnek a Schlick gyár előtt lóttak a lábába. Browning-golyó furta át a lábát.

— A gyár előtt állottam, amikor a mellékutcából kirohant tíz lovasrendőr és sortűzet küldött a kapu előtt álló férfiak és asszonyok közé. Lehetünk vagy tizen. Öten aztán fekvé maradtunk.

— Sajnálja, hogy kiinn maradt az utcán?

— Nem én! Nem én! Azt hiszem kérem, — tette hozzá keserű mosollyal, azt hiszem, jobb nekem, mint azoknak az elvtársaknak, akiket bevitték a főkapitányságra vagy az őrszobákra. Ezeket egész életükre megnyomorítják. Én legfőképpen bicegni fogok... Oszk nem is az én szegény lábamról, a választójogról volt szó ott az utcán...

Belicza István tizenkilencéves napszáms rémregénybe illő részleteket mondott el arról, hogyan bántak az összefogott és előállított emberekkel.

— A Mozsár-utcai rendőrszobába hetünket cipelték, láncra-fűzve. Bezárták ránk az ajtót, aztán hajrá! ütöttek, vágta agyba fűbe, mintha megörültek volna.

Centyu János lakatos orrát vágta le egy rendőr az Országház téren épen, amikor egy villamoskocsiból kilépett. Ugy be van kötözve a szerencsétlen, hogy nem beszélhet. Nagyon rosszul van *Konfino* András kovácssegéd és *Ignác* Vilmos lakatossegéd. E két fiatalembernek állapota válságos. A harmincas számú kórteremben Aszádi János 13 éves tanuló fekszik. Szép, barna füeska. Egy rendőrkard töböl lemetszette a karját. Iskolából jövet, a tömeg elsodorta. Szegényke nem tudott futni, hátramadt, egy rendőr elérte és levágta, mint a mészáros a báránykát.

HIREK.

Kristóffy József és a Törlesztési Bank.

— Pör százezer korona körül. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, május 25.

A Törlesztési Bank alapításakor Kristóffy József volt belügyminiszter a felesége nevében 100.000 korona értékű részvényt jegyzett. A részvények jegyzésekor a Törlesztési Bank alapítói közül többen megígérték Kristóffynak, hogy a tekintélyes jegyzés ellenében be fogják választani a társaság igazgatóságába. Kristóffyné a 100.000 koronát le is fizette, a részvényeket átvette, Kristóffynak igazgatóvá való megválasztása azonban egyre később.

Kristóffy sürgetésére az igazgatóság végre kijelentette, hogy ígéretét nem teljesítheti, mert Kristóffy a részvények jegyzése után olyan politikai szerepet játszott, mely lehetetlenné teszi, hogy őt az igazgatóságba beválasszák (?)

E kijelentés után Kristóffyné százezer korona erejéig pört indított *Sziwák* Imre dr., mint a Törlesztési Bank elnöke és alapítója és még két alapítótársa ellen. Követelte, hogy fizessék vissza neki a részvényekért befizetett összeget, mert ő csak azzal a föltétellel jegyezte a részvényeket, hogy férjét beválasszák az igazgatóságba. A keresetet úgy a budapesti kereskedelmi és váltótörvényszék, mipt a kir. tábla elutasította.

A királyi ítélőtábla ítélete ellen Kristóffyné felebbezett, de esodálatos módon, a férje időközben kérvényt adott be, melyben bejelenti, hogy a fölebbezést visszavonja és megnyugszik a tábla ítéletében. Ma foglalkozott az ügygel a Kuria s minthogy valószínűnek tartotta, hogy a kérvényt csak tévedésből adták be Kristóffy nevében, ahelyett, hogy a felesége nevében adták volna be, az iratokat visszaküldte a törvényszékhez azzal, hogy hívják föl Kristóffynét, nyilatkozzék, visszavonja-e a fölebbezést, avagy föntartja. Kristóffyné nyilatkozatának beérkezése után log a Kuria érdemben határozni.

— Az Aradi Közlöny legközelebbi száma a pünkösdi ünnepek miatt szerdán reggel jelenik meg.

— **Időjárás.** Az országos meteorológiai intézet hivatalos jelentése. Jöslat: Még sok helyütt zivataros esők, majd változékony idő várható, jelentékeny hőszűléssel. Sürgönyprognózis: sok helyütt csapadék, zivatarok, változékony, hűvös. A déli hőmérséklet 18-0 C. fok.

— **Külgyminiszterünk Vilmos császárnál.** *Potzdamból* jelentik: Berchtold gróf a monarchia közös külgyminisztere ma délután fél egy órakor Szegény Marich nagykövet kíséretében ideérkezett, ahol a császár külön kihallgatáson fogadta, Berchtold gróf ezután dezsönére kapott meghívást. Berchtold gróf a császár jobb oldalánál ült, míg a baloldalon Szegény Marich gróf foglalt helyet. A dezsönén jelen voltak még Bethman Hollweg birodalmi kancellár és Kiderlein Wächter külgyminiszter is.

— **Tisza István — az aradi ujságíróknak.** *Tisza* István gróf, Arad város országgyűlési képviselője ma két száz koronát küldött az Aradi Ujságírók Segítőegyesületének. Arad képviselője ezzel is dokumentálta, hogy megérti és méltányolja az aradi sajtó munkásainak a köz érdekében való fáradságot nem ismerő működését.

500 ÉV ÓTA
GYÓGYÍTANAK
KÖSZVÉNYT
CSÚZT STB.

TRENCSENTÉPLICZ

RÁDIUMOS
KÉNESHÓVÍZ
36—420 C. ÉS
ISZAPFÜRDŐI

Égész évben nyitva. Millió új építkezések Új nagyszálló. Új fürdők. Festői vidék. Nagyszerű olcsó tavaszi kúrák. Hazi-kúrák hoz: lezapszétküldés. Prospektust küld a fürdőigazgatóság.

— **Rejtelmes levelek az aradi postán.** Még néhány év előtt Magyarország volt a legkitünőbb terep a kivándorlási ügynökök számára. A hamburgi nagy kivándorlási irodák elárastották ügynökökkel az országot, ezenfelül azonban százezrekre a kivándorlásra csábító leveleket. A mostani kormány nagy súlyt helyez a kivándorlási kérdésre, ellenőrzi és megakasztja a lelkiismeretlen ügynökök működését, azokat a leveleket pedig, amelyeknek borítékján a kivándorlási irodák cégei díszlenek, elkobozzák, anélkül, hogy a posta azokat kikézbessítette volna. A kivándorlási irodák azonban nem mondtak le arról a reményről, hogy „visszahódítják” Magyarországot, ezt a kitűnő piacot. Miután tapasztalták, hogy a céges borítékok nem érnek el a címzettekhez, egész egyszerűen nyomtatott cégjelzés nélküli, úgynevezett *sima borítékokban* küldötték szét a veszedelmes nyomtatványokat. Azonban még így sem érnek el célt, mert még a posta is a legéberebben ellenőrzi ezeket a külföldi leveleket. Ma délelőtt az aradi postafőnökség telefonon értesítette a rendőrséget, hogy Hamburgból a mai napon több levél érkezett aradi címekre. A borítékokon nincs cégjelzés, csak nyomott jelzés: Drucksache (Nyomtatvány). A rendőrség a törvényszék vizsgálóbírájával együtt megjelent a postán s rövid vizsgálat után konfliskálta a leveleket, amelyek Éles Ármán, Fischer Ármán, Gyapjas Lajos, Horovitz Gusztáv, Kaufmann Sándor, Kristyóri János, Mairovitz Emil, Novotny Lajos, Ransburg Sándor, Ries Mátyás, Stengl Józsefné, Weis Dávid, Vulcu Maxim és Zabb István nevére érkeztek. Valószínűnek tartották, hogy a levelekben kivándorlásra csábító nyomtatványok voltak, melyeket Missler Frigyes és fia hamburgi hajó-jegyiroda küldött a címekre. Az ügyészség elkobzási indítványt tett.

— **Pünkösdi ünnepi bucsu Máriaradnán.** Az évenkénti kegyelet ismét elhozta az újatos híveket Máriaradnára. A buzgó zsolozsmák végig hangzottak az utcákon s megint népszerű tették a zárándok csapatok Radna községet a pünkösdi ünnepekre. A kedvezőtlen időjárás ugyan megapasztotta a gyalogosan jövő csapatok számát, de azért mégis 10,000-re tehető a hívek száma, kik az ünnepre a kegyhelyre érkeztek. Különösen az alföldi nagyobb városok és községek lakói jöttek ezuttal. Kellemesen lepték meg a hívek seregét a már elkészült új tornyok. A kegytemplomban új padok várták az érkezőket. Jelenleg pedig új lépcsők és a templom tetőzetének ujitása van soron.

— **Kinevezés.** A pénzügyminiszter Kuzmann Döme aradi pénzügyi segédtitkár a VIII. fizetési osztályba pénzügyi titkárnak nevezte ki.

— **Házasságok.** Somogyi Jenő gépészmérnök és Meistrovich Jolán, — Fischer Ferenc fakereskedő és Zádor Erzsébet, — Kelemen Zoltán honvédhuzár hadnagy és csikrákosi Fodor Mária, — Gerdanovits Iván honvédhadnagy és Vertán Margit ma kötötték házasságot az aradi királyi anyakönyvi hivatalban.

— **A református templomban pünkösdi első napján délelőtt két istentisztelet lesz,** mindkettő urvacsora osztással; az első nyolc, a második tíz óra után veszi kezdetét. Az új konfirmáltak először részesülnek urvacsorában.

— **Léghajó szerencsétlenség egy halottal.** Berlinből jelentik: Ma este Johannisthalban léghajókatasztrófa történt. Focker aviatikus Schlichting hadnaggyal felrepült. Alig érték 300 méter magasságra, amidőn a gép valószínűleg elromlott és az aviatikus leakart szállani. 150 méter magasságból azután a repülőgép lezuhant. Focker csak könnyebb sérülést szenvedett, a hadnagy azonban néhány perc múlva meghalt.

— **Mise a vár templomában.** Pünkösdi első napján, vasárnap a felsőbb leányiskola növendékei a vár helyőrségi templomában délelőtt fél 10 órakor megtartandó mise alkalmával egyházi énekeket fognak előadni. Ez alkalommal a katonai zenekar vonós hangszerekkel fog közreműködni.

— **Halálos automobil szerencsétlenség.** Makóról jelentik: Fraknó György szegedi gyógyszerész fiával együtt Makón keresztül hazafelé tartott. Utközben a soffőr megbetegedett, mire Fraknó egy makói soffőrt kért fel, hogy vezesse el a gépet Szegedig. Este volt már, az autó lámpái nem égtek a gép azonban teljes menetsebességgel haladt és egy fordulathoz nem ment az egyik utjelző oszlopnak. Az összeütközés következtében az automobil felborult, az utasok kiestek belőle és Fraknó fia agyrázkódást szenvedett. A két soffőr a gépkocsi alá került és órák hosszat heverték ott, amíg segítség érkezett. Az egyik soffőr a kezén és a lábán sérült meg, a másik pedig koponyatörést szenvedett és állapota súlyos. A gyógyszerésznek kisebb zúzódásokon kívül egyéb baja nem történt.

— **A rendőrtettek sebesültje.** Ruz József napszámos ma délelőtt elhagyta a kórházat, ahol sebet kitisztították és bekötötték. A gyógyuláshoz nyolc nap elégséges.

— **A bűnös leány.** Árgyelán Átyim vagyos kisbójai parasztagazda 17 éves Anuca nevű leánya néhány nap előtt tiltott operációnak vetette alá magát. Öt hónapos magzatát az operáció után a kertben elásta, azonban a kutyák a kis holttestet felkaparták, marcangolni kezdték és egyik lábát meg is ették. A bűn így kiderült s a csendőrök megindították a nyomozást. A leány mindent bevallott s elmondotta, hogy a szomszédos község egyik bábaasszonya hajtotta végre az operációt. A vizsgálatot folytatják.

— **Halálozás.** Vikol Lipót földbirtokos e hó 24-én Aradon 57 éves korában meghalt.

— **A fukarság szenvedélye.** A bécsi rendőrség egy névtelen levélből értesült, hogy Anna Knie bérkocsi-vállalkozó istállójában éhen döglenek a lovak. A vizsgálat két, már éhen döglött lovat talált az istállóban és a többiek is döglőfélben voltak. Az asszony elhalt férjétől örökölte az üzletet, ki nevezetes volt, hogy a legszebb lovakat tartja Bécsben. A fukar asszony, midőn átvette az üzletet, csak keresni akart, de a kiadástól irtózkodott. A kocsik lassan tönkre mentek, hogy padlójuk beszakadt. A lovak nem kaptak mást, mint szalmát enni, később már csak forgácsot akart az örült asszony a lovaival etetni. Persze a szerencsétlen állatok tönkrementek és kettő meg is döglött. A többi a rendőrség agyonlövötte, mert már nem lehetett volna megmenteni őket. Az engedélyt persze bevonták a bolond asszonytól, ki fukarságában jó üzletét teljesen tönkretette.

— **Nyári vasárnapi munkaszünet az aradi üzletekben.** Az aradi női divat, kézmű és kézimunka üzletek elhatározták, hogy a korábbi években követett szokáshoz híven az üzleteket a nyári vasárnapokon egész nap zárva tartják. Az erre vonatkozó egyezmény f. évi június hó 1-én lép életbe és augusztus 20-ig bezárólag tart. Az erre vonatkozó megegyezést a következő cégek írták alá: Bellák és Deutsch, Bohn Károly, Glück Dezső, Hoffmann Sándor, Kell Manó, ifj. Kopetko Károly, Klein Sándor, Lengyel Testvérek, Németh István, Pick Ernő, Rosenblüh H. és Tarsa, Scherhag H. és Fia, Sugar Izidor, Weisz és Benjamin. Ezenkívül zárva tartják a nevezett vasárnapon üzleteiket: Deutsch Testvérek, Hoffmann Antal, Wadowsky Gusztáv.

— **Értesítés.** Az Aradi Villamossági Résvénytársaság ez uton értesíti a fogyasztó közönséget, hogy a kábelhálózat mentén e hó 28 és 29-én, azaz kedden és szerdán délelőtti 11 órától 2-ig az áramszolgáltatás kábelkapcsolása miatt szünetelni fog.

— **Eljegyzések.** Rácz Jenő Reusz Mór és Fia cég belfelügyelője eljegyezte Bérczi Rózsit, Bérczi Sándor budapesti nagyiparos leányát. (Minden külön értesítés helyett.)

Vajda Jolánkat, Vajda József aradi zsidó hitközségi jegyző leányát eljegyezte Löwy Mihály dr. ujkécskei ügyvéd.

Schmidt Ferenc eljegyezte Hingler Mariskát özv. Hingler Viktoria leányát.

— **Az emberlő auto.** Trencsénből jelentik: Ricsó állomás közelében e hó 19-én Grün Hugó rassói nagybérő automobilja keresztülment egy eddig ismeretlen egyénezen s azonnal halálát okozta. A soffőr a sötétben látott egy alakot az ut szelén, amely, mikor az automobil közeledett, hirtelen eleje ugrott. A soffőr, bár fekezett, az automobil az ismeretlen keresztülment. Eddig még nem sikerült a halott kilétét megállapítani.

— **Brilliáns, gyémánt, arany, ezüst** ékszerek, ezüstnemek, órák előnyösen beszerezhetők Igaz Sándor elsőrangú ékszerésznél Arad, Andrassy-tér Minorita-palota. Telefon 321.

— **Gőzfürdőjegy a munkásoknak.** Az Aradi Kerületi Munkásbiztosító Pénztár értesíti a betegség esetére biztosított tagjait, hogy a pénztár gőzfürdőjegyeket önköltségi árban minden jelentkező tagnak a hivatalos órákon belül rendelkezésre bocsátja.

— **Adomány.** Mairovitz család Máriaradna 20 koronát juttatott lapunk kiadóhivatalába dr. Pálmai Lajosné ravatalára szánt koszorúmegváltása címén, az izr. népkonyha részére. Az összeget rendeltetési helyére juttattuk.

— **Az Özvegy Polgárnök Otthonának** céljaira a héten a következő adományok érkeztek: Mikulay Lajosné urnától 50 korona, Simon Tamásné urnától egy nagy asztal, egy óra, egy éléskamra polc, Halmai Andorné urnától egy poharszek, egy ejjeli lámpa, 3 abrosz, 2 tucat szerrivette, 2 ágyra huzat, özv. Persáné urnától 1 íróasztal, báró Bandnidy Antalné urnától 500 korona, Kintzig János ur és nejétől 300 korona, melyekért halás köszönetet nyilvánítt az egyesület nevében özv. Purgly Lajosné fővédasszony. A nagyközönség jóindulata és hathatos támogatása újabb bizonyítéka annak, hogy a nőegylet szükséges és humanus intézményt valósít meg, amikor az elmagyart s elszegényedett matronák holtig való ellátását s nyugalmas otthonuk megalapítását tűzte ki célul. Ez uton is esdve fordul a nemeslelkű emberbarátokhoz, hogy bárminemű természetbeni, így: régi butor, edény, ruha stb. vagy pénzbeli adománnyal az otthon mielőbbi megvalósulását elősegíteni kegyeskedjék. Küldemények fővédasszony lakásán (József főherceg-ut 21. szám, földszint balra) fogadtatnak el.

— **Elveszett.** Ma délután a Központi-szálloda és a Szabadság-tér közti útvonalon elveszett egy brilliáns gyűrű. A megtaláló a Fehér Kereszt portásánál illő jutalmat kap, ha a gyűrűt átadja.

— **A gyermek majálist az összes aradi elemi és polgari iskolák növendékei részére** június hó 2-án, jövő vasárnap d. u. 2 órakor tartják meg a Városligetben. Az ifjuság fél 2 órakor gyülekezik a Szabadság téren, honnan ket zenekar játéka mellett a fűtákon kivonul a ligetbe. Ott társasjátékok rendeznek az egyes iskolák, körüljárják a ligetet. 5 órakor dalverseny lesz, melyen az egyes iskolák énekkarai kelnek egymással versenyre. A dalversenyt különféle gyermektréfák követik, a tánckedvelőknek pedig két zenekar húzza a talpálá valót. Belépti-díj gyermekeknek 30 fillér, felnőtteknek 40 fillér.

— **Koszorúmegváltás.** Boldogult dr. Pálmai Lajosné ravatalára szánt koszorúmegváltás címén újabb a következő adományok folytak be: Nagy Sándor dr. és neje, Seidner Bernát és neje, Seidner Frigyes dr. és neje, Mairovitz-család (Máriaradna) 20—20 korona a népkonyha, továbbá Reisinger Sándor és neje 20 koronát adományoztak az izr. nőegyletnek, mely kegyeletes adományokért ezuton mond halás köszönetet az elnökség.

SALVATOR kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatása. — Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban. SCHULTES ÁGOST Szinye-Lipóczi Salvatorforrás-vállalat, Budapest, V. Rudolf-rakpart 8.

— Pöstyén új fürdőpalotája, melyet a múlt hónapban nyitottak meg, világszerte híressé vált, mint a legtekélyesebb fürdőház és szállószanatórium, 300 pompás, kényelemmel berendezett szobája között számos oly lakosztálya van, amelyek fürdőszobája az eredeti gyógyforrás van bevezetve. Az épület közvetlenül az iszapforrások felett létesült, a méretei oly hatalmasak, hogy naponként 5000 beteg tarthat benne kurát.

— Születések, halálozások és házasságok. Az aradi anyakönyvi hivatalban folyó hó 23—25-én a következő születéseket, halálozásokat és házasságokat jelentették be: *Született:* Czettel István tékezőnek István nevű fia. Kutny József motorvezetőnek Ilma nevű leánya. Trutia György fuvarosnak István nevű fia. Kardos Antal szabónak Antal nevű fia. Nádray Mihály kőművesnek Nándor nevű fia. Manga Antal napszámós-nak Margit nevű leánya. Szentmihályi Benő napszámós-nak Julia nevű leánya. Szlamai Vilmos fékezőnek János nevű fia. Komlósi Ágoston máv. hivatalnoknak Lajos nevű fia. Kosara Mark Sándor nyomdai gépmesternek Mária nevű leánya. Konkoly Thege Elemér folyammérnöknek Sarolta és Irén nevű (iker) leányai. Csajda Ferenc kereskedőnek Jenő nevű fia. Czettel István fékezőnek István nevű fia. Kardos Sándor táviratképesítőnek Margit nevű leánya. Nagy József hiv. szolgának Julianna nevű leánya. Nyáry Béla cukorgyárosnak Margit nevű leánya. *Meghalt:* Bali István 2 hónapos fia. Lipitor Fülöp 62 éves napszámós. Matusz Imre 59 éves gazdálkodó. Pankotai János 49 éves magánzó. Stagl József 37 éves kefekötő segéd. Sisák Irén 10 hónapos leány. Özv. Lónyai Ignácné 78 éves kalauz. Bárdos Lidia 29 éves napszámós. *Házasságot kötött:* Bierbauer Béla lakatos Török Erzsébettel.

— Eredeti japánrizsfüggöny darabja 10 korona, kapható *Kotányinál* József főherceg-ut 3.

— Gőzfürdő nők részére. A Thököly-téren levő „Opre” gőzfürdőben nők részére hétfőn és pénteken d. u. 3—6 gőzt adnak. Férfiak részére naponként reggel 5-től d. u. 1 óráig, klubok, egyletek tagjai, katonaság, rendőrség 70 fillért fizet. A gőzfürdőt teljesen átalakították és újonnan rendezték be. 10 drb. abonoma jegy 8 kor. 3644

— Uj termény és liszt-üzlet. A nagyközönség szíves tudomására hozzuk, hogy Aradon, Boros Béni-tér 21. szám alatt Lévai és Kornis cég alatt törvényszékiileg bejegyzett liszt, és terményüzlet nyílt, hol az összes terményárakat kicsinyben és nagyban állandóan a legjutányosabb napi árakban árusítják. 3450

— A milánói olasz felharmóniai zenekar pünkösdi első és második napján tartja utolsó hangversenyét a Központi kávéházban.

— Uj fényképészeti műterem. A nagyközönség szíves tudomására hozom, hogy Aradon, *Andrássy-tér 15. szám alatt* (Herman-palotában) egy modernül berendezett fényképészeti műtermet nyitottam, hol minden kivitelű arképeket a legizlésebben és a legszolidabb árak mellett készítek. *Felvételek egész napon át eszközölhetők.* Szíves pártfogást kérek, kitünő tisztelettel *Békés Jenő.* Telefon 916.

— Hévíz fürdőről. *Dr. Schulhof Vilmos* fürdőorvos, a csuzos és köszvényes bántalmak szakorvosa működését újból megkezdte a Ferenc József-házban. A Zander-gyógyintézet megnyílt május havában. 6901

— Rendkívüli alkalmi vétel! Különleges villanyesillárok és Wolfram égőkben Fischer Mór üveg, porcellán és diszmiáru üzletében Arad, *Andrássy-tér 20.* (Fischer Eliz-palota.) Városi és megyei telefon 568. 3009

— Egy Kárpáti-féle fejfájás elleni pastilla 5 perc alatt megszüntet mindenféle főfájást. 1 üveg 12 adaggal 1 korona. Kapható kizárólag a készítőnél Kárpáti János gyógyszerárban Arad, Boros Béni-tér. 4676

— Orvosi körökből. *D. Graur* Viktor dr. egyetemes orvostudor, fogorvosi és műfogászati szakrendelőjét folyó évi május hó 1-től Deák Ferenc-utca 40. a. I. emelet gör. kat. új bérpalotába a Vasszállóval szemben helyezte át. Bejárat a Weitzer J. utcából is.

Kugel Ede dr. szülész, nőorvos május 20-ikától Eötvös-utca 5. szám alatt rendel. Telefon 921.

— A legmegbízhatóbbak a Messenger-boyok. Telefon 816.

— Elite és Revue Parisienne párisi divatlap tavaszi és nyári száma színes képekkel és magyar szöveggel, kapható *Juhász és Társa* modern könyvesházában *Andrássy-tér 16. sz.*

— Tisztelettel értesitem a n. é. hölgyközönséget, hogy bécsi bevásárlási utamból megjöttem és magammal hoztam a legújabb és legszebb párisi és bécsi modell újdonságokat. Üzletem régi jó hírneve garanciát nyújt a hölgyeknek, hogy olcsó áraink mellett senki sem versenyezhet velem. *Grünblatt Antonia* női kalap divatterme *Szabadság-tér 11.*

— Uj női és férfi szabó-szalón. Értesítjük a n. é. közönséget, hogy *Aradon Rákóczi-utca 22. alatt* (Forray- és Zrínyi-utca között) egy modernül berendezett női és férfi szabó műtermet létesítettünk. Hosszabb ideig külföldön e téren szerzett szakképzettségünk folytán módunkban áll igen tisztelt megrendelőink legkényesebb igényeit is szolid árak mellett legjobban kielégíteni. — Szíves megrendeléseket kérünk, kitünő tisztelettel *Weinhart és Horvát.* 3070

— Szörme ruháinkat nyári gondozásra legbiztosabban helyezhetjük el moly, tűzkár és betörés elleni biztosításra. *Beregszászy* Lajos szücszmester megóvó-intézetében *Deák Ferenc-utca 31—32.,* mely intézet 200.000 koronára van biztosítva. Minden darab érték szerint biztosítatik. 3305.

— Szoba-, cimpfestő, mázóló *Weichinger* Adolf Arad, *Hunyadi-utca 1., 11-ik udvar.* 3560

— Elsőrendűnek bizonyult ékszer. *Waldmann I.* ékszerműves gyártmányait legjutányosabban árusítja és készíti. Cégét a nagyközönség szíves pártfogásába ajánljuk. Üzlet és műhely *Szabadság-tér 14.* 3393

— Pünkösdi ünnepekre. *Imakönyvek* igen nagy választékban leszállított árban kaphatók *Ingusz I. és Fiánál* *Weitzer-utca.*

— Kérjen ingyen cipő-árjegyzéket a *Moskovits* cipőgyár r. t. fiókraktárából, Arad, *Szabadság-tér 18.*

— Elsőrendű vizsgalapok *Kerpelnél.*

VITA FORRÁS
SOSKÜT

Biztos gyógyszer: gyomor- és cukorbetegnek, köszvény hólyag- és vesebetegnek.

Felphár VITA-forrás a gyomorerégi azonnal megszűnietti
A vállalat tulajdonosa: 3271

„CONSUM” kereskedelmi részvénytársaság
Budapest, VI., *Török-körút 4.* Telefon 10—12

Főraktár: *Kardos Miklós* ásványvizkereskedőnél Arad.
Kapható: *Éles Ármán, Nagy Farkas Dalmel Lajos, Dörr, Fejér Gyula* stb. cégeknél.

Jön a kabaret.

*

Habár a láz nagymervben káros, — iszonyu lázban ég a város. A férfiaknak szíve dobban, — hölgyekénél sokkal jobban, — az ifju, sőt agg vad gomolyba — Csermákot váltig ostromolja, — egy csöpp jegyet esengve kér, — legyen aranyhegy bár a hér. — Házakban, utcán és téren, — egyrül beszélnek szüntelen, — szó csak egy tárgyról pereg, beszél ifju, agg, gyerek.

Erről a tárgyról szól dalom, — kissé gyengen fájdalom, — mert minden szónál szebb a tett, — mezenekellek, óh kabaret.

Ha rólad irok verseket — bevallom, több szempont vezet — s mig toliam itt a rimet ontja, — a láb a rimek főszempontja: — versben, kabaretben, üsse kő! — a jól sikerrült láb a fő. Bövem kifejtem hát alább, — mily fontos tényező a láb.

Mi munkásemberről a kar, — a kabarethölgyeknél a láb az, mely eltart, ápol s eltakar. — A női láb rögtön leláncol, — ha feszülő trikóba táncol, — s ha lábat több szép nő emel: — ez nagy figyelmet érdemel. — Egynémely láb roppant eszes, — kivált ha a trikó feszes, — s ha latod rögtön ráfogod — egy ilyen láb megérdemelné a harmas szavazó jogot. — Csak azt nem tudja, aki kába, — hogy minden egyes kabarethölgynek ily roppantul művelt a lába.

Most jöjj, játékos képzelet, — s nézzük, mi van a láb felett? — A láb után a vadli jó, — büszkén ápolja ezt a nő, — aztán, mely izgat lomha vért: jó most a rózsatelepte térd, — amelynek (minden ur belátja) — ötszáz Kugler-süteménynél nagyobb értékű a kalácsa. — A térd fölött egy szeknya ül, — egy bájos szoknya: tiszta tüll. — Egy szoknya, mely semmit se rejt, s az ember mégse lát, de sejt. — Sejtünk e kis szoknyák alatt — nagy, óriási bájokat, — s a kabarestnél a főelem — e nagyszabásu sejtetem, — melyből a férfi lába jó

Sirolin "Roche" biztos gyógyhatást nyújt katarrhusoknál, hörghurutnál, asthmanál, influenza után. **Sirolin "Roche"** kezdődő tüdőbetegséget csirájában elfojt. Kellemes íze és az étvágyra való kedvező befolyása megkönnyítik a **Sirolin "Roche"**-al való hosszabb kurákat!

A légzési szervek meghüléseit legbiztosabban Sirolin "Roche"-al kezelik. Ezért nélkülözhetetlen ezen ehsmert és bevált szer minden háztartásban. Szíveskedjék a gyógytárakban határozottan Sirolin "Roche"-t kérni.

ELŐRANGU BIZTOSAN GYÓGYIT.

LIPIK SZLAVONIA GYÓGYFÜRDŐ

Alkalikus sós, jódos vizek. Radioaktiv források **64°C.** Nyári és téli kúra. Kívánatra prospektus ingyen.

rheumát. ischiast. anyagcsere-zavarokat, cukorbetegséget, alkati bajokat, gyermek kórokat, csonttöréseket és izzadányokat.

— a szíve lüktet, vére fő — s melynek reményében sok ur pezsgőért is sok flért leszur.

A kabaretról, valljuk be azt. — hallottunk immár több panaszt, — például többen azt beszélék, — hogy a sok hölgy ruhátlan félig. — Am eme vád, ez meg nem állhat. — mert cipő fedí be a lábat, — ami szinte lényes dolog: — a szoknya szintén ott lobog. — Nem az fáj több urnak tehát, — hogy ruhátlan a váll s a hát: — csuf önzés rejlik hát e vádban: szerepnék hogy ha a szereplőknek —

dek után a törvényszék visszavonult, majd Köller János dr. táblabíró kihirdette, hogy a törvényszék Birkást három havi fogházra ítélte, szóval a novellában megengedett *legsúlyosabb* büntetõnemet alkalmazta a fiuval szemben.

Ekkor általános meglepetésre Ferenczy Tibor dr. ügyész felállott s a következõket mondotta:

— Tekintetes kir. törvényszék! A hozott ítélet ellen a fiu érdekében *enyhítésért* felebbezek! A fiatalok büntetésénél nem az a fontos — indokolta meg felebbezését az ügyész — hogy milyen volt az eredmény, hanem az indító okokat kell kutatni. A jelen esetben a vádolt tettét felháborodásában, pillanatnyi dühében követte el. Előélete tiszta, nem züllött, rosszhajlamu büntözõvel van dolgunk! Nem látom tehát szükségét annak, hogy a *legsúlyosabb* büntetõnemet alkalmazzuk!

A humánus gondolkodású ügyész szavait a közönség megéljenezte. A felebbezéshez különben Bönes Károly dr. védõ is csatlakozott.

§ A méltóságos asszony a vádlottak padján. A külföldön töltött be igen magas állást özv. B.-né férje. Mikor az ura nemrég meghalt, a méltóságos asszony Budapestre költözött s azóta itt él, amint megszokta, tovább is nagylábon. Pedig ami vagyon B. után maradt, a gyermekei örökölték. A méltóságos asszony nyakra-fõre csinálta most az adósságot, leginkább a kereskedõknél, mindenütt 50—2000 korona kontóra téve szert. Mikor látták a kereskedõk, hogy pénzt nem kapnak s hiábavaló a pörlés is, följelentették B.-né csalás miatt. Ma tárgyalta Csillery dr. budapesti bíró a méltóságos asszony pörét, aki ellen egyébként több szegény ember is tett följelentést, szintén csalás címén. Ezeknek megígérte, hogy 100—200 koronáért állást szerez a postán. A tárgyaláson a védõ rámutatott arra, hogy bár ügyfele például Girardi divatkereskedõnek 2098 koronával, Marton Alajosnak ugyancsak tekintélyesebb summával tartozik, csalást nem követett el, csak épen tartozik és jelenleg fizetni nem tud. Az állásszerzések dolgában pedig B. né igazolta, hogy az illetõknek szerzett is egy gróf-képviselõtõl ajánlótvelet s nem tehet arról, hogy eddig nem kaptak mindannyian alkalmazást. A bíró B.-né fölmentette a vádak alól.

§ A mulató patikussegéd. Budapestrõl jelentik: Dávid Nándor gyógyszerészsegéd két évvel ezelõtt kollégájával, Kiszeli Imrével éjjeli inspekción tartott Radánovics Dániel Krisztina körüti gyógyszerertárban. Hogy az idõ gyorsabban teljen, a két gyógyszerészsegéd borozgatni kezdett s e közben Dávid Nándornak olyan jó kedve támadt, hogy elküldte a laborán-t a közeli kocsmába cigányért és borért. Csakhamar meg is érkezett egy 4 tagú zenekar. Ürmös László, Rigó János, Jónás János és Kovács János muzsikuscigányok fáradhatatlanul húzták a két patikusnak. Amikor végre kivirradt, az egyik cigány tekintettel arra, hogy a bor már elfogyott, pálinkát kért Dávid Nándortól.

— Várjatok, mindjárt hozok nektek jófajta konyakot.

Ezzel lement a pincébe és ott *vitriolból és kórisbogyó porból, továbbá paprikából készült poloshkairtó szert* öntött össze pálinkával és ezzel a folyadékkal *italta meg* a négy cigányt. A maró folyadék csakhamar megtette hatását, úgy, hogy a mentõknek kellett a mérgezés tünetei közt megbetegedett három cigányt ápolás alá venni. A gyógyszerészsegéd tréfája következtében a három cigány súlyos belsõ sérülést szenvedett. A negyedik cigány

észrevette, hogy a gyógyszerész manipulált a pálinkával, tehát épen csak megkóstolta, aztán kiköpte, minélõgva semmi baja sem lett. Az ügyesség három rendbeli gondatlanságból okozott súlyos testi sértés vétsége miatt tett vádat Dávid Nándor ellen. Ma tárgyalta ezt az ügyet a büntetõtörvényszék Makutz dr. bíró elnöklésével. A bíróság David Nándort három rendbeli gondatlanságból okozott súlyos testi sértés miatt 210 korona pénzbüntetésre ítélte.

SZERKESZTÕI ÜZENETEK.

Dalt szeretnék írni... Ne írjon dalt.

J. Ez rendkívül komplikált jogi eset. Leghelyesebb, ha ügyvédhez fordul.

Dán. Egészen kezdetleges munka.

Cenci. Ha átdolgozná, talán közölhetõ lenne.

N. K. Az ilyen rosszakaratu szóbeszéd eredetét nem lehet kipuhatolni. Tanácsunk: jobb ha vár, míg elhallgat a pletyka.

AZ ÖREGEM

is mindig azt mondta, hogy szeplõk elüzsére, valamint finom, puha bõr és fehér teint elérésére és megõvására nincs jobb szappan, mint a világhírû „Steckenpferd” liliumtej szappan. Védjegye „Steckenpferd”, készíti Bergmann & Co. cég Te-schen a/E. — Kapható minden gyógyszerertár-, drogéria-, illatszertár s minden szakmába vágó üzletben. Darabja 80 fillér. — Hasonlóképen csodálatosan bõvállik a Bergmann-féle „Manera” liliumtejkrem fenér és finom nõi kezek megõvására, ennek tubusa 70 f-ért mindenütt kapható.

Szendrey Mihály szingargató pünkösdi a vendég-szereplõkõn lovagolt, pünkösdi után pedig az abbáziai cápákat nyergeli meg.

NESTLÉ
gyermekiszíje

vizzel felfõzve
csecsemõk, gyermekek, valamint
gyomorbetegségek

régbevált tápláléka
50 oróta kipróbálva
és orvosilag ajánlva

Tiszta alpesi tejet

terfalmaz
1 doboz 1 kor 80 fill.
minden gyógyszerertárban és
drogeriában kapható.
Prospektus ugyanott.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Meghülyült egy ütéstõl.

— Aradi ügyész — a vádlott mellett. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 25.

A múlt év december havában alaposan beborozva állított be Sütõ István Ferenczéri kocsmájába Ursz János iparos. Ursz Muhr nevü barátjával helyet foglalt egy asztalnál s hangosan kiabálva bort rendelt. Mikor a borfiu, Birkás János 17 éves aradi lakos odament az asztalához, Ursz reakciabált:

— Na õcsém, ha van bátorságod, húzd meg a bajuszomat! Ha meghuzod, kapsz egy koronát!

Birkás nem hagyta ezt magának kétszer mondani, odament a kedélyeskedõ részeghez és meghuzta a bajuszát. Ursz ezen annyira feldühödött, hogy hatalmasan pofonvágta a borfiut. Birkás a fájdalom hatása alatt egy szódásüveghez kapott és azt Ursz fejéhez vágta. Az iparos azonnal ajultan esett össze, a mentõk szállították a kórházba. A tejsébe ugyan hamarosan begyógyult, de a sérülés következtében meghülyült.

Birkás ellen megindították az eljárást. A vádtanács súlyos testi sértés büntette miatt vád alá helyezte s az aradi kir. törvényszék ma foglalkozott az ügygel. Birkás beismerte bûnét, de azzal védekezett, hogy a sértett õt oly erősen arcul ütötte, hogy nem is tudta, hogy mit csinál. A beidézett tanúk valamennyien beigazolták a vádlott állításait. A kihallgatott orvosszakértõk elmondották, hogy a sértett három hétig feküdt beteg az aradi kórházban s a sérülés következtében demens (hülye) lett. A bizonyítási eljárás befejezése után felolvasták a vádlott erkölcsi bizonyítványát, továbbá a környezettanulmányt, amelyek bizonyították, hogy a vádlott mindig dolgos, munkás, becsületes fiu volt. A vád és védbeszé-

NEUMANN M.

urí szabó

es. és kir. udvari és kamarai szállító

férfi-, fiu- és leánykaruha telepe

Arad.

Elõsmert legjobb minõségü áruk.
Külön osztály mértékszerinti megrendelésekre.

Mit használjunk
hajhullás és fejkorpa

ellen

187

Mint a hajhullás és korpaképződés leg
hatékonyabb ellenszere a világhírű Dr.
William Patterson-féle szagtalanított és
tiszta petróleum kivonattal készített
van elismerve. Ezen kivonattal a fergelomban

Dr William Patterson.
American Hair Petrol

néven szerepel. Egy üveg ára 2 korona.
Kapható Aradon

Hánzu Nestor
Vöröskereszt Drogeria

Weltzer János-utca 2. sz.

Magyarországi főlerakati: Barabás és Stefanovits
drogulisták, Budapest, Alagút-utca 6. szám alatt.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

A gabonaüzlet pünkösdkor.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 25.

Pünkösöd ünnepének küszöbén a megújuló
csapadékos időjárás aggodalommal tölti el a gaz-
dákat, mert véleményük alapján ezidőszert a
vetéseknek több esőre szükségük nincs, sőt a tul-
sok nedvesség káros hatással van az általános
mezőgazdasági állapotra.

A már teljesen felesleges eső helyett felette
kívánatos lenne, ha mérsékelt meleg időt kap-
nánk, hogy az idej termés elé ne csak szép re-
ménytel tekintsünk, hanem az valóra is váljék.

A gabonaüzletben hosszabb idő óta hiányzik
az élénkebb üzletmenet. Noha az irányzat kelle-
mesebb, az árak tartottak, a hét az üzletlenség
jegyében számít.

— **A borértékesítés szervezése.** Az Arad-
hegyaljai Szőlőgazdák Egyesülete folyó hó 24-én
délután, a városháza tanácstermében rendkívüli
közgyűlést tartott, melynek egyedüli tárgyát ké-
pezte annak a megbeszélése, hogy a hegyaljai
szőlőgazdák az Aradon alakulóban levő Borérté-
kesítő és Kereskedelmi Részvénytársaság létesí-
tésével szemben milyen állást foglaljanak el. Bódy
Bódog a szőlőgazdák egyesületének elnöke kifej-
tette és határozott érvekkel bizonyította, hogy a
szóbanforgó részvénytársaság megalakítása a
szőlőgazdáknak minden tekintetben csak elő-
nyére lehet s miután annak a megalakítása már
teljesen biztosított dolognak tekinthető, ennél fogva
a maga részéről nagyon kívánatos dolognak tar-
taná, ha ezen vállalatban a szőlőbirtokosok mint
alapítók, minél nagyobb számban vennének részt.
Ezután az alapítók nevében Kaszab Géza üzleti
szempontból fejtegette a létesítendő vállalat szük-
séges és hasznos voltát. Priegel István dr., Halmay
Andor, Szabó Zoltán és Kászonyi János szölkék
még hozzá a tárgyhöz, kik valamennyien egyértel-
műleg az elnök által kifejtett és ajánlott állás-
pontra helyezkedtek s a vállalat létesítését öröm-
mel üdvözölték. Ezután ilyen értelmű határozati
javaslatot fogadtak el.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Tájékoztató tudósítás.

Budapest, május 25.

Készáru.

Kínálat mérsékelt, vevérekedv nincs, lanyha, üzlet-
telen.

Határidő.

Déli 2 órai
zárlat zárlat

Buza 1912. májusra 11 87 - 11 83 11 89 - 11 90
Buza 1912. októberre 11 48 11 49 11 51 11 52
Rozs 1912. októberre 9 62 - 9 63 9 63 9 64
Tengeri 912. májusi 8 90 8 91 8 96 8 97
Zab 1912. októberi 9 0 - 9 1 9 17 - 9 18
Az árak 50 kilónként számítva.

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés).

— Május 25. —

Magyar aranyjárdék 4 ⁰ / ₀	—	—	—	109.—
Magyar koronajárdék 4 ⁰ / ₀	—	—	—	89.25
Magyar koronajárdék 3 ¹ / ₂ ⁰ / ₀	—	—	—	77.25
Magy. földteherm. kötvény 4 ⁰ / ₀	—	—	—	90.—
Horvát-szlavon földteherm. kötvény	—	—	—	92.25
Magyar nyereséjsorsjegy kölcsön	—	—	—	216.—
Tiszaszab. és szegedi sorsjegy kölcsön	—	—	—	149.50
Oszták járadék papírban	—	—	—	89.35
Oszták járadék ezüstben	—	—	—	92.10
Oszták járadék aranyban	—	—	—	114.—
Oszták koronajárdék 4 ⁰ / ₀	—	—	—	79.50
1880. évi oszták államsorsjegy	—	—	—	159.—
Oszták-magyar bankrészvény	—	—	—	19.95
Magyar hitelbank-részvény	—	—	—	838.—
Oszták hitelintézeti részvény	—	—	—	639.25
Oszták-magy.-államvasuti részvény	—	—	—	732.50
20 frankos arany (Napoleonkor)	—	—	—	19.10
Német birodalmi márka	—	—	—	117.92 ¹ / ₂
Londoni vista	—	—	—	241.25
Páris vista	—	—	—	95.57 ¹ / ₂
10 márkás arany	—	—	—	28.56

Felelős szerkesztő:

Bolgár Lajos.

Női A Pozsonyi Kereskedelmi és Iparkamarától
fenntartott nyilvános, három évfolyamu
Felső Kereskedelmi Iskola Pozsonyban
Érettségi vizsgálat. Állásbiztosítás. Internátus.
Értesítőt kívánatra küld: az igazgatóság.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1912. május hó 26-án:

Délután fél 4 órakor mérsékelt helyárrakkal:

Sasfiók.

Szimű.

Este fél 8 órakor rendes helyárrakkal:

A) bérlet

A) bérlet.

Leányvásár.

Operette.

Hétfő, 1912. évi május hó 27-én.

Délután fél 4 órakor mérsékelt helyárrakkal:

Cigányszeretem.

Operette

Este fél 8 órakor rendes helyárrakkal:

Bérleten kívüli előadás.

Bérleten kívüli előadás.

A Kis gróf.

Operette 3 felvonásban.

Kezdeté este 7/8 órakor.

URÁNIA

Mozgófénykép színház.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma vasárnap, 1912. május 26-án

1. Fácánvadászat Welszben. Látványos. — 2. Ma nekem, holnap neked. Humoros. — 3. Az erdélyi ciklon pusztításai. A helyszínen készült eredeti felvétel. — 4. Halál öfelsége. Szenzációs dráma 3 felvonásban.

Hétfőn, 1912. május 27-én.

1. Postás. Humoros. — 2. Rascal győzelme. Az idej budapesti löversenyek királydíjja. — 3. Repülő cirkusz. Artista dráma, 3 felvonásban.

Előadások kezdete délután 2 órától folytatódólagosan 11 óráig tartanak.

Sokszorosán utánzott, de
**soha el nem ért eredmé-
nyekhez Zacherlin**

Valóságos csodálatraméltó bármely rovar
ellen.

Soha nincs zacskóban, hanem kizárólag üvegben és kapható:

Arad:

Nagy Farkas (Adler Anna és társa), Färber Lajos és testvére, Fies Armin, Vojtek és Weisz, Pollák József, Hegedüs Gyula, Weigl Adolf és társa, Ehrenfeld Ignác, Dürr Gusztáv, Dalmel Lajos, Braun Soma, Weisz Dávid, Steinitzer N., Meer Mór és f.a. Hoffmann J. Hoffmann Ottó, Lázár Gyula, Guttman Samu, Dusek Ferenc, Dürr Kocsárd, Rottstein Mór, Kovasz Gusztáv, Dónáth Simon, Braun Antal, Baumann B. Riesz Mátyás, Glück József, Schwarz M. és társa, Schwarz János, Weisz Mór, Prolich István, Hendel testvérek, Gróf László, Altman Ede, Erbeszkern Béla, Schlesinger Béla.

Uj-Arad:

Orth A. J., Zinner Mátyás, Haeckel Gyula és társa, **Battanya:** Fischer Hermann, Geller Ferenc, **Borosjenő:** Blau Dávid, Radó Adolf, Straus Ignác.

Buttyán: Klein Márton

Csermő: Holländer Sámuel Fla.

Gurahonoz: Welsberger Samu ut.

Kisjenő: Messer Lipót.

Mária-Radna: Félix Károly, Jeszti Árpád, Welsberger Pál.

Mezőhegyes: Auspitz Lajos ut., Mosony Károly, Kruchio Elekne.

Pankota: Barna Lajos, Messer Armin, Pavlovics Konstantin

Pécska: Turzky Nándor.

Radna-Lippa: Eisele János utóda, Palla Mihály, Huszarek Agoston, Schwarz Ferenc, Wingeron József, Wingeron Miklós.

Soborsán: Hirschmann Márk, Roth Bernát, Roth Mór.

Uj-Szt.-Anna: Henny Károly, Endre Hermann.

Világos: Kreidler Vilmos, Weber János.

Vinga: Kleemann N. ut. Tóth András, Bánfi Béla, Irsa Dániel, Kaufmann Ignác ut. Kaufmann Róza.

Zádorlak: Hemmen Ferenc.

2593

Dobiaschi J. és Dörner Testvérek

robbantószer és vegytermék gyárai Arad

Ajánlják, kékkő, calcinált rézkénpor, kristály kénsó, arsenmentes Asbest kénlap, örött és sublimált kénpor, dara os és rudkén,

kátrány, szines kátrány, carbolineum, aszfalt és kátrányfedelemez stb. gyártmányaikat és cikkeiket. Postai megbízások azonnal eszközöltetnek. Viszontelárnsítóknak engedmény.

Gyári raktár Aradon: 2256

Aradvármegyei Gazdasági Egyesület. Andrényi Károly és Fia. Berta Testvérek, vasület. Hanzu Nestor, drogueria. Steinitzer N. festékkereskedés.

APOLLO SZÍNHÁZ

az Andrásy-téri új Lloyd-palotában.

Uránia Magyar Tudományos Színház aradi színpadja.

Má vasárnap, 1912. május 26-án:

1. A rabbi leánya. Szenzációs amerikai dráma. — 2. A kis firkonc. Kacagató. — 3. Akasztófavirág. A legjobb szenzációs sláger 2 felvonásban. — 4. Bandika holdkörös. Humoros.

Kedden, 1912. május 28-án.

1. Lucca. Gyönyörű természeti kép. — 2. A postás. Remek kacagató. — 3. A repülő cirkusz. Artista dráma 2 felvonásban.

Rendes helyárak.

NYILTTÉR.*

Fővárosi elsőrangú biztosító-intézet, keres üzletszerző, szervező és irodai tisztviselőket

jutalék és fix fizetés mellett. Beválás esetén nyugdíjas állás és előmenetel biztosítva. Azok, kik jövőjüket állandó, jól jövedelmező állással biztosítani akarják, adják be május hó 31-ig ajánlatukat a lap kiadójába „Megbecsülöm” jellegre, amelyben fizetési igény, kor, vallás, eddigi működés, családi állapot, referenciák és alkalmazás esetén belépési idő okvetlen bennfoglaltassanak. 3636

Limbek János és Fia

első m. kir. szab. ércokos-gyára és temetés-rendező vállalat.

Arad, színház-épület Városi és megyei telefon: 95.

Özv. Vikol Lipótné szül. Kádár Katalin a saját, úgy az alulírottak nevében is szomorodott szívvel tudatja a szeretett és felejthetetlen jó férj, illetve édes apa, após, nagypapa, testvér, nagybácsi és rokon

Vikol Lipót

földbirtokosnak,

f. évi május hó 24-én. d. u. háromnegyed 7 órakor, életének 57-ik és boldog házasságuk 12 évében rövid szenvedés után történt jobblétre szenderültét.

A boldogult földi maradványai május hó 26-án d. u. fél 4 órakor fognak Forray-utca 6 ik számú házban a róm. kat. egyház szertartásai szerint beszenteltetni és a felsőtemetőben örök nyugalomra tétetni.

Az engesztelő szt. mise a boldogult lelki üdvéért május hó 31-én d. e. 8 órakor fog a főt. Minorita-ágyak templomában az egkek Urának bemutatni.

Áldott legyen emlékezete!

Arad, 1912. május 25-én.

Berán Béláné szül. Vikol Margit, Burza Simonné szül. Vikol Piroška, Vikol Sándor, Vikol Gergely, Vikol Ödön gyermekei. Berán Béla, Burza Simon vejei. Özv. Popovics Györgyné szül. Vikol Anna, Vikol Gergely testvérei. Vikol Gergelyné, özv. Vikol Simonné sógornői. Vikol Gyula, Fleischer Györgyné szül. Vikol Irma unokaöccse és huga. Berán Katica, Burza Sándor, 3639 Burza Kornél unokái.

Kávéház és kerthelyiség átvétel és megnyitás!

A volt „Vadember”, jelenleg „Ujvilág” kávéházat Deák Ferenc-utca 25. teljesen újonnan átalakítva

szombaton a kávéházat, vasárnap pedig a kerthelyiséget

ünnepélyesen megnyitom

A kerthelyiségben naponta frissen csapolt sör, valamint tisztán kezelt borok kimérése. A kávéházban palackolt sör és kávéházi italok, valamint ételek állanak a t. vendégeim rendelkezésére. Mindennap a közkedvelt Erdélyi Tóni vezetése alatt álló teljes zenekar zeneestélyt tart.

Szíves pártfogást kér

Kaiser Lipót kávé.

3578

Dr. Gara Armin

ügyvédi irodáját 3658

Aradon, Szabadság-tér 9. sz. a.

(Freud-ház)

megnyitotta.

SALVATOR

GUMMI SARKAK
VILÁG CZIKK
UTÓLÉRHETETLEN
TARTÓSSÁGU!

MINDENÜTT
KAPHATÓ.

6845

JÉGSZEKRÉNYEK

legjobb minőség, melyek kevés jéggel kitűnően hűtenek. ≡

Kaphatók: SZABÓ ALBERT-nél

Ő es. és kir. tisztsége József Ióherezeg udvari szállítója.

Üveg-, porcellán-, lámpa- és konyhaberendezési üzlet

3075

Csak azoknak a cigarettáknak, a kik egyesügekre való tekintetből nem sajnálnák naponta 1-2 fillérrel többet kiadni:

Clubspecialité:

120 lap 20 fillér
70 " 12 "
1 doboz (100) hüvely 70 "

Orosz tanácsra a hüvelyek és lapocskák bronz- és szinnyos más valamint esiradék függővesselt. Ambrosz nélkül vannak, de minden lapocskában és hüvelyben benne van szinnyomással a védjegy és a gyáros aláírása. Modiano

Főraktár: Husserl M. dohány- és szivar-különlegességi áruházában és kapható minden jobb tőrszében. 6903

A bronzozott kiállításán GRAND PRIX	BRONS-MOTOR	Mómet-arázában 10.000 Márkán elől elj
A Diesel-motor legelőkeltebb ujtása.		
Minden pillanatban üzemre kész. Nincsen gyújtó készüléke. Nincsen légszivattyúja.	A leggyorsabb szerkezettű motor.	A leggyorsabb üzemű motor.
A leggyorsabb és legelőkeltebb motor. Bas nyomású nyersolajmotor. A legelőkeltebb kezelve minden nagyságban.		
Laurin és Klement r.-t. BRONS-motorgyárának vezérképviselője CSILLAG SÁNDOR Budapest, V., Országház-tér 4. szám. (Szemben az Andrásy-szoborral) 6901 TELEFON 178-39.		

Braun M.

férfi- és fiugyermek-ruha áruháza

Arad, Jozsef főherceg-ut 3., (a Kossuthszoborral szemben.)

Nagy választék ill. 8502 Olosó árak ill. Külön osztály mérték szerinti rendelésekre.

CSÉPLÉSHEZ és gőzszántáshoz

ajánlunk egész waggon vételnél közvetlenül a bányából szállítva elsőrendű, darabos magyar és porosz

KÖSZENET

legolcsóbb bányárákon

ugyszinte kisebb vételeknél Boros Béni-tér 2. sz. alatti széntelepünkről Mielőbbi becses megrendelése esetén figyelmes és gondos szállítást vállalhatunk

Kneffel Károly és Fia

köszén, kovácszén, koks-, faszén- és cement-nagykereskedése 3987 Arad, Boros Béni-tér 2., saját ház.

Moskovits „Anatomiai”

CIPŐK

Legszebbek, Legjobbák, Legolcsóbbak.

Raktár Arad, Szabadság-tér 18. Telefon 218.

Nyári színes cipők és angol tennis

CZIPŐK

Engelhardt Chassalla SZANDALLOK már megérkeztek!!

Valamint a világhírű

ES-Ka
A legmodernebb kerékpár méretekkel árákon. Elegáns, könnyen futó, elpusztíthatatlan.
KASTRUP & SWETLIK
Kerékpárgyár Eger (Böhmen.)

Es-Ka kerékpárok a legkedveltebb gyártmányok. Egyedüli képviselő: GARTNER SAMU, ARAD.

Rohitsi

Tempel - forras. Erzsévdús, diétetikus, ödító asztali ital. - Elősegíti az emésztést és anyagcserét.

Styria - Legteljesebb gyógyforrás. - Indikálva: idült gyomorhurtnál, székrekedésnél, Bright-féle vesebajnál, lépdegánagnál, májbajoknál, sárgaságnál, anyagcsere betegségeknek, a légutak hurutos bántalmánál.

Donati - a maga nemében a leggazdagabb tartalma gyógyforrás legerősebb hatással. Főképpen indikálva: idült bélhurtnál, obstitációnál, opeknél, elhízási hajlamnál, oszánál és cukorbetegségnek.

Legdusabb természetes magnézium-glaubersósforrások.

Főraktár Magyarország részére: Hofmann József, Budapest V., Báthory-utca 8.

Kwizda Ferenc János
az osztrák-magyar csász. és kir., román királyi és bolgár királyi udvaroknak állatgyógyászati cikkeiben való szállítója, kortleli gyógyszerész
Korneburg-ban, Wien mellett.
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Párisi világhírlítés „Grand Prix” 1900.
Kwizda-féle Restitutions-fluid
monévén lovak számára. Szérvédjegy, címke és csomagolás védve.
Egy üveg ára 2 kor. 80 fill.
50 év óta az udvari- és verseny-istállóknak van használatban nagyobb strapáknál elő- és utóerősítőül, inak merevségénél sít. az idomításnál kiváló munkára képesítő lovakat. Csak a mellékelt védjeggyel valódi.
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve a főraktár által:
Kwizda Ferenc János cs. és kir. udvari szállító, a román és bolgár királyi udv. szállítója. Könyvtár: Korneburg Wien mellett. 2213
Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél, Budapest, Király-u. 12.

ZIGARETTA HÜVELY és PAPIR

„NIL”

HINDENÜTT KAPHATÓ!

1941

1898 óta folyamatosan boyótt
BERGER-FÉLE GYÓGY-KÁTRÁNYSZAPPAN
G. HELL & Co. gyártmánya.
Ez a készítmény az elmúlt években Európában leggyakrabban használt bőrgyógyászati készítmény.
mindennemű bőrkiütések, bőrpír, viszketés és pikkelysömör és ösödi kiütések, továbbá szem- és fülgyógyászat, bőrgyógyászat, lejt- és szakálpikkelyek ellen. Bergr-féle kátrány-szappan 40 számból kátrányi (logiai) magában és kátrányos szappan formájában is kapható. Kátrányos szappanok közül a legolcsóbbak a kátrányos szappanok. Kátrányos szappanoknál alkalmazhatók a nagyhatású
Bergr-féle kátrány-kénszappant.
Ez a készítmény kátrány-szappan gyantánál.
Bergr-féle glicerín-kátrány-szappant.
Továbbá
Bergr-féle borax-szappant
Ez a készítmény a nagy hatású, napagó, szepiök, elcsúszás és más bőrbetegségek ellen.
Ez a készítmény minden fajtából 70 fillér, használati utasítással együtt.
Uj! Bergr-féle folyékony kátrány-szappan.
Ez a készítmény a bőrbetegségekben, főleg a szakálpikkely és más bőrbetegségekben, mint hajnövekedés-mozg. 1 üveg K 1.50.
Kérjen a vásárlásnál nyomatékosan Bergr-féle szappanok, G. Hell & Comp. gyártmányait és vizsgáljon az ill. ábrákban látható védjegyre és a mellékelt használati utasításra, mely minden címkén ott kell hogy legyen. Kitétele: Bergr-féle szappanok 1898-ban kátrány-szappanok és a párisi 1900. évi világhírlítésen arany éremmel. Gyár: G. Hell & Comp. Tübingen, l. Bismarckstrasse 5. Kapható minden gyógyszerésznél, drogházban és szakboltban is.

Arad: G. Földes Kelemen, Hajós Árpád és Rozsnyay Mátyás gyógyszerész uraknál, Vojtek és Weisz drogházjában és kapható az összes hazai gyógyszerésztárakban.

Védjegy: „Horgony”.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

potéka
egy régióknak bizonyult háziázer, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult kézvenyéni, oszánál és meghűléseknél.
Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevételekor óvatosak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjelzővel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K 1.40 és K 2.- és újszólván minden gyógyszerésztárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest. D. Richter gyógyszerésztára az „Arany országhoz”, Prágában, Hlissabethstrasse 5 neu.

SALAMANDER-CIPŐK

Hegységárban: 941
K 16-50 és K 20-50 árban.

Kizárólag
WEINBERGER JÁNOS-NÁL
Arad-Temesvár kaphatók.
Képes árjegyzék díjtalanul.

Tennisz-rakettek

a világhírű **Slasenger-féle „Doherty“** a **speciel „E. G. M.“** és **Ideál**, valamint a hasonló hírnevű **Anti-wet** és más védjegyű eredeti **angol rakettek SK-tól** kezdve nagy választékban.

Tenniszhálók,

eredeti **Slasenger** és **Standard** tennisz-labdák.
Füles és gummi

labdák.

A legkedveltebb **Scrum** s más védjegyű

footballok.

Football- és futó-cipők.

Óriási választék női **kézitások** kákbán, **péncs** és **szivartárcák** kákbán, **utazó bőröndök**, **kalap koferek** és **berendezett utikészletek**, **séta botok**, **valódi angol és francia illatszerek**, **bel- és külföldi pipere cikkek**, **tésü-** és **kefe-árak** s más háztartási árak.

Mindebből óriási választék és olcsó árakban beszerezhető

Hegedüs Gyula

cégnél

Aradon, **Andr. ssy-tér 15.** Telefon 506.

A legújabb amerikai férfi, női és gyermek **cipők**

óriási választékban. Minden facon. Minden szín.

Kutányi J., Arad,
Vörösmarty-u. 1. Telefon 335.

Világhírű **Hazelwood** amerikai **czipők**

egyedüli lerakata 16 K., 20—24 K. árban
Kutányi J., Arad,
Vörösmarty-u. 1. Telefon 335.

Elsőrendű női cipők.

Minden facon. Minden szín.
6—10—12—14—16
koronás árban.

Kutányi J., Arad,
Vörösmarty-u. 1. Telefon 335.

Óriási választék alkalmi és kivágott

női cipőkben

Kutányi J., Arad,
Vörösmarty-u. 1. Telefon 335.

Legújabb sportcipők, Sandalok már megérkeztek!

Óriási választék! Verseny nélküli árak.

Kutányi J., Arad,
Vörösmarty-u. 1. Telefon 335.

Férfi, női és gyermek cipők. **Francia** forma.

7-9-10-12-14-16 koronás árban.

Kutányi J., Arad,
Vörösmarty-u. 1. Telefon 335.

Következő

ujdonságok

érkeztek

KERPEL IZSÓ

100,000 kötetes

kölcsönkönyvtárába:

Koronghy D.: Diadalének, Szemere Gy.: A hazátlanok, Strinberg: Történelmi miniatűrök. Kóbor T.: Aranyhaju Rózsika, Krudy Gy.: Szinbad utazásai, Weber—Gorse: Csitri, Bíró L.: Kunszállási emberek, Móricz Zs.: Magyarok, Földes I.: Nincs tovább, Herczeg F.: Éva boszorkány, Pekár Gy.: Vénusz könnyei, Sas Ede: A bölcs meg a bolond, Farkas P.: Doktor Hartmann, Gábor A.: Jaj, a feleségem és egyéb jelenetek, Ostwald: Feltalálók, felfedezők, nagy emberek, Vecseiné: Felhős ég alatt, Diplomata: Cincinnatus kapitány, Bács: A sötét pont, Cserzy M.: Játsszik a délibáb, Móricz Zs.: Harmatos rózsák, Oppenheim E.: A hatalmasok, William Queux: A félelmetes idegen, Anatole France: A fehér kövön, Pemberton Max: A gyémántos hajó, Kropotkin: Egy orosz forradalmár emlékiratai, Keller: Zöld Henrik, Mikszáth K.: A gyerekek.

Némethen: Lux A.: Grillparzers Liebesroman, die Schwestern Fröhlich, Warner A.: Leslie und ihr Verehrer, Altenberg P.: Was der Tag mir zuträgt, Wie ich es sehe, Hardt H.: Aus dem Paradiese, Spättgen D.: Der Sieger, Ester R.: Die jungen Herren, Hoffensthal H.: Das dritte Licht, Walter Molo: Wir Weibgesellen, Halbe M.: Die Tat des Dietrich Stobaüs, Zobelitz H.: Sieg, Hornung C. W.: Raffles als Richter, Mewis: Pastings Duve, Ballestrem A.: Schloss Monrepos, Salburg Edith: Wenn Könige lieben, Zabel Eugen: Der Roman einer Kaiserin, Katharina II. von Russland, Colombe T.: Ein Gemeindegemeindekind, Bernhard Marie: Zu Dreien, Zobelitz Fedor: Der gemordete Wald, Hartwig Georg: Das Rätsel von Kronfeld.

Kölcsöndíj: havonként 1 korona 40 fillér vagy kötetenként fizetve 10 fillér.

Vidéki bérlok is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

A zenemű-kölcsöntárba

is meglepő szép

ujdonságok érkeztek.

Zenekölcsöntári díj havi 2 kor., vagy füzetenként 20 fill.

Legújabbak: Weiner: Csak nem gondolja komolyan? Danirderff L.: Ha nyitva lesz az ablak! Baka—Baitz I.: Bucsuzás, G. Botsford: Jancsi!... Irving B.: Medve táncz! Weiner: Te drága bocikám! Bucovich: Itt a tavasz és a szerelem! Hetényi A.: Hej! amíg Pesten lányok lesznek! Weiner: Tettelbaum! Ne légy ideges! Hetényi A.: Fecske dal. Zerkovitz: „Estefelé a ligetben“... Zerkovitz: „Meg akarsz Mónikám csinálni“... Gumble: Ha egy leány tetszik néked...

Egyes könyvek és egész könyvtárak vétele; könyvtárak kiegészítése és berendezése

KERPEL IZSÓ,

könyv-, zenemű és papírkereskedés Aradon

Pénzszekrények

40-50% olcsóbb mint az új.

Tekeasztalok

modern jó karban 6. p. 4 fordító, 4 karambol és 2 kégli. Továbbá

Márvány asztalok

vas lábakkal, pénztár ülésel, minden majdnem új. Nagy raktárt tart és vesz egész Dél-magyarországon. 3568

Oberlender Ferenc

Temesvár, Józsefváros.

Telefon 745.

Figyelem!

Legjobb minőségű anyagból, saját műhelyemben készült férfi-, női és gyermek-

cipők

jutányos árért kaphatók

Czernóczky Mihály

dusan felszerelt cipőraktárban

Arad, Kossuth-u. 3. sz.

Színes cipők nagy választékban kaphatók. 2098

Mértékutáni megrendelések pontosan és jutányos árban eszközöltnék.

Az aradiak találkozó helye

HERKULES-FÜRDŐ

Vasutállomás, Világhírű ter. nézetes véses, sós és konyhasós-kénes gyógyforrások, csúsz, kőszvény, csonttörések, női és idegbetegségekben kitűnő eredménnyel használtatnak.

Idény máj. hó 1-től okt. hó 1-ig

A Ferencz-József udvar 92 és az Erzsébet-nyaraló 15

szép, tágas szobával. Szobaárak: 2,40-12 K.-ig villanyvilágítással és kiszolgálással.

A szálloda a fürdők és gyógyteremmel fedett folyosóval van összekötve.

Bővebb felvilágítással szolgál

Novák Ferenc. 3080

Értesítés.

Aradváros és vidéke n. é. közönségének szíves tudomására adom, hogy a Fácán-utca sarkán volt Donnawell-féle

vendéglőt

megvettem s teljesen újonnan átalakítva, tovább vezetem.

Vendéglőmben mindenkor háziisan készült hideg és meleg étkek, saját termésű tisztán kezelt világosi 6- és új borok, jégbehűtött kőbányai sör kapható figyelmes kiszolgálás mellett, olcsó árért. 6635

Szíves pártfogást kér

Bécsy Gábor, vendéglős.

Fogtechnikai műtermünket

a Forray-utcából Szabadság-terre, a színház-épületbe helyeztük át.

Szájpadlás nélküli fogsorok

a régi sistemától eltérőleg nem kaucsukból, hanem egy legújabbban feltalált anyagból készülnek, amely teljesen szagtalan, iztelen, nem korhad és nem törik. Arany és platin munkákat a legmérsékeltebb áron készítünk. med. Kurzer Bertalan és mártfai Vidor Ernő.

500 koronát

fizetnek annak, aki Bartilla-fogvizének használatát mellett, üvege 50 Hll. valaha ismét fogtáját kap, vagy a szája bővül. Bartilla A. Örökösök, (E. Winkler) Wien, 19/1 Sommer-gasse 1. — Kapható Aradon minden gyógyszerárban, különösen Földes Kelemennél, Deák Ferenc-utca 11. sz. és Vojtek és Weisz Kérjük mindenütt határozottan Bartilla-féle fogvizet. Hamisítványok feljelentő 100 díjaztatnak. 1401

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a n. é. építetők közönségét értesíteni, hogy

építészeti irodámat

Teleky-utca 19. számú házamba helyeztem át.

Elvállalok e szakmába vágó munkák tervezését és elkészítését, kisebb és nagyobb épületeket a legmodernebb kivitelben. Mindennemű átalakításokat és javításokat helyben és vidéken elvállalok.

Teljes tisztelettel: 2881

GYAPJAS LAJOS,

építészeti irodája

Teleky-utca 19. szám.

Telefon szám 852.

Villamos-felszerelések, electromotorok

legjutányosabban

Kalmár Józsefnél

kaphatók 1671

Aradon, Salac-u.

Oriszabó üzlet megnyitása!

Igen tisztelt ismerőseimet és a n. é. közönséget értesítem, hogy mint legutóbb Inokai Tóth Lajos szabó cég főszabásza az üzletet átvettem és azt

Inokai Tóth Lajos utóda

név alatt személyes vezetéssel Hunyadi-utca 3. sz. alatt tovább folytatom.

E téren elsőrendű szakképzettségem garanciát nyújt, hogy tisztelt megrendelőim igényeit mindenkor legjobb munkámmal kifogástalanul kielégítek.

Állandóan szép választéku raktárt tartok legdivatosabb angol és belföldi szövetjűdonságokból. Szíves pártfogást kérek:

Windt János

3096

Oriszabó.

Nincsen párja az eredeti harzi kanárinak,

mit igazol az eredeti postaszelvény és minden madár szárnya alatti harzi bélyegzője

Ugyesint elsőrendű sajáttenyésztésű kiállításon díjazott és törzslappal igazolt eredeti Szelfer-faj, kapható kizárólag:

ZIMMERMANN JÁNOS

cipésznel 3461

Deák Ferenc-utca 10. szám.

Új épület- és butorasztalos műhely.

Értesítjük a n. é. közönséget, hogy Aradon, gr. Károlyi-utca 10. sz. alatt egy jól berendezett

épület- és 3564

butorasztalos műhelyt

rendeztünk be.

Elvállalunk összes e szakmába vágó munkákat ugyesint iroda-, portale- és üzletberendezéseket is legmodernebb kivitelben, legjutányosabb árakban.

Költségvetéssel és rajzzal készséggel szolgálunk.

Szíves pártfogást kérünk:

Tury Ferenc és Kovács Miklós.

Tanulókat felvesszünk.

Jégszekrényeim!

Sikerült egy oly jégszekrényt gyártanunk, amely kevés jég-szükséglettel különösen hűte- nek. Kentesek, mészárosok, vendéglősök és magánosok szíves figyelmébe ajánlom

Jégszekrény árjegyzékemet,

melyet kívánatra legyen és bérmentve küldök. Használt jégszekrények újakra becse- réltetnek és kijavítva ismét jutányos árért eladotnak.

Kohn

József,

bádogos, vízvezeték berendező

ARADON.

Gyártelep Balthányi-utca 32.

Városi és megyei telefon 333.

Képviselőket

ad vidéki városok részére egy csokoládé és cukorkaáru gyár

olyan uraknak akik a város nagyságához képest 1000-2000 koronát érő bizományi raktárt átvesznek és a raktár fedezetéül megfelelő készpénzzel rendelkeznek.

Ajánlatok

„Lohnende Alleinvertretung Nr. 61834“ jellege alatt Annoncen Expedition Heinrich Schalek, Wien, L. Wollzeile 11. küldendő. 6868

V 276/8 1912.

Árverési hirdetés.

Az aradi kir. járásbírósnak a fenti sz. végzése következtében Holiänder és fia aradi cég javára 355 kor. 58 fill. tőke követelés, ennek 1910. évi április hó 1-50 napjától 5% kamatai és eddig 140 kor. megállapított költségek erejéig lefoglalt és 6980 koronara becsült bútorok, és épületek Aradon Zrínyi-utca 1/a sz. házban 1912. évi május hó 28-án, u 8 óra-kor és Aradon Radnai ut 19/1. sz. házban 1912. év május hó 28. napjának délután 5 órakor nyilvános árverésen legtöbbet ígérő vevőnek el fogják adni.

Arad, 1912. évi május hó 5.

Najmányi Béla,
bíró.

3635

2152/912 kig.

Vinga nagyközség előjáróságától.

Versenyárgyalási hirdetés!

Vinga nagyközség előjárói, Temesvármegye törvényhatósági bizottságának fenntartott jóváhagyása reményében, a község tulajdonát képező vingai kir. járásbírósi épületen az államépítészeti hivatal által felülvizsgált költségvetés alapján, ezen munkálatok biztosítására versenyárgyalást hirdet.

Az írásbeli versenyárgyalás határnapja 1912. évi június 10-én d. e. 8 órája.

Biztosítékul 400 korona melléklendő.

A feltételek a hivatalos órák alatt betekintheők.

Vinga, 1912. év május hó 21-én.

Schäffer József,
főjegyző.

3630

Dupea,
bíró.

Az Andrássy-téren

az első emeleten takarékpénztárnak, vagy más intézetnek — esetleg divatsalonnak — alkalmas

utcai lakás kiadó

Bővebbet a kiadóban.

Tanulóleányok

heti fizetéssel

könyvkötészetünkbe felvétetnek.

11065—1912.

Hirdetés.

Az 1912. évi április hónapban engedélyezett italmérések várható forgalmáról az aradi m. kir. pénzügyőri biztosság által küldött összeírású jegyzék 2. drb. ívét az állami jövedékről szóló 1899. évi XXV. t. c. 17. §-a és az erre vonatkozó utasítás 17 §-a értelmében 1912. évi március hó 24-től számítandó 8 napra a városi fogyasztási adó felügyelőségél közszemlére azzal tesszük ki, hogy azokat érdekeltek névszerint Frankl Géza, Engi Pálné kik italmérési engedélyt kaptak, nemcsak megtekinthetik, hanem az azokban kitüntetett forgalmi adatokra nézve úgy nevezettek, mint az aradi kereskedelmi testület és az ipartestület nyújthatnak be a fentebb jelzett idő alatt a városi fogyasztási adó felügyelőségél észrevételeket.

Arad, 1912. május 17-én.

A városi tanács.

KÖZPONTI SZÁLLODA

Arad, Andrássy-tér 19. sz.

TELEFON 391. SZÁM.

INTERURBAN.

Grand Hotel Central

Elsőrangú szálloda kibővitve, jelenleg 80 vendégszobával, Villanyvilágítás. Elegáns ebédlőterem. Téli kert. Nyári kerthelyiség. Kávéház terasszal. Olvasó- és teketermek. Távbeszélők és fürdők. A város központján, a városi vasut és autobus megállóhelye. A Központi szálloda modern szellemben vezetett télikertjében a nagyérdemű közönség a legkényesebb igényeket kielégítő konyhát és italokat talál.

➡ Elsőrendű cigányzene. ➡

Csermák Ágoston.

3635

Gyönyörű

cserepes virágokat,
szobanövényeket,
kerti virágokat

novelhetünk, ha azok földjét víz helyett néha a

Kutasy-féle

Sirius Növény-Tápsó

oldattal locsoljuk.

A növények, különösen pedig az edényes növények, tápanyagokban hiányt szenvednek, éhkeznek, ha őket mindig csak vízzel öntözzük. Ez a **Tápsó** megadja és visszaadja nekik a hiányzó, illetve elhasznált tápanyagokat, a növényeket hatalmasan fejleszti, gazdag és pompás virágzásra bírja, betegségektől óvja, teljessé megedzi. E tápsóval ápolott növényeket nem kell folyton átültetni. A **Kutasy-féle Sirius Növény-tápsó** nélkülözhetetlen segítőeszköz minden növénytulajdonos kezében. Használata roppant egyszerű: 1 adag Tápsó, 2 liter vízbe oldunk és a növényeket víz helyett ezzel locsoljuk.

Utasítás fényképekkel mellékelve van

Egy csomag (15 adag) ára 60 fillér.

KAPMÁTÓ minden gyógyszerárban és drogériában.

Oly helyre, ahol raktár nincs, 5 adagot 3 koronáért utánvétel küld megrendelésre:

Kutasy Dániel Sirius laboratóriuma
Balassagyarmat.

A mesterdálnok...

Cipőm szép és tökéletes,
Benne járni élvezetes,
Mert ha cipőt szegtek, varrok,
Rajt' van 5681

kaucsuk-sarok.

Maison Ritscher

női kalap divattermében

ARAD, DEÁK FERENC-UTCA 40. SZ.

alatt mai naptól kezdve az eredeti párisi modell kalapok tulhalmozott készlet folytán leszállított árban kaphatók. — Mindenféle javítások, átalakítások aznap elkészíttetnek. — Gyászkalapokat 4 óra alatt megrendelésre szállítok legzebb kivitelben. — Leánykalapok dus választékban legjutányosab árak mellett.

7535

Mindazok, akik elhanyagolt köhögésben, gőgsipgyulladásban, hurutban avagy csuzban szenvednek olvassák el a következőket:

6351

Tiszta lelkiismerettel tanuskodhatom a mellett hogy a „Goudron de Guyot“ féle likőr a legkiválóbb gyógyszer azon bajok ellen, melyekben ajánlva lett.

Több évig szenvedtem kronikus köhögésben, mely ősztől kezdve egész télen át kínozott, oly módon, hogy az egész nyári időszakban sem voltam képes elvesztett erőmet visszanyerni.

A „Goudron de Guyot“ magában foglalja az összes készítményeket u. m.: szarup-, pasztillákat stb.

Berghem Ferenc.

Egyetlen egy üveg használata után köhögésem, mely hányást okozott gyakran és egész éjjelét készített üve átvirasztani — teljesen elmúlt, s ez az ok, amiért én most legmelyebb köszönetemet fejezem ki. Az egész gyógyomd csak tíz nopot vett igénybe, ezen idő alatt visszanyervén évek óta óhajtott egészségemet.

Mindazok, kik ugyanazon bántalmakban szenvednek ne mulasszák el, ezt használatba venni s meg vagyok győződve hogy rövid idő múlva velem fognak örvendeni, mert visszanyerim az élet két féltényezőjét t. i. az almot és az étvágyat.

Fenti vallomáomat kész vagyok esküvel is megerősíteni és fogadja most, még egyszer halás elismerésem: a likőr feltalálója.

Aláírott: Berghem Ferenc, Kossuthban (Németország) 1896. február 3 án.

A „Goudron-Guyot“ rendes használata abban érvényesül, hogy rövid időn belül meggyógyítja a legmakacsabb hurutot és a már meggyökerelett gőgsipgyuladást is. Előfordult azonban az az eset is, hogy kifejlődött tüdőbajnak is elejét vette, amennyiben megakadályozza a tüdőgümő felbomlását és a bacillusok szaporodását meggátolja. Ennél egyszerűbb és erősebb szert nem is lehet előállítani.

Ha alkalom adtán az eredeti „Goudron-Guyot“ helyett más gyártmány lenne Önöknek ajánlva, ne bízzanak benne, mert az ily gyártmány csak használat miatt kerül forgalomba. Elhanyagolt tüdőbaj, hurut, csúzlaz és fuladás ellen mulhatatlanul szükséges a valódi Goudron-Guyot. Norvégiában növény tengeri fenyőfa különlegességéből készül és a feloldható kátrány feltalálója saját gyártmánya. Ez a tény legyen elégséges annak elismerésére, mennyivel hatásosabb az eddigi produktumok szerekhez képest. Tevedés elkerülése végett figyeljünk a vadjegyre. A valódi „Goudron Guyot“-ra nagy piros betűkkel violet, zöld és piros alapon, keresztelve, van a Guyot név kitöve és ép így a cím: Maison Frère, 19, rue Jacob, Paris.

A gyógyomd nem kerül 10 fillérről többre naponként és használ.

U. J. Azon személyek, kik a kátrányt megszokni nem bírják a „Goudron-Guyot“ ot „Capsules-Guyot“-tal helyettesíthetik. 2-3 pasztillával étkezés után, az előbbi gyógyszerrel hasonló eredményt érni el. Étkezés előtt, avagy közben ezen kapszulák könnyen emészthetőek, a gyomorra a legjobb hatást gyakorolva, az egész szervezetet általános jólete mezdítják elő.

A valódi „Guyot“ kapszulák fehérek, melyek mindegyikén a Guyot név van fekete betűkkel rányomtatva.

Raktár: Maison Frère, 19, rue Jacob, Paris és az állam összes gyógyszerár

kapható Aradon: Földes Kelemen, Hajós Árpád, Vojtek Kálmán, Rozsnyay Mátyás gyógyszerészeknél és minden jó gyógyszerárban. Nagyban Arad és vidékének: Vojtek és Weisznál.

Kitünő

fagylalt

minden kivitelben és minőségben, ugyszintén

Jeges kávé,

valamint naponta friss és izletes 3429

sütemények, cukorkák

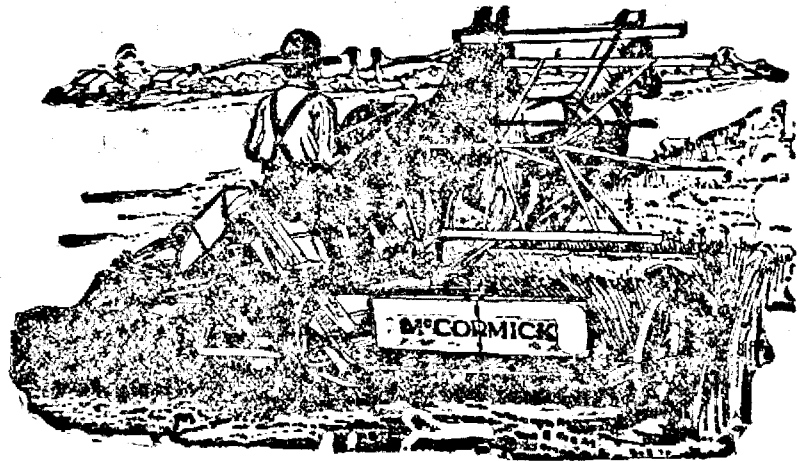
kaphatók

Székely Sándor

cukrászdájában Forrai-utca gr. Hunyadi palotában. Telefon 567.

Kovács Soma és Társa Arad

Mc Cormick J. H. C. chicagói és Kühne mosoni gépgyár kizárólagos képviselése.

Fűkaszálok, kévekötd-aratógépek, gereblyék. — Benzin-, nyersolaj- és szivógáz-motorok gyári árakon. 3654

Kisjenőn

a főtéren három üzlet-helyiség október 1-től bérbeadó.

Egy helyiség cukrászdának, egy borkereskedésnek, cipész, vagy női kalapüzletnek, avagy mindhárom egy nagyobb szabásu gőzerővel berendezendő asztalosműhelynek, hozzá butor-és koporsó raktárral. 3660

Ugyanitt egy jéggyárkészülék, egy 6 lóerős Schwiderski-gyártmányu benzin-motor olcsón eladó.

Cím a kiadóhivatalban.

Raktárnok,

ki bor-, sör- és pálinka-üzletben vagy fűszerüzletben már alkalmazásban volt, mielőbbi belépésre

kerestetik.

Ajánlatok fizetési igény és családi állapot feltüntetésével

Steiner Gézához, Perjámos intézendők. 3668

Varga Kálmán

női szabó divattermét folyó hó 20-án 3459

Deák Ferenc-utca 39. szám alá

helyezi át.

Kossakné és Schwarcz fényirdája

Arad, Weitzer János-utca 3.

Ajánljuk legizlésebb és legművésziesebb kivitelben készített fényképeinket minden kivitelben, ugyanolyan gyönyörű :: :: ::

GYERMEK FELVÉTELEK

készítettnek naponta délelőtt 10 órától délután 4 óráig IGEN MÉRSÉKELT ÁRAKBAN. — Kérjük kirakataink szives megtekintését. Szives látogatást kérünk, kitűnő tisztelettel

Kossakné és Schwarcz fényirdája

3554

Arad, Weitzer János-utca 3.

Ha olcsón akar étkezni!

keresse fel

K o c s i s F e r e n c

„HEGYALJA“ szálloda éttermét

(Radnai-uti sarok) hol havi abonálásnál

reggeli ebéd és vacsorát naponta 2 koronáért kap. Ugyanott butorozott szobák havi 30 koronáért kaphatók. — Szobák 1 napra 80 krajcártól.

Kitűnő hegyaljai borok.

Kőbányai sör.

Naponta friss csapolás.

2034

A Singer gépek

védjegye.

A Singer üzletek

ismertető jele.

**Óvás
összetévesztések
ellen!**

Mintán mostanában varrógépeink utánzatalt, de különösen régebbi rendszerű gépeinket mint „Singer“, sőt mint „valódi Singer gépeket“ ajánlják, figyelmeztetjük, hogy minden ilyen ajánlott gyártmányok **nem eredeti Singer varrógépek és ezek nem tőlünk erednek.**

A világhírű eredeti Singer és a Wehler és Wilson varrógépek csak a saját üzlethelyiségekben kaphatók vagy ügynőkeink által.

Aki tehát varrógépet akar venni, mindig határozottsággal kérdezze, vajjon a gép cégünkötől származik e és ki-térő válaszokkal ne elégedjék meg.

SINGER CO.

A Singer üzletek

ismertető jele.

varrógép részvénytársaság.

ARADON,

József főherceg-ut 9. sz.

Gróf Porcia ház, az evangélikus templommal szemben.

Fiókok mindenütt!!

3259

A Singer gépek

védjegye.

A TITKOT fiatalnak és szépnek lenni megfejtett az amerikai
„OJA” csodaszappan

Ügyeljünk az

„OJA”

névre, mert a csomagolást megtevesztethetően utánozzák.

egyszeri alkalmazása által. „OJA” egy feltétlenül hatásos, **biztos eredményű** szépség szer és az **arc bőrnek üdéséget kölcsönöz.** Mindenféle arctisztatlanságot teljesen eltüntet. „OJA” a legdurvább kezet puhává, tisztává, gyöngéddé és finommá teszi. **Egy nagy adag 2 korona, egy kis adag 1 korona.**

Kapható Aradon:

HEGEDÜS GYULA, HANZU NESTOR és RIEDL ÖDÖN üzletében. 6689

Eladó egy jókarban levő, **négy lóerős gáz-motor.**

Cím a kiadóhivatalban.

RÓNA JENŐ KEFE, PIPERE, ILLATSZER ÉS SPORT-
CIKKEK KÜLÖNLEGESSÉGI ÜZLETE
ARADON, ANDRÁSSY-TÉR 18. SZÁM. (Lőcs-ház.)

Ajánlja a vásárló nagyközönség szives figyelmébe a legfinomabb angol francia és német gyártmányu illatszer és pipere különlegességeit.

Beszerzési források a következő világhírű cégektől: **London:** Bayley, Askinson. **Páris:** Cottau & Co Hubigau, Piver, Cotty. **Hamburg:** G. Dralle. **Berlin:** G. Lohse. **Köln:** F. Mühlens. **Grác:** H. Kielhauser. **Prága:** F. Prohaska. — **Angol, francia és magyar gyártmányu fogkefék. Fog-, száj- és hajvizek, fogpaszták és porok. Eredeti kölni vizek. Kőröm ápolási összes kellékek. Legfinomabb hajtűk, csattok, fésűk és mindennemű kefék. Permetezők, illatfuvók és szivaosok. Pouderek és aropok.**

Nagy választék összes elismert gummi óvszerekben.

Legfinomabb és legdivatosabb bőr női, kézi és pénztárcák, ugyszintén szivar és sziva-ka tárcák óriási választékban. Eredeti Tennisz-rakettek, hálók, füles és gummi labdák. Football és futó cipők nagy választékban. **Összes háztartási cikkek** legolcsóbb szolid szabott árakban állandóan kaphatók:

RÓNA JENŐ cégnél Andrassy-tér 18. szám.

Városi és megyei telefon 233.

3423

Városi és megyei telefon 233.

És az újságban minden szó egy-
esetben beküldésért 4 fillér,
vastagabb betűkkel 8 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József téri 23.
Kiadóhivatali telefon: 151. sz.
Szerkesztőség: 357. sz.

Apró hirdetések felvételének a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta útványon küldendők — a szövegben a műveg elír — avagy levélbélyegekben. Tudakosodással a hirdetés száma mindenkor közzéad
Leveleket megkeresés nélkül, ha jellegű leveleket kivéve felvilágosítással szolgál a kiadóhivatal, és esetében, válaszbélyeg csatolandó. Az apróhirdetések díja a szöveg száma szerint számíthat. Minden szöveg 4 fillér, vastag-
gabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 50 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szöveg a kéziratos előírásokkal jelölendő. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetés a kiadóhivatal
kiszámlázott díjával megkeresésű HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRAIG VÉTELEK FEL.

Ajánlatokhoz,

melyeket valamely jelige alatt küldenek a kiadóhivatalba, ne tessék eredeti okiratokat mellékelni, mert értük semmiféle felelősséget nem vállalunk. Azokat az ajánlatokat, melyeket az apróhirdetés megjelenésétől számított 4 héten belül címzettjük el nem visz, a kiadóhivatal megsemmisíti.

HÁZASSÁG.

Férjet keresnek

21 éves amerikai árva 120.000 dollár vagyonnal, továbbá 38 éves egyedül álló gyermektelen özvegy 75000 kor., 18 éves szerb hölgy 150.000 frank, 25 éves evang. földbirtokos leánya 50.000 márka, 25 éves orosz hölgy 50.000 rubel vagyonnal és még sok száz vagyonos hölgy 10—500.000 márka vagyonnal. Komoly érdeklődőknek díjtalan felvilágosítással szolgál Schlesinger, Berlin 18. 3611

Szép fogakat

szépen kell. Legajánlatosabb Vojtek és Weisz Dentolin foggerőmje. 1-5251

LEVELEZÉS.

Margitkám

Anna ön egy csókot?? Oh igen, de csak ha Anna-papíron kér meg erre, kaphatja Juhásznál! 3487

Minden 100-ik vevő

kellemes meglepetésben részesül Török Ardor és Társa drogeriájában. 3388

Egy jó megjelenésű

fiatal ember óhajt egy hölgyvel ismerettséget kötni. akinek állandó lakást biztosítana. Levelek „Biztos” jellegre főposta posterestante kéretnek. 3484

Margarette

Kellemes pünkösdi ünnepeket kíván hódolattal Leonides. 161

Ki akar

barátnóm lenni? Leveleket Contra II. jellegre a kiadóba kérek. 163

Gummi cikkek

legfinomabb minőségben Vojtek és Weisznál. 1-5251

A legjobb minőségű

gyertyánfa-bábuk
és I-ső oszt. „Lygnum-sanktum”
teke-golyók
nagy választékban kaphatók
Bauer Gyula

Arad, Minorita palota.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan elintézetnek. 3201

ALKALMAZÁST KERES.

Középkorj gyermektelen

házas pár házmesteri vagy hivatal-szolgái állást vállalna. Cim a kiadóhivatalban. 3542

Irodistanői állást keres

kereskedelmi tanfolyamot végzett 16 éves leányka, gyors- és gép-írásban is némileg jártas, beszél németül és románul. Czim Serbán Sándor Arad, Nagyváradi ut 12. szám. 3661.

Ügyvédi irodai gyakorlattal

bíró, perfekt magyar-, német-, levelező-, gép- és gyorsíró állást keres. Cim Juhász könyvkereskedésben. 3647.

KIADÓ LAKÁS.

Butorozott szoba

a város közepén (Kölcsy-utca 9/a) külön bejárattal, utcai ablakkal, kiadó. 2741

Sina-utca és Tökölly-tér

sarkán lévő bérházban egy 4 és több 2 szobás lakás június 1-től kiadó. Ertekezhetni Codilla építészeti irodájában, József főherceg-ut 19. szám. Telefon 627. szám. 2741

Butorozott

utcai szoba külön bejárattal, azonnal kiadó, egy, esetleg két ur részére Vörösmarty utca 1. sz., a színházzal szemben. 3620

Kiadó

tiszta, csinosan butorozott, különbejárattal utcai szoba villanyvilágítással június 1-től Orczy-utca 6. sz. 8650

Kiadó magánház

augusztus 1-ére, Sarkad-belváros Választó-utca 24/a szám. Mely áll egy háromszobás lakásból annak mellékhelyiségei, zárt folyosó, pince, szép udvar, gyümölcsös- és szőlős-kertből. Ertekezhetni lehet ugyanott. 8658

Kiadó

Aranykéz-utca 2 számú házban 3 szoba, konyha, éléskamara és zárt folyosóból álló lakás augusztus 1-re. 8629

2 utcai butorozott szoba

és 2 szobás lakás, konyha, előszoba azonnal kiadó Luther-utca 1. szám. 3664

Kopott parket

tükröfényes lesz, ha azt Vojtek és Weisz parket-pastájával dörzsöli fel. 1-5261

ALKALMAZÁST NYER.

Egy elárúsítónő

felvétetik Ingusz I. és Fia könyvkereskedésében Arad, Weitzer János-utca. Csak felnőtt intelligens leányok ajánlatai vétetnek figyelembe. 555

Neumanné-Kohn Józsa

francia női divattermében Szabadság-tér 12., I. emelet, fizető és tanuló leányok felvétetnek. 3522

Tanulóleányok

heti fizetéssel felvétetnek az Aradi nyomdarszövetkezési könyvkötészetében.

Saját szerzővel

bíró szakavatott asztalosok malomszereléshez hosszabb időre keresetnek. Olyanok, kik szerelésnél már foglalkoztak, előnyben részesülnek. Közelebbi feltételek meg tudhatók Gries H. szerelő-mester-nél, Neuman Testvérek aradi gőzmalmában. 3588

Fiatal kereskedők,

kik üzletvezetői állásra képeztetnek ki, — előkelő céghez ajánkozhatnak „Biztos jövő” jelige alatt e lap kiadóhivatalába Magyar-, német és román nyelv tudás megkívántatik. 3646

Helybéli részvénytársaság

400 korona óvadékkal rendelkező pénzbeszedő iroda-szolgát keres. Ajánlatok a kiadóhivatalba küldendők „Pontos” jellegre. 3652

Német kisaszony

— ki egyben zongorát tanít — három gyermek mellé kerestetik. Cim a kiadóban. 3649

Az Aradi Kereskedők Köre Helyeszközlő Oszfályának

HETI KIMUTATÁSA

Klein Sándor, Keppich Zsigmond,
titkár. igazgató.
Szabó Lipót,
irodavezető.
Ideiglenes hivatalos helyiség: Hassinger-utca 8. sz.
Telefon 868. sz.
Hivatalos órák: délelőtt 9—12 óráig.

Keresünk:

ARADRA:

1 irodistanót.

VIDÉKRE:

4 fűszer, rőfös és rövid,
2 vas és fűszer,
2 rőfös és divat,
2 fűszer és rövid és
2 vegyes kereskedősegédet,
több tanoncot.

Ajánlunk:

1 irodistanót.
3 fűszer és rövid,
1 vas és fűszer,
2 rőfös és divat és
2 vegyes kereskedősegédet.

Az elhelyezés teljesen díjtalan. Körtagjaink előnyben részesülnek. Vidéki megkeresésekre, csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk. 301

KÜLÖNFÉLE.

Agg asszony részére

kerestetik szegény izr. család Aradon, ahol gondozásban és teljes ellátásban részesülne. Cim a kiadóhivatalban. 3618

15 év óta

asztalos műhelyhelyiség műhelynek, vagy raktárnak június 1-től Karolina-utca 2. sz. a kiadó. 3648

Értesítem 1841

a n. é. közönséget, hogy kárptos fizetemet Szabadság-tér 10. sz. alól Simonyi-utca 3 sz. alá helyeztem át, hol is elvállalok mindennemű kárptos munkákat legjobb kivitelben, legolcsóbb árban házaknál is. Link Jakab, kárptosmester.

Kitűnő nyálkaoldó

és diuretikus szer. Tisztán vagy borral igen kellemes üdítő gyógyital a Málnási borvíz-forrás természetes alkalikus savanyúvíz. Kézeli a tulajdonos: „Sicula” R. T. Málnálfüredi Háromszék m. Főraktár Aradon: Rubinstein M. Telefon 188. sz. Ára 1 liternek házhöz, vive üvegcserevel 20 fillér. 3101

Virágok és rózsák

élősdiei és bolhái ellen használjon 20%-os „Tabicotin Emulsiót Vojtek.” Siker biztosítva. Vojtek és Weisz, Arad. 1-5258

A legfinomabb

és legzamatosabb rumot készítjük pár perc alatt a Földes-féle rumessentiából. Köztudomású dolog, hogy a legelőkelőbb urháznál ezt a rumot használják, mert teljesen egyenértékű az importált rumokkal. Egy literre való adag 80 fillér. Finom francia és német gyártmányú likőrössentiák, melyekkel a legfinomabb, páratlan zamatu és színű likőrök állíthatók elő, üvegenként 50 fillér és 1 korona. Földes Kelemen gyógyszer-tára Arad. 1224

Mű-lép

szavatolt tiszta méhviaszból készítve, méhészeknek tetszés szerint méretben jutányosan kapható Kallap János viaszműiparánál Arad, Deák Ferencz-utca 6. szám. Telefon 863. szám. 3489

Kerti vetemények

saláta, káposzta bolhái és élősdiei ellen legbiztosabb a 20%-os „Tabicotin Emulsió Vojtek.” Vojtek és Weisz Arad. 1-5251

Jég

háztartási célokra, naponta házhöz szállítva, havi bérletben megrendelhető az „Aradi Jégtelep” jéggyáránál Petőfi-u. 7a. Telefon 199. szám. 2688

Ennek rovátban minden szó egy-
mért beiktatásának ára 4 fillér.
vastagabb betűkkel 8 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József tőh. ut. 22.
Kiadóhivatali telefon: 151. sz.
Szerkesztőség: 357. sz.

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta utalványon küldendők — a szövegben a szöveg elír — vagy levélbéllyegeken. Tudakozódással a hirdetés száma mindenkor közzendő. Levélbeli megkereséseknél, (a jellegén leveleket kivéve) felvilágosítással szolgál a kiadóhivatal, ez esetben válaszdíjra eszandó. Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint: szavak: Minden szó 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 60 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szavak a közlésben aláhúzással jelölendők. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetés a kiadóhivatali kivétel díja, anal megsterkeszt. HIRDETÉSEK ESTÉ FEL 6 ÓRÁIG VÉTEK FEL.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Hiss tudja már ön is?

hogy a legcsinosabb és legtartósabb saját műhelyben készült kész férfi, női és gyermekcipők jutányos árcélt kaphatók az Aradi cipészek termelő szövetségénél Aradon, Szabadság-tér 14. szám alatt. 6674

Hölgyközönség

szíves figyelmébe ajánlom legdivatosabb bécsi és párisi eredeti modell-kalapujdonságaimat, melyek nagy választékban, izléses kivitelben, igen előnyös árban szerezhethetők be nálam. Nagy választék gyermekkalapokban. — Havas Gizella női kalap-divatterme, Forray utca (Gróf Hunyady-palota.) 1741

Teljesen

új karban lévő „Ujlaki“ látható írású írógép jutányos árban eladó. Cím a kiadóhivatalban. 3545

Munkaidő megtakarítást

és a legtökéletesebb permetezést a Hydrolina kettős águ permetezővel érjük el. Kizárólagos raktár Kovács Soma és Társa cégnél Arad. 3657

Kedvező vásárlás

folytán többféle elsőrendű német folyóirat minden elfogadható árban már 1 koronától kezdve; különböző szépirodalmi művek már 10 fillértől nagy mennyiségben kaphatók Krausz Paulin könyvkereskedésében. Telefon 511. sz. 4481

Eladó

2 lóra való keveset használt uri szerszám, 2 tölgyfa ruhaszékény és egy könyvszékény és egyéb butor darabok Szent Pál-u. 12. 3615

Vanília

egy zacskó ára 10 fillér, teljesen pótol egy rud legfinomabb vaníliát, alkalmazása azonban sokkal egyszerűbb és sokkal kiadóbb. Sütő-por Baking Powder, finom tészták készítéséhez. Németországban, Angliában és Franciaországban nem élesztőt, hanem Baking Powdert használnak. Egy zacskó ára 10 fillér. Földes Kelemen gyógyszerháza Arad. 1224

Benzinmotor

magánjáró 20 HP, Marschall hatos, gőzlocomobil, kévekötoáratógép üzemképes, használt, olcsón Kovács Soma és Társánál Arad. 3655

Kerékpár

Elsőrangú gyártmány, eladó. Bővebet Doroginál Ovár-u. 2. 3631

Jégshékény

két ajtó, jó karban eladó Markovits I. E. Választó-u. 15. 3627

Cukaszürke

33-as teljes hadnagyi felszerelés eladó. Cím a kiadóban. 3626

Tengeri göré

(kotárka) eladó, 40 méter hosszú, 2 méter széles, 5 méter magas. Egészséges, tiszta tölgyfából, könnyen szétszedhető. Bővebet Holländer Sámuel birtokosnál Csermő. 3641

Egy jókarban levő

cséplőgép garnitúra sürgősen eladó, érdeklődők írjanak e lap kiadóhivatalába. 3642

Házbérekönyvek,

e célnak megfelelő beosztással kaphatók Pichler Sándor könyv-és papirkereskedésében Arad, Szabadság-tér 1. 2551

Pénzshékények

használt és új állandóan kaphatók, esetleg kicserélhetők. Rubinstein Mór szállítónál Minorita palota. 3103

Képkoret mintákból

legnagyobb választék és legolcsóbban lesznek elkészítve, ugyszintén mindennemű üvegezést olcsón és pontosan eszközöl Fischer Mór, üveg, és porcellán-, lámpa-, diszműárkereskedés Andrassy-tér 20. Megyei és városi telefon 568. 4310

Megnyílt

az új kefe, pipere, bőr és illatszerek különlegességi üzlet a legszebb kiállításban Andrassy-tér 18 alatt, hol a legdivatosabb elsőminőségű cikkeket mindenkor szolid, szabott árak mellett bocsájtom a vevőim rendelkezésére. — Szíves pártfogást kérek, kitűnő teszelettel Róna Jenő. 3291

ÜZLETEK.

Üzlethelyiség

közvetlen az Andrassy-tér közelében, berendezéssel vagy anélkül, azonnal átadó. Cím a kiadóhivatalban 3482

Aradhoz közellekvő

magyar községben egy 25 év óta fennálló vegyeskereskedés korlátlan italméréssel, más vállalat miatt, házzal együtt eladó. Felvilágosítást szíveségből Nádor-utcai sörraktárban. 3576

Pécán

Egy negyven év óta fennálló jó menetű borbélyüzlet azonnal eladó, a főtérhez igen közel teljesen újonnan berendezve, évi jövedelme 6000 korona, a vétel kedvező részletekben. Bővebet értekeznetni válaszbélyeg ellenében: Bodrozsán Aurél borbély. 3284

Kiadó üzlethelyiség,

esetleg, lakással Arad, Daák Ferenc-utca 8. Felvilágosítást nyújt Kalap Bazár ugyanott. 3547

20 korona jutalmat

adok annak ki nekem egy forgalmas utcában egy kis üzleti helyiséget élelmi és cukorkaárusításhoz szerez. Cím a kiadóhivatalban. 3543

Egy sarok üzlethelyiség

Kossuth- és Perényi-utca sarkán hozzátartozó 2 szoba, konyha és mellék-helyiségekkel azonnal kiadó. 3628

Jobb községben

egy üzlet házzal együtt, italméréssel és trafikkal — egyedüli üzlet a községben — bebizonyítható nagy mennyiségű szesz stb. fogvasztással, családi okok miatt sürgősen eladó. Cím: Dirlea György, Déznaház. (Arad-megye.) 3612

INGATLAN.

Központi ingatlan- 491

forgalmi iroda Aulich Lajos-utca 2. Tyityán Testvérek, ahol a legszolidabban lesz lebonyolítva házak, földbirtokok, szőlőbirtokok eladása és vevése. Ugyszintén kieszközöl pénzkölcsönöket házakra, földekre és mindennemű ingatlanokra, a legelőnyösebb feltételek mellett.

Aranykőz-utca 11 számú

magánház nagy gyümölcsös- és szőlőskerttel eladó. 3172

3 katasztrális hold

szőlő szép kolnával és a főtőn szép nyári lakkal szabadkézből eladó. Bővebet Gombos Mózesnél Gyorok, Fő-ut 74. sz. 3268

Eladó új magánház

15 évig adómentes, modern felszerelésű 4 szobás lakás, fürdőszobával és kerttel. Cím a kiadóhivatalban. 1019

Zsigmondházán,

a községháza mellett 31. sz. a uri ház eladó 3457

Ház eladó

Világosan, a főtér oldalán, nagy kerttel, pincével, mely 800 hektó irtartalmu nagy hordókkal van berendezve, nyaralónak is alkalmas. Bővebet Winter Adolf ügyvédnél Arad, Daák Ferenc-utca 40. sz. 3587

Eladó szőlő. 3591

Szép fekvésű szőlő felszereléssel, házzal, esetleg berendezéssel, motoros megállóhoz közel, eladó. Bővebet Tisztá Pálmánál, Ménesen.

Eladó

Luther-utca 1. számú két emeletes bérház. Bővebet a háztulajdonosnál. 3663

Parcelázott szőlő.

Aradköviben teljesen jókarban levő szőlő, melyen a tavaszi munkálatokat a fagyások után kezdték meg, parcelázott. Komoly szárdéku vevők forduljanak Kászonyihoz, Aradköviben. 3649

Szőlőmoly

(Heurwurm) ellen legbiztosabban mentheti szőlőtermését 1% -os „Tabicotin Emulsió Vojtek“ permetezése által. Vojtek és Weisz. I-5251

1121

Jó egészségének

fontartására használjon mindezek

Kárpáti-féle

epehajtót,

mely a legkitűnőbb fájdalom-nélküli gyomortisztító hálszer. Is édes, hatása gyors és biztos. 1 üveg utasítással 40 fillér. 12 üveg franco K 4-80. Kapható kizárólag a készítőnél

KÁRPÁTI JÁNOS

gyógyszerész Arad, Bóros Beni-tér.

Gőztéglagyár Mikelaka

ajánlja géppel gyártott, legjobb minőségű

géptégláit

falazásra, kútkészítésre, továbbá mindennemű nyersfalazásra. Tulajdonos: 3124

Pollak Sándor Arad.

Városi irodája Nádor-utca 14. sz. Telefon 55. és 515.

Ertesítem a tisztelt vevőimet, hogy a főfemjelző hivatal mérnöke nálam is megvizsgálta az ékszer-áru, de

semmit sem kobozott el és mindent a legnagyobb rendben talál.
Aradi gyártmányú ékszer raktáron nem tartok,

hanem csakis elsőrendű ékszer-gyártmányt vagy finom Pathé áru, a melyekért a legmesszebbmenő

jótállást vállalok, ugyszintén raktáron tartok elsőrendű sveiczi zseb, fall és ébresztő órákat 5 evi jótállás mellett.

Tekintettel a rossz üzleti viszonyokra, kivételes olcsó árban árusítok. Tisztelettel

Zinner Vilmos

műorás és ékszerész 3102 Arad, Forray-utca, Gr. Hunyady-palota.

Megnyílt!

Müller J. és Fia

kelmefestő, vegytisztító és fehérnemű gőzmosógári

gyűjtő-telepe

Arad, Weitzer János-u. 7. sz. (új gör. kel. palota.)

6641

Mindennemű

**férfi, női és gyermek-
ruhák vegyileg tisztítatnak, vagy festetnek.**

Fehérneműek hófehérre mosatnak és vasalás céljából elfogadtatnak.

Taxameteres
Bér-autok
Telefonszám
816

2851

Szolgálat: reggel fél 6 órától éjjel 12 óráig.
Garage: Deák Ferenc-utca 8. sz.

Rác Sándor

fővárosi tanár 3619

fiúnevelő és tanintézet

Budapesten, a Dunaparton, az Országház mellett, közel a Margit-szigetnek (V., Személyügynök-utca 7., első emelet.)

elemi-, közép és kereskedelmi iskolai tanuló számára. Az intézet közvetlen közelében vannak az V. ker. állami főrealiskola és főgymnázium, kereskedelmi akadémia és felső kereskedelmi iskola, fővárosi polgári és elemi iskola. Elsőrendű állami és fővárosi közép és kereskedelmi iskolai tanárok. Német, francia és angol társalgás. — Zene, torna, sport. — Magántanulókat legbiztosabb sikerrel készít elő az intézet. Akad. és egyetemi hallgatók számára külön pensió és jogi szeminárium. — Prospektust szívesen küld
Az igazgatóság.

5978—1912.

Hirdetmény.

Felhívtnak mindazok az adózók, kik a folyó évi második adórészetet, valamint a régi, már esedékessé vált adó, hadmentességi-díj, utadó, vizszabályozásiköltség, ipartestületi díj, egyház-adó, munkás betegsegélypénztári hozzájárulási-díj- és csatornázási-

költség tartozásaikat mindeztideig nem fizették be, hogy tartozásaikat most már annál bizonyosabban fizessék be, mert különben tartozásaikat a végrehajtási-díjak felszámításával fogják tőlük behajtani.

Arad, 1912. év május hó 15-én.

A városi adóhivatal.

V. 239—2. sz. 1912.

Árverési hirdetmény.

Az aradi kir. járásbírósnak a fenti sz. végzése következtében Deutsch és Grünfeld javára 93 kor. 70 fill. hátralék tőke követelés, ennek 1911. évi január hó 13-ik napjától járó 5% kamatai és eddig 66 kor. 60 fillérben megállapított költségek erejéig lefoglalt és 972 koronára becsült férfi kelme áruk és üzleti felszerelések Aradon József főherceg-ut 2. sz. házban 1912. év május hó 28-ik napjának délelőtt 11 órakor nyilvános árverésen legtöbbet ígérő vevőnek el fognak adatni.

Ezen árverés Josef Vesthauser cég javára 115 Kor. 77 fillér tőke és jár. Rosenberg és Prager Escompte Gesellschaft javára 400 Kor. és 110 kor. 50 fillér tőke és jár. Jaques Wilhelm és Löwy és Druckerei und Verlagsgesellschaft javára 108 Kor. 80 fillér és 21 Kor. 40 fillér tőke és jár., és Grosz Izidor javára 343 Kor. tőke és jár. iránt is elrendeltetik.

Arad, 1912. évi május hó 11-én.

Najmányi Béla,
bir. végrehajtó.

3645

Használt ólom megvételre kerestetik.

Nagymennyiségű maculatura jutányos áron eladó.

Tisztviselők figyelmébe!

Osztr. magy. I. ált. tisztviselőegylet kolozsvári képviselősege (Kolozsvár, Ferencz József-ut 7. sz.)

nyugdíjjogosult állami-, megyei és városi tisztviselőknek, katonatiszteknek és nyugdíjasoknak mindennemű egyleti ügyben, ugyszintén

törlesztési kölcsön ügyekben

díjmentes utbaigazítással és tanácsccsal szolgál.

Válaszbélyeg csatolandó.

755

Nyomtatványok

izléses és esinos kivitelben készülnek

Az Aradi nyomda r.-t. nyomdájában

Nagy szőnyeg és függöny raktár.

Nyári idény beálltával ajánljuk a n. é. közönségnek óriási nagy raktárunkat, remek mintájú mosó és gyapju francia delaineekben, mosó grenadonok, markisettek, madeira himzések, ruha vásznak minden kivitelben.

Különösen kiemeljük a most divatos spongyaszerű vászont, minden színben kapható.

Kirakataink szives megtekintését kérjük.

Rosenblüh H. és Társa

divat üzlete.

Menyasszonyi kelengyék minden kivitelben.

Fegyházban kötött harisnyák.

Schweizeri himzések nagy raktára.

3617

A Budapesti Csipkeáruház

távirati megbízásáról érdeke minden hölgynek meggyőződni
Andrássy-téri fióküzletében (Fischer Eliz-palota)

TÁVIRAT 2811
 8 ujjab rendkívüli olcsó napot rendezzen. Főüzlet.

Költözők figyelmébe

ajánlják magukat villanszerelésre
 legjutányosabban 1670

ASCHER FERENCZ ÉS TÁRSA

villanszerelők, gramfon, kerékpár
 és varrógép javítók

Deák Ferenc-u. 30.

Ugyanott tanulók fizetéssel felvételnek.

Legcélszerűbb szab.

jég-szekrények

minden nagyság és kivitelben, ugyszintén
 háztartási, vendéglői és nagy hűtők
 gyári áron kaphatók

Husserl Manó

jégszekrény gyárában
 Arad, Szent Pál-utca 11. szám.

Mintaraktár

Deák Ferenc-utca 8. (Kalap-Bazár mellett.)
 Különlegesség szénsav és légnomásu
 sörkimérő szekrényekben. 3411

Aradon és vidékén elismert leg-
 olcsóbb kalapbevásárlási forrás.

Megérkeztek a legújabb

női modell kalapok.

rendkívül olcsó árban.

Leányszalmakalapok óriási választéka.

**Férfi divat nyulszőr vagy
 gyapjukalapokban nagy raktár.**

Több egyletnek kalapszállítója.
 Bármilyen kalapfestés és javítás.
 Panama-kalapok vegyileg tisztítását
 olcsón elvállalom. 1653

**Vidékről három kalap be-
 küldésénél a portót nem
 számítom fel. — Tisztelettel**

Bittenbinder Konrád, kalapos

Arad, Deák Ferenc-u. 42.

Villanyerőre berendezett kalapgyártás, Cser-
 novits Peter-utca 19. sz. saját házában.

Édl és Czenger női divatkalap-szalonna Arad, Weitzer J.-utca 7. (Uj gör. kath. palota.) I. em.

Nagy választék a legújabb
 divatkalapokban. Olcsó árak.
 Figyelmes kiszolgálás. 6637

Uj fűszer és élelmiszer üzlet.

A nagyközönség szives tudom-
 mására hozom, hogy **Aradon,
 Weitzer János-utca Mi-
 norita palotában,** közvet-
 len a főposta mellett egy mai kor
 igényeinek megfelelőleg felsze-
 relt

fűszer, élelmiszer, liszt és hüvelyes vetemény

üzletet nyitottam meg, hol ál-
 landóan készletben tartok első
 rendű **fűszerárakat,** min-
 dennemű **élelmicikkeket**
 rendes **naplárak** mellett.

Szives pártfogást kérek ki-
 tűnő tisztelettel:

Nyíri L.

3596

FOG FOG FOG

aranyból porcellánból kautschukban

a beszédhez és rágáshoz a legalkalmasabban,
 a természetes fogaktól megkülönböztethetetlenül

3571

NOVÁK RUDOLF

fogműtermében készülnek

Arad, Szabadság-tér 5. szám.

Katonatisztek, papok, deákok és alkalmazottak 15% kedvezményben részesülnek.

Dougan és Mayer

3170

kárpitós és diszitók

Atzél Péter-utca 3. sz.

Elvállalunk e szakmába vágó munkákat, u. m.: angol bőr, ebédlő szalon és háló butorokat, használt butorok átalakítását.

Lakásberendezések és diszítések a legszolidabb áron.

**Elsőrendű
mész,
cement,
gipsz**

és mindennemű építési anyag **olcsóbb mint bárhol.** Megrendelések gyorsan és pontosan intézettek el. 1631

Virág Kálmán

építési anyagraktár
Arad, Erzsébet királyné-körút 59.

Réz- és vasbutorok, asztalos és kárpitós munkák, gyermek ágyak és gyermek kocsik, sodrony ágybetétek és matracok, kerti butorok, egész hálószoba berendezés készpénzért és részletfizetésre most **jutányos árban beszerezhető**

GARAI KÁROLY
RÉZ ÉS VASBUTOR GYÁRA
ARADON
JÓZSEF-FŐHERCEG-ÚT 16
TELEFON 542

ALVÁCZA

kénes
hőgyógyfürdő

(Arad- és Hunyadmegye határán)
május 1-én megnyílt.

A fürdő 38 C. hőmérsékletű, természetes, kénes hévízeit századok óta kitűnő eredménnyel használják **csusz, köszvény, rheuma, bénulás** és egyéb **izületi betegségek** gyógyításánál.

Eredményes furás következtében állandóan tiszta víz áll a n. é. közönség rendelkezésére.

Nagy gondozott park. Állandó kitűnő cigányzene. Játzóterek. Gyönyörű kiránduló helyek. Ozon-dus levegő. Vasúti állomás. Pósta és táviró.

A fürdő előnyei: Közelség. Közvetlen vasúti állomás. Kitűnő ételek és italok. Tiszta, száraz szobák. Figyelmes kiszolgálás és **csodás gyógyhatás.** Május elsejétől szeptember tizenötödikéig az összes motorvonatok megállanak a fürdő parkjánál. 3347

Prospektussal és egyéb felvilágosítással készséggel szolgál

Berkovits Izidor
fürdőtulajdonos.

PANKER F. VIKTOR

épület- és műlakatos, takaréktűzhelyraktára és javító műhelye

Arad, Boros Béni-tér 20. sz.

Telefon 590.

Takaréktűzhely

mintaraktáramat és javító műhelyemet a nagyközönség szíves figyelmébe ajánlom. Raktáron tartok minden kész lakatosárukat u. m. vasablakok, vasrácsok, zászlótartók, vaságyak, sütők, kéményajtók, kémény-toldók forgó fejjel, üvegállvány, szellőző redők, kályha, kereszt- és hosszú pántok. Falszárításra vaskosarak kölcsönj mellett kaphatók. — Eladó egy rugós kalapács, esztergapad fémnyomásra, géptengelyek, szíjkerékek, lendítőkerékek, függőcsapágyak, fűvókés kézgépek, továbbá kávéház vagy vendéglő előtti vasvirágládák 19 darab, sodronyfonattal csinos kivitelben eladó. 1511

Barthl János

épület- és műlakatos
Arad, Rákóczi-u. 9.

Elvállal minden e szakmába vágó munkákat, úgymint:

épület-vasalásokat, vaskerítéseket, sűrűcsokokat, takaréktűzhelyeket, mindennemű javítást

pontos kivitelben és jutányos áron. — Költségvetéseket úgy helyben, mint vidéken díjmentesen.

— Jó házból való fiu tanuló felvétetik. —

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kéri, kiváló tisztelettel

3811

Barthl János.

Alkalmi vétel és eladások

ékszertárgyakban

arany és ezüstneműekben, Arad legnagyobb óra- és ékszerraktár

Deutsch Izidor

Órás és ékszerész
Weltzer János-utca, Minorita-palota.

Zálogcédulák

arany és ezüstneműek, gyémánt és brilliáns tárgyak a legmagasabb árban megvételnek vagy más tárgyra átcserélhetnek. Telefon 438. Telefon 438.

Molnár Antal

épület- és butorasztalos
Arad, Kápolna-u. 3. sz. (saját ház.)

Fivállalja minden e szakmába vágó munkák készítését, úgymint modern lak- és beltterendezéseket, portál és épületmunkákat a legmegbízhatóbb kivitelben, a legolcsóbb árért.

Kész butorok legelesőbb beszerzési ferrása.

Szíves pártfogást kér kész szolgálattal 2368

Molnár Antal,
épület és műbutorasztalos.

Jó házból való fiu tanuló felvétetik

Hatóságilag engedélyezett végeladás
folyamatban van

Singer Sándor divatáruházában

ARAD, József főherceg-ut 3., a „Kossuth“-szoborral szemben.

Szőnyeg, függöny, paplan, ágyterítők, Nőruhakelme, vászon, chiffon és asztalneműek, Kész női és férfi fehérneműek, zsebkendők.

50% árengedmény
Csipte, szalag, ruhadíszek és napernyőknél.

Singer Sándor divatáruháza, Arad

Az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztár palotájában.

2368

Dein Paula női kalap raktára

Arad, Weitzer J.-utca 9. (új leányiskola épület.)

Értesitem az úri hölgyközönséget és igen tisztelt megrendelőimet, hogy angol és francia

női divattermemet

Forray-utca 4., I. emelet helyeztem át.

Elvállalok szabás- és varrástanításra úri leányokat, esetleg teljes ellátással is szerény tandíj mellett. Szíves pártfogást kér

Popovics Lila,
női szabó. 3071

MAKÓN

a plactéren, a püspökkerttel szemben levő ujonnan épült

BÉRHAZ,

mely hat öziethelyiség, két úri lakás és négy pincéből áll, a Hollósi Kornélia színház felőli ház VENDÉGLŐNEK is alkalmas, mert az udvar téli mulató kertnek, mely Makón még nincs, könnyen átalakítható, kedvező fizetési feltételek mellett

szabadkézből örökön = **ELADÓ.**

A ház nyolc évig adómentes. Bővebb felvilágosítást ad: 3268

a „MAKÓI UJSÁG” kiadóhivatata Makó.

Mindenkit érdekel!

Tisztelttel értesitem Arad és vidéke nagyérdemű közönségét, hogy **Andrássy-tér 6 sz. alatt levő cipőraktárom** kicsinek bizonyulván, annak kibővítése céljából **Andrássy-tér 4. sz. alatt (Pannónia szálló) egy új cipőraktárt nyitottam.** Árjegyzék: 1 pár női schewro fél cipő 4 K 40 fillértől, 1 pár női schewro magasszárú cipő 6 K. 80 fillértől, 1 pár női box fűzős, cugos vagy gombos magasszárú 6 K től, 1 pár férfi cugos cipő 5 koronától. Férfi schewro vagy box cipő minden formában 7 K-tól. Gyermekcipők 90 fillértől. **40 korona vásárlás után egy pár cipő ingyen.** Kérem kirakataim szíves megtekintését. A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kéri

kiváló tisztelettel:

Purjesz Lázár.

Értesítés.

Igen tisztelt megrendelőimet és az úri közönséget értesitem, hogy a legfinomabb

angol és belföldi szövet-ujdonságaim,

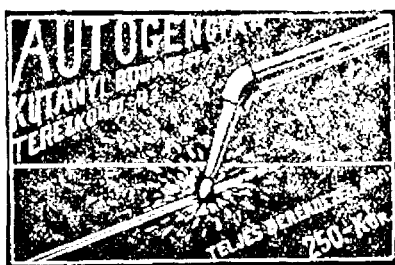
ugyszintén külön nadrág szöveteim valamint valódi japán selymek, lüstererek, selyem-vásznak, tennisz szövetek dus választékban megérkeztek. Módomban van azért a legkényesebb igényeknek is megeléve, legdívatosabb öltönyöket gyorsan és izlésesen elkészíteni. Ugy a fővárosban, mint helyben Schaffer Henrik, elsőrangú cégeknek mint fészabász működtem, mely körülmény biztosíték, hogy megrendelőim bizalmá: kiérdemeljem.

Szíves pártfogást kér

Lakatos Mihály

uriszabó 2977

Arad, József főherceg-ut 13., I. em.

Gara Miklós

saját készítményű cipőüzlete

Arad, Hunyadi-u. 3.

Tisztelttel értesitem Arad- város és vidéke n. é. közönségét, hogy a mai kor igényeinek megfelelő

legdívatosabb férfi, női és gyermekcipő mintaraktárt

rendeztem be saját készítményű cipőkből, hol raktáron tartok a legkényesebb igényeknek is megfelelő árut, rendkívül olcsó árak mellett. Rendelések 24 óra alatt elkészíttetnek. Ortopéd cipőket szakszerűen készítek. Kérem a n. é. közönséget, szíveskedjen meggyőződést szerezni cipőim izléses kiállításáról, jóságáról és olcsóságáról Szíves támogatást kér

Gara Miklós.

Kérem kirakatom megtekintését.

A „Kárpáti Borozó” megnyitása

Tisztelttel értesitem a nagyérdemű közönséget és t. barátaimat, hogy a **Ferencz-tér és Karolina-utca** sarkán, volt „János vitéz” vendéglőt ujonnan berendezve és a mai kor igényeinek megfelelően felszerelve,

„Kárpáti Borozó” cim alatt tovább vezetem és azt május 26-án (Pünkösdi vasárnap) ünnepélyesen megnyitom.

Főtörekvésem és igyekezetem által oda fogok hatni, hogy tisztelt vendégeimnek izletes és magyaros konyhával, tiszta hegyaljai borokkal, frissen csapolt sörrel, ugyszintén hideg ételekkel teljes bizalmukat kiérdemeljem.

Minden pénteken halászlé.

Kérem a nagyérdemű közönség és tisztelt barátaim ezen vállalatomban támogatni szíveskedjenek teljes tisztelettel:

Weszely Istvánné,
a „Kárpáti Borozó” tulajdonosa.

THE VERA

American Shoe

A jelenkor legtökéletesebb, legkényelmesebb, és legtartósabb amerikai

cipője

urak, hölgyek és gyermekek részére
Kérjen képes árjegyzéket.

Made by
Rice & Hutchins
Boston, Mass. U. S. A.

Egyedüli raktár:

Buchsbaum és Társa Arad.

Telefon 442.

1561

Telefon 442.

Sonnenwirth József

mücsimfestő, mázoló és üvegedző

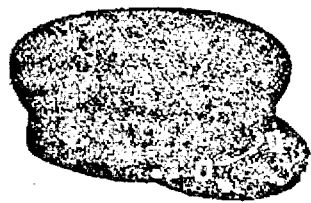
Arad, Deák Ferenc-utca 7. sz.

Elvállalok fára, üvegre és vaslemezre fölrakásokat és festéseket csinosan és tartósan. Aradon a legelső színes üvegtáblákat és mélyített betűket én készítettem. A többi csak utánzat. Feszületek, temető és országutak jelzése, valamint trafik és italmérési címtáblák állandó nagy raktára.

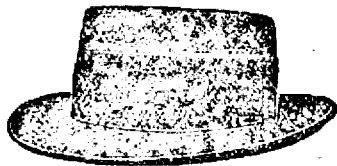
3556

FISCHER SIMON nagy áruházának Arad, Szabadság-tér 12. alatt

olcsó árjegyzőikének egy része:

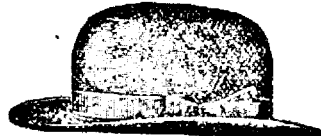
Divatos gyermek s férfi sapka K 1.—, 1.50, 1.90

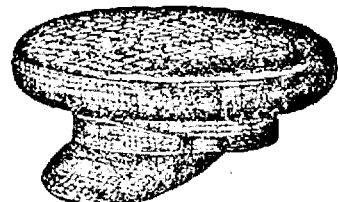
Divatos férfi és gyermekkalap K 2.—, 3.—, 3.50, 4.—

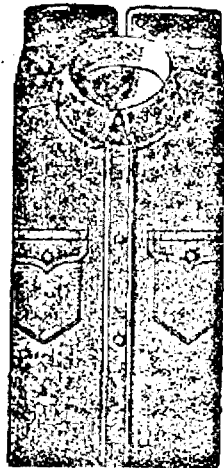
Elegáns női kalap, legújabb divat finom minőségű K 4, 5, 6.

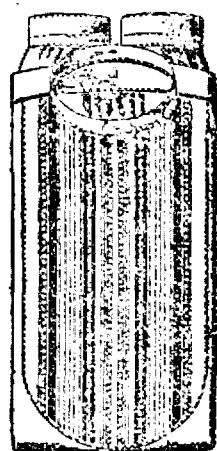
Legújabb finom keménykalap K 4, 5, 6.

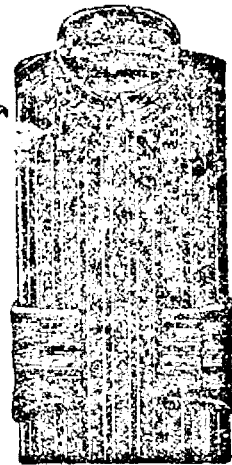
Angol divatsapka, legfinomabb K 2, 3, 3.50

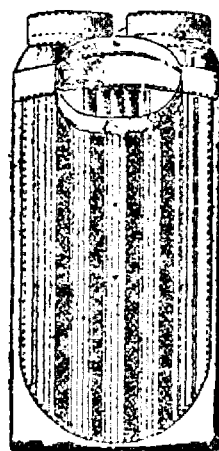
Keton turistaingek K 2, 2.50, 3.

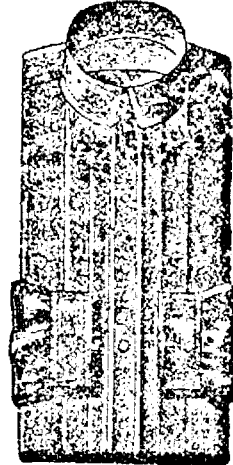
Fehér damaszting K 2, fehér egészfinom K 3, 3.50.

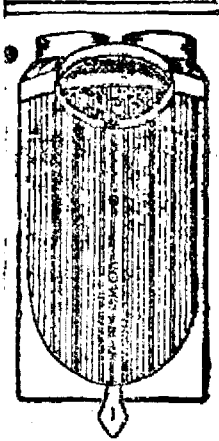
Nyári fehér ing K 2.90. Egész finom steier K 3, 3.50.

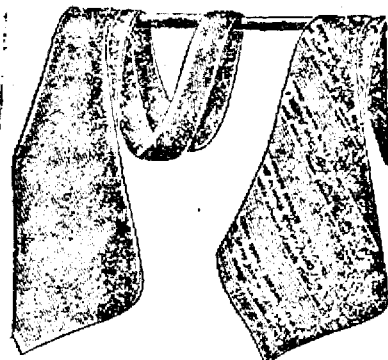
Színes creton ing K 2.50, 3. Finom divat ing K 3.50, 3.90.

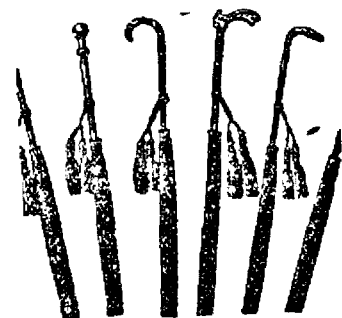
Elegáns nyári ingek selyemből. Finom minőségű K 3.50, 4, 4.50.

Fehér és színes gyermeking galériás és gallér nélküli K 1, 2, 3.

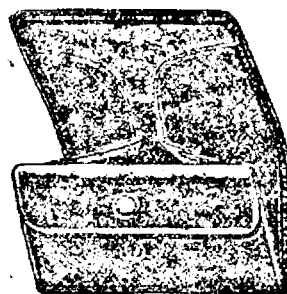
Legfinomabb selyem nyakkendők minden formában és színben 50 fill.-től 1 K-ig.

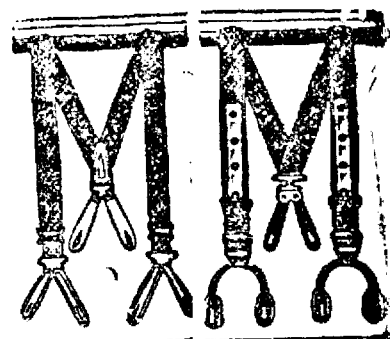
Férfi és női strappa ernyő K 2.50, Finom selyem ernyő K 3.90.

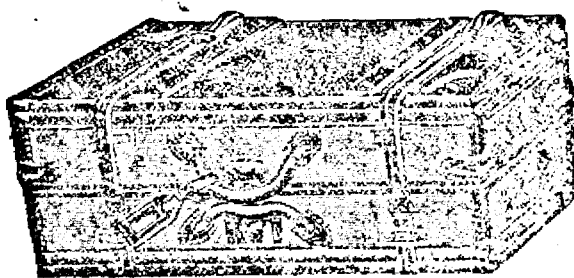
Finom alsónadrág K 1.50, 2, 2.50

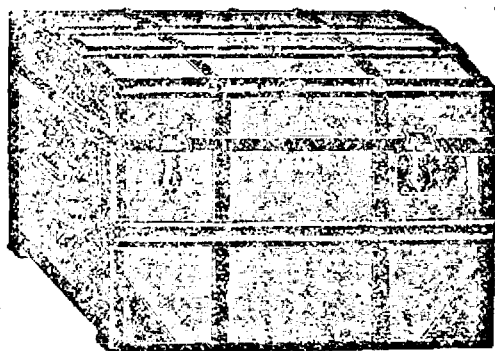
Valódi bőr táskák K 1, 1.50, 2.

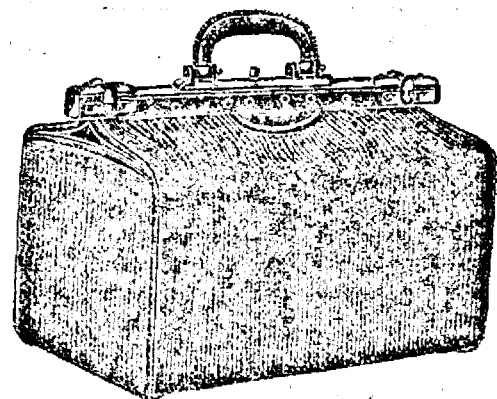
Finom nadrágtartó K 1, 1.50, 2. Gyermek nadrágtartó 50 fill., K 1.

Bőrönd nagy választékban K 4, 6, 8, 10, 12.

Erős lakkozott fakoffer, jó kivétel K 8, 10, 12, 14.

Legfinomabb barna tehénbőr táskák K 19—50-ig. Fekete rendes bőr kékításkák K 6, 8, 10.

Gyermek kocsis erős kivételben, gyári raktár 10 koronától 20 koronáig.

Gyermek kocsis gyári raktár!
Óriási választékban! Paratlan olcsó árak!

Finom kivitelű gyermek kocsis fagerékkel 22 koronától 29 koronáig. Bicyklorokkal 30 koronától 45 koronáig.

Egész finom, elegáns átalakítható kocsis, fémű, 30—48 K-ig. Legfinomabb lakkozott 50—150 K-ig.